

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kibővített harmadik tanács)

2005. október 19.*

A T-318/00. sz. ügyben,

a **Freistaat Thüringen (Németország)** (képviseli: M. Schütte ügyvéd, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

támogatja:

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: W.-D. Plessing és T. Jürgensen, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: R. Bierwagen ügyvéd)

beavatkozó

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: K.-D. Borchardt és V. Kreuzschitz, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: C. Koenig, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: német.

támogatja:

az **ODS Optical Disc Service GmbH** (székhelye: Hamburg [Németország], képviselik: I. Brinker és U. Soltész ügyvédek, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó,

a Németország által a CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Tübingia) számára nyújtott állami támogatásról szóló, 2000. június 21-i 2000/796/EK bizottsági határozat (HL L 318., 62. o.) megsemmisítése iránti kérelem tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(kibővített harmadik tanács),

tagjai: J. Azizi elnök, R. García-Valdecasas, J. D. Cooke, M. Jaeger és F. Dehousse bírák,

hivatalvezető: D. Christensen tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2004. május 5-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

- 1 Az EK 87. cikk kimondja:

„(1) Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. [...]”

- 2 Az EK 88. cikk a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a tagállamokban létező támogatási programokat. A Bizottság javaslatot tesz a tagállamoknak a közös piac fokozatos fejlődése vagy működése által megkövetelt megfelelő intézkedések meghozatalára.

(2) Ha a Bizottság – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott

támogatás a 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, vagy hogy az ilyen támogatást visszaélésszerűen használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani. [...]"

- 3 Az EK-Szerződés [88.] cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 5. cikke értelmében:

„(1) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az érintett tagállam által [...] nyújtott információ hiányos, minden szükséges további információt megkér. Amikor egy tagállam válaszol az ilyen megkeresésre, a Bizottság értesíti a tagállamot a válasz kézhezvételéről.

(2) Amennyiben az érintett tagállam nem vagy hiányosan adja meg a kért információt a Bizottság által előírt határidőn belül, a Bizottság emlékeztetőt küld további megfelelő határidő biztosításával, amely lejárta előtt az információt át kell adni.

[...] ”

- 4 Ezenkívül a 659/1999 rendelet 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat összefoglalja a vonatkozó ténybeli és jogi kérdéseket, tartalmazza a Bizottság előzetes értékelését a javasolt intézkedés támogatási jellegére vonatkozóan, és meghatározza a közös piaccal való

összeegyeztethetőséggel kapcsolatban felmerült kétségeket. A határozat felszólítja az érintett tagállamot és az egyéb érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket egy meghatározott, általában egy hónapot meg nem haladó határidőn belül. Kellően indokolt esetben a Bizottság meghosszabbíthatja az előírt határidőt.

[...]”

5 A 659/1999 rendelet 10. cikke szerint:

„(1) Amennyiben bármilyen forrásból a Bizottság tudomására jut egy feltételezett jogellenes támogatásra vonatkozó információ, a Bizottság késedelem nélkül megvizsgálja az információt.

(2) A Bizottság szükség esetén információt kér az érintett tagállamtól. A[z] [...] 5. cikk (1) és (2) bekezdését értelemszerűen kell alkalmazni.

(3) Amennyiben az 5. cikk (2) bekezdése szerinti emlékeztető ellenére az érintett tagállam nem adja meg a Bizottság által előírt határidőn belül a kért információt, vagy amennyiben nem teljes információt ad, a Bizottság határozattal kérheti az információt (a továbbiakban: »információnyújtási rendelkezés«). A határozat rendelkezik a szükséges információkról, és határidőt szab annak benyújtására.”

6 A 659/1999 rendelet 13. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A lehetséges jogellenes támogatás vizsgálata a 4. cikk (2), (3) vagy (4) bekezdése szerinti határozattal zárul. A hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok esetében az eljárást a 7. cikk szerinti határozat zárja. Amennyiben egy tagállam nem tartja be az információnyújtási rendelkezést, a Bizottság a határozatot a rendelkezésre álló információk alapján hozza meg.”

7 Ugyanezen rendelet 14. cikke kimondja:

„(1) Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszatérítésére (a továbbiakban: »visszatérítési utasítás«). A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.

(2) A visszatérítési utasítás szerint visszatérítésre kerülő támogatás magában foglalja a Bizottság által megfelelő kamatlábbal meghatározott kamatot. A kamat attól a naptól esedékes, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszafizetésre nem került.

(3) Az Európai Közösségek Bíróságának a Szerződés [242.] cikke értelmében hozott határozatának sérelme nélkül a visszatérítést késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve, hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony

végrehajtását. Ebből a célból és a nemzeti bíróságok előtt zajló eljárás esetén – a közösségi jog sérelme nélkül – az érintett tagállamok meghozzák a jogrendszerük szerint rendelkezésre álló szükséges intézkedéseket, beleértve az átmeneti intézkedéseket is.”

- 8 Másfelől a 659/1999 rendelet 16., „A támogatással való visszaélés” című cikke értelmében:

„A 23. cikk sérelme nélkül, a támogatással való visszaélés esetén a Bizottság a 4. cikk (4) bekezdése értelmében hivatalos vizsgálati eljárást kezdhet. A 6., 7., 9. és 10. cikket, a 11. cikk (1) bekezdését, a 12., 13., 14. és 15. cikket értelemszerűen kell alkalmazni.”

- 9 Végül a Bizottság 1994-ben elfogadta a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló, 1997-ben módosított (HL C 283., 2. o.) közösségi iránymutatást (HL C 368., 12. o.) (a továbbiakban: megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás).

A jogvita alapját képező tényállás

- 10 A Németország állama által a CDA Compact Disc Albrechts GmbH (Tübingia) számára nyújtott állami támogatásról szóló, 2000. június 21-i 2000/796/EK határozatával (a továbbiakban: megtámadott határozat) a Bizottság a különböző német közjogi szervek által 1991 és 1995 között egy kompakt lemezeket (a továbbiakban: CD) és CD-tartozékokat gyártó, a tübingiai Albrechtsben letelepedett üzemnek (a továbbiakban: albrechtsi CD-üzem) nyújtott pénzügyi támogatások jogszerűségéről döntött.

A – *Általános háttér*

- 11 A megtámadott határozatban a Bizottság három fázist különböztetett meg: először a vállalkozás megalakulásának fázisát, másodsor a vállalkozás szerkezetátalakításának fázisát, és végül a vállalkozás egyes eszközeinek a MediaTec Datenträger GmbH társaság (a továbbiakban: MTDA) általi megváltását.

1. *A vállalkozás megalakulásának fázisa (1990–1992)*

- 12 A megtámadott határozatból kitűnik, hogy az albrechtsi CD-üzemet egy, 1990. február 20-án egyrészről a szászországi Drezdában székhellyel rendelkező (állami tulajdonú) VEB-kombinát Robotron (a továbbiakban: Robotron), másrészről a bajorországi Kranzbergben székhellyel rendelkező Pilz-csoporthoz (a továbbiakban: Pilz-csoport) tartozó R. E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG társaság (a továbbiakban: PBK) között született közös vállalkozási szerződés alapján hozták létre. Az akkor „Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG” nevű közös vállalkozásnak (a továbbiakban: közös vállalkozás) a Robotron kétharmad-, a PBK egyharmadrészben volt tulajdonosa. A közös vállalkozás célja CD, CD-tok és -kiegészítők gyártása volt. Az ügyvezetést Reiner Pilz látta el, aki a Pilz-csoportot is irányította (a megtámadott határozat 11. preambulumbekzdése).
- 13 A társasági cél elérése érdekében a közös vállalkozás 1990. augusztus 29-én fővállalkozási szerződést kötött a Pilz-csoporthoz tartozó Pilz GmbH & Co. Construction KG társasággal (a továbbiakban: Pilz Construction) egy CD-gyártó üzem kulcsrakész állapotban történő megépítésére 235,525 millió német márkás (DEM) átalányár fejében. E költségekhez jöttek még a földterület közművesítésének 7,5 millió DEM-re becsült költségei (a megtámadott határozat 12. és 20. preambulumbekzdése).

- 14 Ezenkívül a közös vállalkozás két tagja a CD- és CD-tok-gyártási kapacitás növeléséről szóló szerződést kötött egy 1992. május 26-i módosító záradékkal. Az ehhez szükséges szolgáltatások és felszerelések összértéke 39 millió DEM-et ért el (a megtámadott határozat 22. preambulumbekzdése).
- 15 A beruházások finanszírozására a közös vállalkozás, a Robotron és a PBK a szükséges összegeket egy banki konzorciumtól vette fel kölcsönként. A banki hiteleket részben vagy egészben lefedte a Treuhandanstalt, az egykori Német Demokratikus Köztársaság vállalkozásai privatizációjának finanszírozásával megbízott állami ügynökség (a továbbiakban: THA), valamint Bajorország garanciavállalása. Ezenkívül Freistaat Thüringen (Türingia tartomány, a továbbiakban: Türingia) és Freistaat Bayern (Bajorország tartomány, a továbbiakban: Bajorország) – ez utóbbi a Bayerische Landesanstalt für Aufbaufinanzierungon, Bajorország infrastruktúrafinanszírozási ügynökségén (a továbbiakban: LfA) keresztül – szubvenciókat és pénzügyi támogatásokat nyújtott a közös vállalkozás beruházására.
- 16 Másfelől az albrechtsi CD-üzem megalakulási fázisában a közös vállalkozásban fennálló társasági részesedések több ízben is gazdát cseréltek. Először is a Robotron THA általi 1992-es felszámolása miatt az e társaságot a közös vállalkozásban megillető társasági részesedést a PBK-nak adták el. Ezt követően a PBK az őt a közös vállalkozásban megillető majdnem teljes társasági részesedést akként ruházta át a szintén a Pilz-csoporthoz tartozó Pilz GmbH & Co. Compact Disc KG társaságra (a továbbiakban: Pilz Compact Disc), hogy a közös vállalkozás ez utóbbi leányvállalata lett. Végül 1992. november 24-én, az átruházást és székhelyének Albrechtsbe történt áthelyezését követően a közös vállalkozás Pilz Albrechts GmbH-ra (a továbbiakban: PA) változtatta nevét. Rögtön az átruházást követően integrálták a Pilz-csoport központosított pénzgazdálkodási rendszerébe (a megtámadott határozat 13. és 14. preambulumbekzdése).

2. A szerkezetátalakítás fázisa (1993–1998)

- 17 A CD-gyártó üzem 1993-ban kezdte meg működését. Működésének kezdetétől fogva komoly nehézségekkel kellett szembenéznie, és súlyosan eladósodott (a megtámadott határozat 15. preambulumbekzdése).
- 18 A helyzet orvoslása végett 1994. március 7-én reorganizációs megállapodás jött létre a Pilz-csoport (benne a PA) és az albrechtsi CD-üzem építésének finanszírozásában részt vett bankok és a közjogi szervek (a THA, az LfA, a Thüringer Industriebeteiligungsgesellschaft [a továbbiakban: TIB] és a Thüringer Aufbaubank [a továbbiakban: TAB]) között. A megállapodás keretében a CD-gyártó üzem építéséhez nyújtott banki hitelek nagy részét részben vagy egészben visszafizették. Ezenkívül a reorganizációs megállapodás alapján 1994. január 1-jére visszamenő hatállyal a PA 98%-nyi társasági részesedését a TIB, 2%-nyi társasági részesedését a TAB szerezte meg, és ezáltal a PA kivált a Pilz-csoportból. 1994 októberétől a társaság CDA Compact Disc Albrechts GmbH-ra (a továbbiakban: CD Albrechts) változtatta nevét (a megtámadott határozat 15. és 17. preambulumbekzdése). A TAB és a LfA másfelől 1994-ben és 1995-ben több hitelt nyújtott a CD Albrechtsnek.
- 19 Szintén 1994 folyamán a német hatóságok tudomására jutott, hogy az albrechtsi CD-üzem építésének finanszírozásához nyújtott pénzügyi támogatások jelentős részével visszaéltek a Pilz-csoporton belül működtetett központosított pénzgazdálkodási rendszeren keresztül a csoport egyéb társaságai javára. Ezenkívül 1995. július 25-én a Pilz-csoport társaságainak teljes vagyonára csődeljárás indult. Végül Reiner Pilzet csődbüntett és más bűncselekmények miatt szabadságvesztés-büntetésre ítélték (a megtámadott határozat 16. preambulumbekzdése).

3. *Egyes eszközöknek az MTDA által megvásárlása*

- 20 1998. január 1-jei hatállyal az MTDA, amely a TIB 100%-os leányvállalata, és amely tevékenységét elsősorban nagy teljesítményű adathordozók, nevezetesen írható CD-k (CD-ROM) és DVD-k előállítására terén fejti ki, megváltotta a CD Albrechtshez tartozó eszközök, nevezetesen az állóeszközök, a termelési értékek és a rövid távon realizálható értékek egy részét, valamint a műszaki know how-t és az értékesítést (a megtámadott határozat 18. preambulumbekzdése).
- 21 A megváltással egyidejűleg a CD Albrechts megnevezése LCA Logistik Center Albrechts GmbH-ra (a továbbiakban: LCA), az MTDA-é pedig CDA Datenträger Albrechts GmbH-ra (a továbbiakban: CDA) változott. Az LCA mindazonáltal továbbra is tulajdonosa volt a termeléshez szükséges földterületnek, az azon található épületeknek, a műszaki infrastruktúrának, valamint a logisztikának. Ezenkívül az LCA és a CDA szolgáltatások cseréjére irányuló szerződést kötöttek, amely magában foglalt egyrészt egy 800 000 DEM éves bérleti díjra vonatkozó haszonbérleti szerződést, másrészt egy mintegy évi 3 millió DEM volumenű, az eladások volumenétől függő szolgáltatásnyújtási szerződést (a megtámadott határozat 19. preambulumbekzdése).
- 22 Végül 2000. szeptember 22-én az LCA-t a saját kérelmére indított csődeljárás során felszámolták.

B – *A közigazgatási eljárás lefolyása*

- 23 A Bizottság, miután a sajtóból tudomást szerzett arról, hogy a német hatóságok támogatásokat nyújtottak az albrechtsi CD-üzem építéséhez, 1994 októberétől kérte

a Németországi Szövetségi Köztársaságtól a támogatásokra vonatkozó információk megküldését. Ezt követően intenzív levélváltásra és különböző értekezletekre került sor a német hatóságok és a Bizottság között (a megtámadott határozat 1–3. preambulumbekkezdése).

24 1998. július 17-i levelében a Bizottság tájékoztatta a Németországi Szövetségi Köztársaságot az EK 88. cikk (2) bekezdésében szereplő hivatalos vizsgálati eljárás e támogatások tekintetében történt megnyitásáról szóló határozatáról (a továbbiakban: eljárást megindító határozat). A levélhez csatolták a német hatóságokhoz intézett kérdések listáját. Az eljárást megindító határozatot közzétették az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjának* 1998. december 15-i számában (az EK [88. cikk (2) bekezdése] alkalmazásával a többi tagállamhoz és az egyéb érdekelttekhez a német kormány által az egykori bajorországi Pilsz-[cs]oporthoz tartozott türingiai CD Albrechts GmbH létrehozásához nyújtott támogatás vonatkozásában címzett bizottsági közlemény [HL C 390., 7. o.]).

25 A német hatóságok kiegészítő információkat tartalmazó különböző levelek megküldésével reagáltak az eljárást megindító határozatra. Különböző megbeszélések zajlottak még a német hatóságok és a Bizottság képviselői között.

26 Mindazonáltal a Bizottság, mivel úgy vélte, hogy a német hatóságok által átadott információk nem adnak kielégítő választ a kérdéseire, 1999. július 22-i levelében 1999. augusztus 31-ig terjedő válaszadási határidőt szabott. Miután 1999. július 28-i levelükben a határidő meghosszabbítását kérték, a Bizottság képviselőivel 1999. szeptember 23-án Brüsszelben folytatott megbeszélést követően a német hatóságok újból kiegészítő információkat adtak.

- 27 Másfelől, az eljárást megindító határozatban megszabott határidő lejártát követően a CDA társaság, valamint a Point Group Ltd társaság, amely a CDA versenytársa, érintetti minőségben lépett fel, és észrevételeket nyújtott be a Bizottsághoz.
- 28 Végül, a megtámadott határozat 2000. június 21-i elfogadásával a Bizottság lezárta az eljárást.

C – Tényállás megállapítása és jogi minősítés

- 29 A Bizottság elkülönítve vizsgálta a Németországi Szövetségi Köztársaság által a megalakulás fázisában, a szerkezetátalakítás fázisában, és végül a CD Albrechts bizonyos eszközeinek az MTDA általi megváltása során nyújtott pénzügyi támogatásokat.

1. A Németországi Szövetségi Köztársaság által a megalakulási fázisában nyújtott pénzügyi támogatások

- 30 A megtámadott határozatban a Bizottság öt, a megalakulás fázisában nyújtott pénzügyi támogatást azonosított. A megtámadott határozat 32. preambulumbekzdésében szereplő szinoptikus táblázat a következőképpen írja le őket:

	A támogatás jellege	Összeg millió DEM- ben	Kedvezmé- nyezett	Nyújtó	Időpont	Jogalap
1	100%-os (kezdetben 80%-os) teljesítési biztosíték 52,7 millió DEM-ig	54,7	PBK	LfA	1991	A Bajor állam állami biztosítékairól és kezességvállalásairól szóló törvény
2	Szubvenciók és a befektetésre nyújtott pénzügyi támogatások	19,42	Közös vállalkozás	LfA	1991/1992	„Regionális gazdasági szerkezet javítása” közérdekű feladat, a beruházási adókedvezményekről szóló törvény
3	Tartozáselengedés	3,0	PBK	LfA	1994	Nincs
4	100%-os kezességvállalás	190,0	Robotron, közös vállalkozás	THA	199[2]	THA-program
5	Szubvenciók és a befektetésre nyújtott pénzügyi támogatások	63,45	Közös vállalkozás, 1992.11.24-től PA	Türingia	1991–1993	„Regionális gazdasági szerkezet javítása” közérdekű feladat, a beruházási szülő törvény a beruházási adókedvezményekről
Összesen		330,57				

- 31 A táblázatból először is kitűnik, hogy 1992-ben a THA 190 millió DEM összegben 100%-os biztosítékot nyújtott, amely a Robotronnak és a közös vállalkozásnak megítélt banki hitelek túlnyomó részét lefedte. A Bizottság szerint a biztosítékot a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak kell tekinteni, amennyiben azokat nem a Bizottság által 1991. szeptember 26-i SG(91) D/17825 (a továbbiakban: első THA-program), illetve 1992. december 8-i SG(92) D/17613 levelével (a továbbiakban: második THA-program) jóváhagyott támogatási programokban meghatározott feltételeknek megfelelően nyújtották. A Bizottság mindazonáltal úgy ítéli meg, hogy mivel a kezdetben biztosított 190 millió DEM-ből a THA ténylegesen mindössze 120 millió DEM-es összeget költött el biztosíték címén, csupán ez utóbbi összeget kell visszatéríteni.
- 32 Másodszor, a Bizottság megállapította, hogy a Thüringia által a közös vállalkozásnak, majd a PA-nak 1993. december 31-ig az „Investitionszulagengesetz” (a beruházási adókedvezményekről szóló törvény), valamint a huszadik és huszonegyedik „Rahmenpläne der Gemeinschaftsaufgabe »Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur»” (az 1969. október 6-i törvény alkalmazásával az 1992-es és 1993-as évekre a „Regionális gazdasági szerkezet javítása” közérdekű feladatra vonatkozóan elfogadott keretprogramok, a továbbiakban: TIC-program) alapján nyújtott szubvenciók és beruházási támogatások összértéke 63,45 millió DEM-et ért el. Ugyanakkor a Bizottság szerint e regionális célú támogatást tévesen nyújtották közérdekű feladat és a beruházási adókedvezményekről szóló törvény jogcímén, ennél fogva – mivel összeegyeztethetetlen a közös piaccal – vissza kell téríteni. Figyelemmel a Thüringia által meghozott, 32,5 millió DEM-es összeg visszatérítését elrendelő határozatra, a Bizottság úgy véli, hogy egy 30,95 millió DEM-es összeget még vissza kell téríttetni.
- 33 Harmadszor, a Bizottság megállapította, hogy 1991-ben és 1992-ben Bajorország – az LfA közvetítésével – szubvenciókat és beruházási támogatásokat nyújtott a közös vállalkozásnak 19,42 millió DEM összértékben. Ugyanakkor – amennyiben e szubvenciókkal és támogatásokkal a Pilz-csoport társaságainak javára visszaéltek – a Bizottság úgy véli, hogy azokat tévesen nyújtották a TIC-program és a beruházási adókedvezményekről szóló törvény jogcímén. A Bizottság szerint ennél fogva az EK-Szerződéssel összeegyeztethetetlen támogatásokról van szó.

- 34 Negyedszer, a Bizottság megállapította, hogy Bajorország a bajor pénzügyminisztérium 1973. augusztus 7-i L 6811-1/7 – 43358 közleményében közzétett „Richtlinien für die Übernahme von Staatsbürgschaften im Bereich der gewerblichen Wirtschaft” (az ipari ágazat számára történő állami biztosítéknyújtásról szóló iránymutatások, a továbbiakban: Bajorország által történő biztosítéknyújtásról szóló szabályozás) alkalmazásával 80–100%-os biztosítékot nyújtott a PBK által végül felvett 54,7 millió DEM összértékű bankhitelekre. A Bizottság szerint a német hatóságok az eljárást megindító határozatban szereplő tájékoztatáskérés ellenére nem mutattak be olyan kellően részletes bizonyítékokat, amelyek eloszlatták volna a Bajorország (az LfA) által nyújtott biztosítékkal kapcsolatos műveletek jogszerűségét érintő kételyeket. Ezenkívül, figyelemmel arra, hogy a szóban forgó támogatás nem beruházás finanszírozását szolgálta, hanem azzal visszaéltek, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy e biztosítékot összeegyeztethetetlen támogatásnak kell minősíteni.
- 35 Ötödször, a Bizottság úgy vélte, hogy a 3 millió DEM-nek a fenti 34. pontban szereplő biztosíték jogcímén a bankoknak történt megfizetésével a PBK-nál keletkezett tartozás LfA általi elengedése állami támogatást valósított meg. A Bizottság szerint e támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal, amennyiben jogalap nélkül nyújtották.
- 36 E megállapítások alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az albrechtsi CD-üzem megalakulásának fázisában a Németországi Szövetségi Köztársaság az EK 88. cikk (3) bekezdésének megsértésével 260,57 millió DEM összértékű állami támogatásokat nyújtott. E támogatások Thüringia 63,45 millió DEM összegű, az LfA 77,12 millió DEM összegű (54,7 millió DEM biztosíték formájában, 19,42 millió DEM beruházási támogatás formájában és 3 millió DEM tartozás-elengedés formájában nyújtott) és a THA 120 millió DEM összegű támogatásaiból álltak.
- 37 A Bizottság szerint e támogatások főként azért összeegyeztethetetlenek, mert a Pilz-csoporthoz tartozó társaságokat juttatták előnyhöz, és mert emiatt az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében visszaélészerűen alkalmazták őket.

2. A szerkezetátalakítás fázisában nyújtott pénzügyi támogatások

38 A megtámadott határozatban a Bizottság a vállalkozás szerkezetátalakítási fázisában nyújtott tizenkét pénzügyi támogatást azonosított és minősített. A megtámadott határozat 39. preambulumbekzdésében szereplő szinoptikus táblázatban a tizenkét támogatás a következőképpen szerepelt:

	A támogatás jellege	Összeg millió DEM-ben	Kedvezményezett	Nyújtó	Időpont	Jogalap
1	Hitel	25,0	PA	TAB	1993. október	Nincs
2	Hitel	20,0	PA	TAB	1994. március	Nincs
3	Vételár	3,0	PBK	TIB	1994. március	Nincs
4	Szubvenció	12,0	PA	TIB	1994. március	Nincs
5	Társasági tőke	33,0	PA	TIB (98%) TAB (2%)	1994. március	Nincs
6	Hitel	2,0	PA	LfA	1994. március	Nincs
7	Tagi kölcsön	3,5	PA	TIB	1994. április	Nincs
8	Hitel	15,0	Pilz-csoport	LfA	1994. június	Nincs
9	Hitel	15,0	CD Albrechts	TAB	1994. október	Nincs
10	Hitel	7,0	CD Albrechts	LfA	1994. december	Nincs
11	Hitel	9,5	CD Albrechts	TAB	1995. január	Nincs
12	Kamat	21,3			1993. vége óta	
Össze- sen		166,3				

- 39 Először is, a Bizottság megállapította, hogy 1993 októberében 25 millió DEM-es hitelt nyújtottak a PA-nak a társaság készpénzkészleteinek feltöltésére, azonban a tőke – a Pilz-csoport központosított pénzgazdálkodási rendszerén keresztül – közvetlenül a csoport többi társaságához került.
- 40 Másodszor, a Bizottság megállapította, hogy 1994 márciusában a TAB 20 millió DEM-es hitelt nyújtott a PA-nak a THA által garantált banki hitelek visszafizetéséhez, azonban ez a tőke is közvetlenül a csoport többi társaságához került a Pilz-csoport központosított pénzgazdálkodási rendszerén keresztül.
- 41 Harmadszor, a Bizottság megállapította, hogy 1994 márciusában a TIB 3 millió DEM összeget folyósított a PBK-nak az ez utóbbi tulajdonába tartozó PA társasági részesedéseinek megszerzéséhez.
- 42 Negyedszer, a Bizottság megállapította, hogy 1994 márciusában a TIB a PA tőkéjéhez való hozzájárulás formájában szubvenciót nyújtott, amelynek összértéke 12 millió DEM volt.
- 43 Ötödször, a Bizottság megállapította, hogy 1994 márciusában a TIB és a TAB a PA társasági részesedéseinek 98%-át, illetve 2%-át 33 millió DEM értékben megszerezte.
- 44 Hatodszor, a Bizottság megállapította, hogy 1994 márciusában Bajorország – az LfA-n keresztül – 2 millió DEM-es hitelt ítélt meg a PA-nak.

- 45 Hetedszer, a Bizottság megállapította, hogy 1994 áprilisában a TIB 3,5 millió DEM-es tagi kölcsönt ítelt meg a PA-nak.
- 46 Nyolcadszor, a Bizottság megállapította, hogy 1994 júniusában az LfA a Pilz-csoportnak 15 millió DEM-es működtetési hitelt ítelt meg, amelynek célja az albrechtsi CD-üzem privatizációjáig tartó időszak áthidalása volt.
- 47 Kilencedszer, a Bizottság megállapította, hogy 1994 októberében a TAB 15 millió DEM-es hitelt ítelt meg a CD Albrechtsnek. A Bizottság észlelte, hogy jöllehet a CD Albrechtsnek folyósították, a tőkét a Pilz-csoport vállalkozásainak nyújtott szolgáltatásokra fordították, amelyekért ez utóbbiak sohasem fizettek, és ekként kizárólag e vállalkozások jutottak előnyhöz.
- 48 Tizedszer, a Bizottság megállapította, hogy 1994 decemberében Bajorország – az LfA-n keresztül – újabb, 7 millió DEM-es hitelt ítelt meg a CD Albrechtsnek.
- 49 Tizenegyszer, a Bizottság megállapította, hogy 1995 januárjában a TAB 9,5 millió DEM-es hitelt ítelt meg a CD Albrechtsnek.
- 50 Tizenkedszer, a Bizottság megállapította, hogy – a német hatóságok információi szerint – a PA és a CD Albrechts 1993 vége és 1998 között 21,3 millió DEM összértékű támogatásban részesült kamat formájában.

- 51 A Bizottság szerint a fentiekben részletezett tizenkét, 166,3 millió DEM összértékű pénzügyi támogatást jogellenes állami támogatásnak és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell minősíteni. Amennyiben ugyanis e támogatások hasznot hajtottak a TIB-nek és a TAB-nak, miután e társaságok átvették az albrechtsi CD-üzem üzemeltetését, az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján és a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatással összhangban kizárólag a Bizottság hagyhatta volna jóvá őket. Ugyanakkor a Bizottság szerint nyilvánvaló, hogy az említett támogatások nem felelnek meg az iránymutatásnak, miután a rendelkezésére álló adatok nem teszik lehetővé számára annak megállapítását, hogy azokat olyan konkrét belső intézkedésekből álló életképes szerkezetátalakítási terv keretében nyújtották, amely lehetővé tette volna a Bizottság számára a vállalkozás rentabilitása és hosszú távú életképessége ésszerű határidőn belül történő helyreállításának megállapítását. Ezenkívül nem jelentkezett egyetlen olyan magánszemély sem, aki az LCA és a CDA társaságok átvételére vállalkozott volna, így magánrészvétel hiányában nem lehetséges megállapítani, hogy a támogatás arányos volt-e a szerkezetátalakítási költségekkel.

3. A támogatások visszatérítéséről

- 52 A 659/1999 rendelet 14. cikkének (1) bekezdése alkalmazásával a Bizottság úgy határozott, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaságnak kérnie kell mind az albrechtsi CD-üzem megalakulásának fázisában, mind szerkezetátalakításának fázisában folyósított jogellenes és a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatás visszatérítését.
- 53 Ezenkívül a Bizottság kiemelte, hogy a határozat végrehajtásának biztosítása és bármiféle versenytorzulás kiküszöbölése érdekében – szükség esetén –elő kellett írnia, hogy a támogatás-visszatérítési eljárás ne korlátozódjon a támogatás eredeti címzettjére, hanem terjedjen ki azon vállalkozásra, amely annak tevékenységét az átruházott termelőeszközökkel folytatja. Jelezte, hogy annak eldöntéséhez, hogy egy vállalkozás ténylegesen a támogatás eredeti címzettjének tevékenységét folytatja-e, több elemre volt figyelemmel, így az átruházás tárgyára, a vételárra, a korábbi vállalkozás és az átvevő tagjainak és tulajdonosainak azonosságára, az átruházás

lebonyolításának időpontjára és annak kereskedelmi jellegére. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy jelen esetben az LCA és a CDA bizonyosan hasznot húzott a korábban a PBK-nak, a közös vállalkozásnak és a PA-nak nyújtott támogatásból, mivel tevékenységük folytatásához felhasználták e vállalkozások eszközeit és infrastruktúráját. Ennélfogva úgy határozott, hogy vissza kell venni a támogatásokat az LCA-tól, a CDA-tól és minden olyan vállalkozástól, amelyre a közös vállalkozás, a PA vagy a PBK eszközeit átruházták vagy átruházzák, mivel ez utóbbiak támogatások „kedvezményezettjeinek” tekintendők.

4. *A megtámadott határozat rendelkező része*

54 E megállapításokra tekintettel a Bizottság az alábbi rendelkező részt fogadta el:

„1. cikk

(1) A Németország[i Szövetségi Köztársaság] által az albrechtsi CD-üzem (Tübingia) építéséhez, működtetéséhez és konszolidálásához [a PBK-nak, a közös vállalkozásnak és a PA-nak] nyújtott állami támogatást 260,57 millió DEM összegben a Pilz-csoport más ágazatai használták fel.

A támogatás Tübingia [tartomány] 63,45 millió DEM összegű, az [LfA] 77,12 millió DEM összértékű és a THA 120 millió DEM összegű támogatásából áll.

A visszaélés a támogatásnak az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett visszaélészerű felhasználásában áll. Következésképpen, a támogatás összegeyztetetlen az EK-Szerződéssel.

(2) Az EK 87. cikk (1) bekezdésének [...] megfelelően, a [CD Albrechts] szerkezetátalakítására szánt, 166,3 millió DEM összértékű támogatás nem egyeztethető össze az EK-Szerződés rendelkezéseivel.

2. cikk

(1) [A] Németország[i Szövetségi Köztársaság] megteszi valamennyi, az 1. cikkben leírt, jogellenesen nyújtott támogatás annak kedvezményezettje általi visszatérítéséhez szükséges intézkedést.

(2) A visszatérítés a nemzeti eljárás szerint zajlik. A visszatérítendő összegek a támogatás kedvezményezettnek történt nyújtásától a tényleges visszatérítésig terjedő időszakokra számított kamattal növekszenek. A kamat mértéke a regionális támogatások szubvencióégyenértékére irányadó referencia-kamatláb alapján számítandó.

(3) A jelen cikk alkalmazásában a »kedvezményezett« kifejezés a [CDA-t] és az [LCA-t] jelöli, valamint minden olyan egyéb vállalkozást, amelyre [a PBK], a [közös vállalkozás] vagy a [PA] eszközeit és/vagy infrastruktúráját a jelen határozat jogkövetkezményeinek kijátszása végett átruházták vagy átruházzák. [...]”

Az eljárás és a felek kérelmei

- 55 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2000. október 10-én benyújtott keresetlevelével Tüvingia keresetet nyújtott be a megtámadott határozat megsemmisítése iránt. A keresetet T-318/00. szám alatt iktatták.
- 56 Az Elsőfokú Bíróság harmadik kibővített tanácsának elnöke 2001. május 28-i végzésével a Németországi Szövetségi Köztársaság részére megengedte a Tüvingia, az ODS Optical Disk Service GmbH (a továbbiakban: ODS) részére pedig – amely a CDA versenytársa – megengedte a Bizottság kérelmeit támogató beavatkozást.
- 57 Az ODS és a Németországi Szövetségi Köztársaság beavatkozási beadványait 2001. augusztus 29-én és szeptember 3-án nyújtották be. 2001. október 24-én Tüvingia és a Bizottság észrevételeket nyújtottak be az ODS és a Németországi Szövetségi Köztársaság beavatkozási beadványaira.
- 58 2002. szeptember 30-i végzéssel az Elsőfokú Bíróság (harmadik kibővített tanács) úgy határozott, hogy az eljárást a Bíróságnak a C-328/99. sz., Olaszország kontra Bizottság, valamint a C-399/00. sz., SIM 2 Multimedia kontra Bizottság ügyben hozandó ítéletének kihirdetéséig felfüggeszti. Az ezen egyesített ügyekben 2003. május 8-án meghozott ítéletre figyelemmel az Elsőfokú Bíróság felhívta a feleket, hogy nyilatkozzanak a jelen ügy további folytatásának kérdésében. Az észrevételek benyújtására 2003. június 23-án és 24-én került sor.
- 59 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság felhívta a feleket, hogy nyilatkozzanak a jelen keresetnek a CDA által benyújtott, és az Elsőfokú Bíróság

Hivatalában T-324/00. sz. alatt nyilvántartásba vett, azonos tárgyú keresettel történő esetleges egyesítésének lehetőségéről. A felek észrevételeinek kézhezvételét követően az ügyeket a 2004. március 8-i végzéssel tárgyalás és ítélethozatal végett egyesítették.

60 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt, és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 64. cikkében szereplő pervezető intézkedések keretében felhívta a feleket, hogy bizonyos dokumentumokat nyújtsanak be, és írásban kérdéseket tett fel.

61 A 2004. május 5-i tárgyaláson a felek megtették szóbeli előadásait, és válaszoltak az Elsőfokú Bíróság kérdéseire.

62 A 2004. július 23-i végzés a T-318/00. és T-324/00. sz. ügyeket az ítélethozatal szempontjából elkülönítette.

63 Tüningia azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- semmisítse meg a megtámadott határozatot;

- ennek elutasítása esetén semmisítse meg a megtámadott határozat 1. cikkének (1) bekezdését annyiban, amennyiben azokban a Bizottság a közös vállalkozásnak és a PA-nak nyújtott támogatásoknak az EK-Szerződéssel való összeegyeztethetlenségét állapítja meg, valamint a megtámadott határozat 1. cikkének (2) bekezdését és 2. cikkének (3) bekezdését;

- kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

64 A beavatkozó Németországi Szövetségi Köztársaság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- semmisítse meg a megtámadott határozatot.

65 A Bizottság – az ODS támogatásával – azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- utasítsa el a keresetet;
- kötelezze Thüringiát a költségek viselésére.

A jogkérdésről

I – Előzetes észrevételek

66 Keresete alátámasztására Thüringia számos, így a védelemhez való jog tiszteletben tartása elvének megsértésére, bizonyos tények téves megállapítására, az indokolási kötelezettség megsértésére, az EK 87. és 88. cikk, valamint a végrehajtásukra kiadott rendelkezések megsértésére, az arányosság elvének megsértésére, és végül a

jogbiztonság elvének, illetve a „bizonyosság elvének” megsértésére alapított jogalapot jelöl meg.

- 67 Az Elsőfokú Bíróság először is a megtámadott határozat 1. cikkének megsemmisítésére irányuló kérelem alátámasztására felhozott jogalapot vizsgálja meg. Ezt követően az Elsőfokú Bíróság azon jogalapokat vizsgálja, amelyek a megtámadott határozat 2. cikkében szereplő visszatérítési utasítással kapcsolatosak.

II – *A megtámadott határozat 1. cikkének jogszerűségéről*

- 68 Türingia lényegét tekintve azt állítja, hogy a megtámadott határozat 1. cikke jogellenes, mivel a Bizottság által az albrechti CD-üzem projektje keretében nyújtott különböző támogatások kapcsán elvégzett vizsgálat téves tényeken alapul, ellentétes az EK 87. cikkének (1) bekezdésével és az EK 88. cikkének (2) bekezdésével, valamint nem felel meg az indokolási kötelezettségnek.
- 69 Ennek megfelelően a Türingia által előadott jogalapokat a fenti 30. és 38. pontban azonosított támogatások tekintetében egymást követően helyénvaló megvizsgálni.
- 70 Előjáróban ugyanakkor az Elsőfokú Bíróság szükségesnek ítéli megvizsgálni Türingia azon érvelését, amely szerint a Bizottságnak nem volt joga a megtámadott határozatot az annak elfogadásakor rendelkezésére álló információk alapján elfogadni.

A – Annak lehetőségéről, hogy a megtámadott határozat a rendelkezésre álló információk alapján kerüljön elfogadásra

1. A felek érvei

71 Türingia úgy ítéli meg, hogy a jelen ügyben a Bizottság nem volt jogosult a megtámadott határozatot az annak elfogadásakor rendelkezésére álló információkra alapítani. Először is azt állítja, hogy amint az a 659/1999 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének második mondatából és az állandó ítélkezési gyakorlatból is következik, a Bizottság csak akkor alapíthatja határozatát a rendelkezésre álló információkra, amennyiben a tagállam egyáltalán nem, vagy nem kielégítően válaszolt az információnyújtási rendelkezésre, amelyet e célból a Bizottság neki címzett (a C-301/87. sz., Franciaország kontra Bizottság, ún. „Boussac”-ügyben 1990. február 14-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-307. o.] 19. és 22. pontja, valamint a C-324/90. és 342/90. sz., Németország és Pleuger Worthington kontra Bizottság ügyben 1994. április 13-án hozott ítélet [EBHT 1994., I-1173. o.] 26. pontja). Ugyancsak meg kell állapítani, hogy még ha a tagállamok kötelesek is minden releváns információt a Bizottság rendelkezésére bocsátani annak érdekében, hogy az elláthassa az állami támogatások felügyelete terén fennálló feladatát, ez utóbbi ugyanakkor köteles mindent megtenni a tények felderítése érdekében. Szerinte ebből az következik, hogy a Bizottság világos és pontos tájékoztatást ad a nemzeti hatóságoknak azon adatokról, amelyekre szüksége van feladata ellátásához, és a határozatot csak olyan szélsőséges esetekben fogadja el a rendelkezésére álló információk alapján, amikor kérése ellenére nem kapja meg a kívánt felvilágosítást. Ugyanakkor Türingia szerint a jelen ügyben a német hatóságok válaszoltak a Bizottság különböző információszolgáltatásra irányuló megkereséseire, így különösen az eljárást megindító határozat mellékletében szereplő kérdésekre. Megállapítja, hogy ugyanis egy kivétellel az 1999. július 22-i hivatalos felszólító levélben szereplő kérdések nem egyeztek az eljárást megindító határozat mellékletében találhatóakkal, ami arra utal, hogy az eljárás időközben továbbhaladt. Álláspontja szerint amennyiben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az eljárást megindító határozat mellékletében található kérdésekre adott válaszok nem kielégítőek, erre utalnia kellett volna az 1999. július 22-i levelében. Ebből következően Türingia úgy ítéli meg, hogy mivel a Bizottság nem kért ilyen pontosításokat a német hatóságoktól, nem volt jogosult a megtámadott határozatot a rendelkezésére álló információk alapján elfogadni.

72 A Bizottság, az ODS támogatásával, vitatja Tübingia állítását.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

73 Az ítélkezési gyakorlat értelmében a Bizottság akkor jogosult a rendelkezésre álló információk alapján elfogadni egy határozatot, ha olyan tagállammal áll szemben, amely nem tesz eleget együttműködési kötelezettségének, és nem bocsátja rendelkezésére azon információkat, amelyeket egy támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének megítélése érdekében kért (a fenti 71. pontban hivatkozott Boussac-ügyben hozott ítélet 22. pontja és a Németország és Pleuger Worthongton kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 26. pontja). Ugyanakkor egy ilyen határozat elfogadását megelőzően a Bizottságnak tiszteletben kell tartania bizonyos eljárási jellegű kötelezettségeket. Különösen ilyen, hogy fel kell szólítania a tagállamot, hogy meghatározott határidőn belül bocsássa rendelkezésre valamennyi olyan dokumentumot, információt és adatot, amely a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének megítélése érdekében szükséges. A Bizottság csak akkor rendelkezik hatáskörrel arra, hogy az eljárásnak véget vessen, és elfogadja a határozatot, amely a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítja a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét vagy összeegyeztethetetlenségét, amennyiben a tagállam felszólítása ellenére nem bocsátja rendelkezésére a kért információkat (a fenti 71. pontban hivatkozott Boussac-ügyben hozott ítélet 19. és 22. pontja). E kötelezettséget jeleníti meg és pontosítja a 659/1999 rendelet 5. cikkének (2) bekezdése, 10. cikkének (3) bekezdése és 13. cikkének (1) bekezdése.

74 Ezen elvek fényében kell megítélni, hogy a jelen ügyben a Bizottság jogszerűen fogadta-e el a határozatot kizárólag azon információk alapján, amelyek 2000 júniusában rendelkezésre álltak.

75 Először is fel kell idézni a közigazgatási eljárás lefolyását a jelen ügyben.

76 Ezen eljárás alapját az 1994 októberében a német hatóságoknak küldött levél képezte. Ebben a levélben a Bizottság a német hatóságoktól egy albrechtsi CD-üzem megépítéséhez nyújtott állami támogatásokra vonatkozó információk megküldését kérte. Válaszul a német hatóságok 1994. november 9-i levelükben bejelentettek egy Thüringia és Bajorország által a közös vállalkozásnak és a Pilsz-csoportnak nyújtott támogatást. 1994. november 15-i levelével a Bizottság pontosabb információkat kért e támogatásról. A német hatóságok erre az 1995. március 3-i levéllel válaszoltak, kiegészítve a bejelentést a THA, valamint a Thüringia és Bajorország által nyújtott újabb támogatásokkal. Mivel e támogatások már odaítélésre kerültek, a Bizottság NN 54/95. szám alatt vette ezeket nyilvántartásba (a megtámadott határozat 2. preambulumbekzdése). 1995. augusztus 1-jei, 1995. október 16-i és 1996. november 25-i leveleivel a Bizottság kiegészítő kérdéseket tett fel, amelyekre a német hatóságok az 1995. augusztus 22-i, az 1995. augusztus 25-i, az 1996. január 18-i és az 1997. április 17-i levelekkel válaszoltak. 1997. február 3-án, valamint 1997. szeptember 22-én és 23-án Brüsszelben, illetve Erfurtban találkozóra került sor a Bizottság képviselői és a német hatóságok között. Az 1998. január 20-i levéllel ez utóbbiak összegezték a Bizottság képviselőivel lezajlott találkozók nyomán kialakult észrevételeiket (a megtámadott határozat 3. preambulumbekzdése).

77 Mivel a német hatóságok által adott tájékoztatás előzetes vizsgálata nyomán a Bizottság így ítélte meg, hogy a szóban forgó intézkedések komoly kétségeket vetnek fel a közös piaccal való összeegyeztethetőségüket illetően, 1998. július 17-én elfogadta az eljárást megindító határozatot.

78 E határozattal egyúttal felhívta a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy „[a határozat] kézhezvételétől számított egy hónapon belül küldjön meg minden dokumentumot, információt vagy adatot, amely szükséges ahhoz, hogy támogatások [EK 87.] cikkel való összeegyeztethetősége megítélhető legyen”. Az eljárást megindító határozathoz csatoltak egy hét kérdést tartalmazó mellékletet.

- 79 A Németországi Szövetségi Köztársaság 1998. augusztus 26-i levelével reagált az eljárást megindító határozatra. 1998. október 15-én újabb találkozóra került sor Brüsszelben a Bizottság és a német hatóságok képviselői között. Ez utóbbiak 1998. november 11-i levelükkel további információkat bocsátottak rendelkezésre.
- 80 Úgy ítélve meg, hogy az adott felvilágosítás még mindig nem elégséges, a Bizottság 1999. március 4-i levelével újfent felszólította a német hatóságokat, hogy bocsássák rendelkezésére a szükséges információkat, különösen pedig, hogy válaszoljanak az eljárást megindító határozat mellékletében szereplő kérdésekre.
- 81 Ezen újabb felszólítás nyomán a német hatóságok az 1999. március 30-i, az április 1-jei és az április 16-i levéllel további tájékoztatást nyújtottak.
- 82 A Bizottság ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy ezek az információk még mindig nem jelentettek kielégítő választ az eljárást megindító határozat mellékletében szereplő kérdésekre (különösen ami a melléklet 3–7. kérdését illeti). Ezért 1999. július 22-i levelével legkésőbb 1999. augusztus 31-ig választ kért. Emellett a Németországi Szövetségi Köztársaságtól további információkat és dokumentumokat kért.
- 83 Azt követően, hogy 1999. július 28-i levelükben kérték a Bizottság által kitűzött határidő meghosszabbítását, és hogy ez utóbbi képviselőivel újabb találkozóra került sor 1999. szeptember 23-án Brüsszelben, a német hatóságok újabb információkat bocsátottak a Bizottság rendelkezésére 1999. szeptember 28-án és október 19-én.

- 84 Végül a Bizottság 2000. június 21-én elfogadta a megtámadott határozatot.
- 85 Türingia azon érvelését illetően, amely szerint a német hatóságok valamennyi kért információt rendelkezésre bocsátották, így a Bizottság nem volt jogosult a rendelkezésre álló információk alapján dönteni, előzetesen meg kell állapítani, hogy a közigazgatási eljárás lefolyásából világosan kitűnik, hogy a Bizottság tiszteletben tartotta azon eljárási jellegű kötelezettségeket, amelyek az ítélkezési gyakorlatból és a 659/1999 rendeletről következnek. Ugyanis három alkalommal is hivatalosan felszólította a Németországi Szövetségi Köztársaságot arra, hogy bocsássa rendelkezésére mindazon információkat, amelyek a vitatott támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségének megítéléséhez szükségesek.
- 86 Emellett Türingia állításával szemben a Bizottság 1999. július 22-i leveléből nem az derül ki, hogy a német hatóságok egyetlen kivételével valamennyi kérdést megválaszolták volna. Ebben a levélben ugyanis a Bizottság éppen ellenkezőleg újlag felszólítja a német hatóságokat, hogy válaszolják meg az eljárást megindító határozat mellékletében szereplő 3–7. kérdést.
- 87 Továbbá Türingia nem bizonyította, hogy a német hatóságok kimerítő válaszokat adtak volna a Bizottság által az eljárást megindító határozat mellékletében feltett valamennyi kérdésre. Különösen nem bizonyította, hogy e hatóságok rendelkezésre bocsátották volna az 1991-ig nyújtott támogatások pontos felsorolását, amelyet pedig a Bizottság több alkalommal kért. Ugyancsak nem mutatott be bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy e hatóságok válaszoltak volna a szerkezetátalakítással kapcsolatos esetleges tervek létezésére vonatkozó kérdésekre. Az is kiderül az ügy irataiból, hogy a hatóságok csak felületesen válaszoltak arra a kérdésre, amely a közös vállalkozás TAB és TIB által történő megszerzésének keretében kötött ügyletek bemutatására vonatkozott, valamint arra a kérdésre, amely a magánbankok által nyújtott hitelek 1994-ben történt visszafizetésének körülményeire és feltételeire vonatkozott.

88 E tekintetben érdemes felidézni, hogy a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése értelmében „a hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat összefoglalja a vonatkozó ténybeli és jogi kérdéseket, tartalmazza a Bizottság előzetes értékelését a javasolt intézkedés támogatási jellegére vonatkozóan, és meghatározza a közös piaccal való összeegyeztethetőséggel kapcsolatban felmerült kétségeket. A határozat felszólítja az érintett tagállamot és az egyéb érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket egy meghatározott, általában egy hónapot meg nem haladó határidőn belül. Kellően indokolt esetben a Bizottság meghosszabbíthatja az előírt határidőt”. E határozat útján és az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő közzétételével a tagállam és az egyéb érdekelt megismerhetik azon tényeket, amelyekre a Bizottság határozatát alapozni kívánja. Mindebből az következik, hogy amennyiben az érdekelt úgy ítéli meg, hogy a hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozatban szereplő egyes tények tévesek, erre a Bizottság figyelmét fel kell hívniuk a közigazgatási eljárás folyamán, máskülönben az eljárás bíróság előtti szakaszában e tényeket már nem vitathatják (lásd e tekintetben, ami a tagállamot illeti, a C-278/92., C-279/92. és C-280/92. sz., Spanyolország kontra Bizottság egyesített ügyekben 1994. szeptember 14-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-4103. o.] 31. pontját). Ugyanakkor a fenti 73. pontban kifejtett esetjogi és jogszabályi elvekkel összhangban az érintettek által szolgáltatott ellentétes információk hiányában a Bizottság jogosult azon, akár téves információkat alapul venni, amelyekkel a végleges határozat elfogadásának időpontjában rendelkezik, amennyiben a szóban forgó tények kapcsán a Bizottság felszólította a tagállamot a szükséges információk rendelkezésére bocsátására. Amennyiben viszont elmulasztotta felszólítani a tagállamot, hogy bocsássa rendelkezésére az alapul venni kívánt tényekre vonatkozó információkat, később nem igazolhatja az esetleges ténybeli tévedéseket azt állítva, hogy a hivatalos vizsgálati eljárást lezáró határozat elfogadásának időpontjában jogosult volt kizárólag az akkor rendelkezésére álló információkat alapul venni.

89 Tüningia állításával szemben a Bizottság ténymegállapításai egyébként nem mentesek a bírói felülvizsgálat lehetőségétől. Ugyanis amennyiben a tagállam teljes körűen eleget tesz a Bizottság által kért információk rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettségének, az eljárás során átadott információk révén igen könnyen rámutathat arra, hogy a megtámadott határozatban szereplő ténybeli tévedések nem neki tudhatók be. Emellett amennyiben a Bizottság egy határozatot az olyan, rendelkezésére álló információk alapján fogad el, amelyek egyes ténybeli elemei tekintetében nem tartotta tiszteletben az ítélkezési gyakorlat által elismert és a 659/1999 rendeletben megállapított eljárási kötelezettségeket, az Elsőfokú Bíróság felülvizsgálati jogával élve megvizsgálhatja, hogy e ténybeli elemek figyelembevétele olyan mérlegelési hibához vezethetett-e, amely megalapozza a megtámadott határozat jogellenességét.

- 90 Így a fenti 85–88. pontban megállapított körülmények között, és figyelemmel arra a három felszólításra, amelyet a Bizottság a közigazgatási eljárás folyamán Tübingiához intézett, ez utóbbi nem tudta bizonyítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban úgy vett alapul ténybeli elemeket, hogy elmulasztotta volna az e tekintetben fennálló eljárási kötelezettségek tiszteletben tartását. Következésképpen a Bizottság jogosult volt arra, hogy a megtámadott határozat elfogadásakor a rendelkezésére álló információkat vegye alapul.
- 91 A fentiek fényében e kifogást el kell utasítani.

B – A Bajorország (az LfA) által a PBK-nak nyújtott biztosítékról

1. A felek érvei

- 92 Tübingia először is azt állítja, hogy a Bizottság ténybeli tévedést követett el e pénzügyi támogatással kapcsolatban. Hangsúlyozza, hogy a Bizottság által a megtámadott határozat 30. preambulumbekzdésében tett megállapítással szemben a Bajorország által nyújtott biztosíték, amely eredetileg a PBK-nak nyújtott bankhitelek 80%-át fedezte, nem változott át egy a banki hitelek 100%-át, összesen 54,7 millió DEM-et fedező biztosítékká. Az 54,7 millió DEM-es összeg, amelyre a Bizottság utal, azon hitelszámla felső értéke (kamatok nélkül), amelynek 80%-ára biztosítékot vállalt Bajorország, amikor 1994 márciusában megkötötték a reorganizációs megállapodást. Ellentétben azzal, amit a Bizottság a megtámadott határozatban megállapít, Bajorország nem vállalt ezen összeg 100%-ig garanciát. Ellenkezőleg, a reorganizációs megállapodás keretében a Bajorország által garantált hitelek összegét csökkentették, egyrészt annak köszönhetően, hogy a bankok elengedték mintegy 12 millió DEM összegű garantált hitel visszafizetését, másrészt Bajorország különböző intézkedéseinek köszönhetően. Hangsúlyozza, hogy kizárólag a maradványérték, nevezetesen 41,4 millió DEM tekintetében vállalt Bajorország

(az LfA) biztosítékot az összeg 100%-ára a reorganizációs megállapodás keretében, és hogy 1995-ben az LfA-nak a teljes biztosítékot állnia kellett, amikor a megfelelő összeget kifizette a bankoknak. Megjegyzi, hogy az e kifizetés eredményeképpen létrejött, a közös vállalkozást terhelő, Bajorország által nyújtott 41,4 millió DEM-es hitelt, valamint a közös vállalkozást terhelő, Bajorország által nyújtott további, 9 millió DEM-et kitevő hiteleket végül a TAB vásárolta meg 15 millió DEM-ért 1995. november 7-én. Álláspontja szerint a TAB ezen, a közös vállalkozással szemben fennálló követelését teljes mértékben kiegyenlítette a CDA, miután megszerezte az LCA eszközeit.

93 Tübingia leszögezi, hogy ezen információkat a német hatóságok közölték a Bizottsággal a közigazgatási eljárás során. Rámutat, az 1996. január 18-i és az 1999. március 30-i levélből világosan kiderül, hogy a Bajorország által vállalt biztosíték, amely eredetileg a PBK-nak nyújtott bankhitelek 80%-át fedezte, nem alakult át a hitelek 100%-át, 54,7 millió DEM összeget fedező biztosítékká. Szerinte ez az állítólagos 100%-os biztosíték ugyanis az eredeti biztosíték helyébe lépő garanciavállalás volt, amely egyébként csak a 41,4 millió DEM-es maradványösszeget fedezte. Szerinte a Bizottság ennek megállapítását helytelenül mellőzte, mégpedig annak ellenére, hogy ez a tényező döntő jelentőségű, hiszen ez alapján megállapítható, hogy a reorganizációs megállapodás keretében Bajorország által vállalt 100%-os biztosíték nem új támogatást jelentett, hanem egy meglévő, engedélyezett támogatások rendszerében nyújtott támogatás címén tett intézkedést.

94 Tübingia azt is megjegyzi, hogy ezen információkból az derül ki, hogy a Bizottság által a megtámadott határozat 30. preambulumbekkezdésében megállapítottakkal ellentétben az LfA a biztosíték alapján nem utalt át 54,7 millió DEM-et, majd 7 millió DEM-et. Ugyanis Tübingia szerint az LfA legfeljebb 48,4 millió DEM-et téríthetett meg, mivel 1994 márciusában 3 millió DEM-et kifizetett a bankoknak, a PA-nak pedig két, egyenként 2 millió DEM-es hitelt nyújtott – az egyiket a biztosíték által garantált hitelek visszafizetéséhez, a másikat pedig e hitelek jövőbeli kamatainak biztosítása érdekében –, és 1995-ben 41,4 millió DEM-et fizetett ki a bankoknak.

Álláspontja szerint az ezen, 48,4 millió DEM-es összeg és a megtámadott határozat 30. preambulumbekkezdésében szereplő 54,7 millió DEM-es összeg közötti különbség abból adódik, hogy a Bizottság egyes összegeket kétszer vett figyelembe, először mint Bajorország által garantált összeget, másodsor pedig mint az e biztosíték alapján az LfA által folyósított összeget.

- 95 Másodsor, Thüringia azt állítja, hogy a Bizottság megsértette az EK 87. cikk (1) bekezdését, amennyiben helytelenül állapította meg a megtámadott határozat 89–93. preambulumbekkezdésében, hogy a vitatott biztosíték, mivel átalakult 100%-os biztosítékká, ezt követően nem felelt meg a Bajorország által történő biztosítéknyújtásról szóló szabályozásnak.
- 96 Végül Thüringia úgy véli, a Bizottság megsértette az indokolási kötelezettséget, amennyiben nem indokolta meg azon megállapítását, mely szerint a Bajorország által nyújtott biztosíték összegegyeztetetlen a vonatkozó szabályozással.
- 97 A Bizottság álláspontja szerint, amelyet az OSD támogat, a Thüringia által előadott, a Bajorország által nyújtott biztosítékre vonatkozó érvelés egészét, mint megalapozatlant, el kell utasítani.
- 98 Egyrészt vitatja, hogy hibát követett volna el a ténymegállapítás során a garanciával összefüggésben. Azt állítja, hogy először is a német hatóságok, a nekik címzett felszólítás ellenére nem tisztázták az e támogatással összefüggő tényeket. Megállapítja, hogy az 1999. március 30-i levélben a német hatóságok mindössze „logikusnak” ítélték a biztosíték 80-ról 100%-osra változását, de e tekintetben nem nyújtottak magyarázatot. Ily módon a C-47/91. sz., Olaszország kontra Bizottság, ún. „Italgrani”-ügyben a Bíróság által 1992. június 30-án hozott ítélet (EBHT 1992., I-4145. o.) alapján jogosult volt a rendelkezésére álló információk alapján elfogadni határozatát. A Bizottság szerint ezekből az információkból az tűnt ki, hogy a

biztosíték nyújtása a gyakorlatban annak átalakítása miatt nem felelt meg a Bajorország által történő biztosítéknyújtásról szóló szabályozás eredeti feltételeinek. Megállapítja, hogy mivel ez a Bizottság által előzetesen jóváhagyott támogatási rendszer azt írta elő, hogy a biztosíték legfeljebb a hitelek 80%-át fedezheti, a Bajorország által nyújtott garanciát csökkenteni kellett volna azt követően, hogy a bankok mintegy 12 millió DEM összegben lemondtak a hitelek visszafizetéséről. Emellett azt állítja, hogy sem a német hatóságok, sem Thüringia nem magyarázta meg a biztosíték összegének 52,72-ről 54,72 millióra történő emelkedését. Végül a Bizottság megállapítja, hogy még ha Thüringia helyesen állítja is, hogy a biztosítékkal fedezett kockázat már realizálódott, amikor Bajorország a maradványösszeg 100%-ára biztosítékot nyújtott, ettől függetlenül Bajorország csak 80%-ig garantálhatta volna az új követelés összegét.

- 99 Másrészt úgy véli, Thüringia tévesen hivatkozik a 87. cikk (1) bekezdésének megsértésére és az indokolási kötelezettség megsértésére a Bajorország által nyújtott biztosíték jogi megítélésével összefüggésben.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 100 Thüringia vitatja a megtámadott határozat 1. cikkének jogszerűségét, amennyiben az a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősít egy 54,7 millió DEM-es értékű, az LfA által hitelbiztosíték formájában nyújtott pénzügyi támogatást, és mindezt ezt ténybeli tévedésre, a 87. cikk (1) bekezdésének megsértésére, valamint az indokolási kötelezettség megsértésére alapítja.

101 E tekintetben először is meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság tévesen állapította-e meg a megtámadott határozat 30. preambulumbekkezdésében, hogy „[a]z ilyen nagyszámú regionális támogatások nyújtása miatt a banki konzorcium által biztosított hitelszámla felső értékét, amely eredetileg 65,85 millió DEM volt, végül mindössze 54,7 millió DEM-ben állapították meg”, és hogy „az LfA az eredetileg tervezett 80% helyett ezen összeg 100%-át garantáló biztosítékot képzett”.

102 Amint az kiemelésre került a 88. pontban, akkor volna ez a helyzet, ha Thüringia be tudná bizonyítani, hogy a közigazgatási eljárás során a Bizottság beszerezte azon információkat, amelyek lehetővé tették volna, hogy az eljárást megindító határozatban foglalt esetleges ténybeli pontatlanságokat korrigálja.

103 E tekintetben ugyanakkor fel kell idézni, hogy az eljárást megindító határozat 2.2.1. pontjának harmadik albekezdésében a Bizottság megállapítja, hogy „Bajorország e hitel tekintetében egy engedélyezett támogatási rendszer alapján képzett biztosítékot”, és hogy „ez a biztosíték a 80%-át fedezte, ami 52,72 millió [DEM]” Ugyanezen pont ötödik albekezdésében az eljárást megindító határozat a következő megállapítást tartalmazza:

„Tekintettel arra, hogy a [PBK] ugyanis az eredetileg tervezettnél magasabb összegű befektetési támogatásokat kapott, a banki konzorcium által megítélt 65,85 millió [DEM] összegű hitel csak 54,7 millió [DEM] összegben került kiutalásra. Ezért 1994-ben Bajorország módosította biztosítékát, amely eredetileg az (52,72 millió [DEM] összegű) hitelek 80%-ára terjedt ki, egy, az (54,7 millió [DEM] összegű) hitelek 100%-át fedező biztosítékra.”

104 Végül, a támogatások előzetes értékelése keretében az eljárást megindító határozat megállapítja, hogy „[a] Bizottságnak ugyancsak súlyos kétségei vannak azt illetően, hogy az ezen biztosíték keretében hozott intézkedések, azaz annak átalakítása egy

100%-ot fedező biztosítékká és a garantált összeg 52,72 millió [DEM] összegről 54,7 millió [DEM] összegre emelésére egy [engedélyezett támogatási rendszer] keretébe illeszkedik” (az eljárást megindító határozat 3.1.1. pontjának első albekezdése).

105 E fejleményekből világosan kitűnik, hogy az eljárás megindításának szakaszában a Bizottság a rendelkezésére álló információkból azt a következtetést vonta le, hogy egyrészt 1994-ben a Bajorország által nyújtott, eredetileg a hitelek 80%-át fedező biztosítékot a hitelek 100%-át fedező biztosítékká alakították, másrészt hogy a biztosíték által garantált összeget 52,72-ről 54,7 millió DEM-re emelték.

106 Hangsúlyozni kell, hogy az 1999. március 30-i levélben a német hatóságok állást foglaltak a Bajorország által nyújtott biztosítékkal összefüggő tények ily módon történő bemutatása tekintetében. Kiemelték, hogy a reorganizációs megállapodás keretében a bankok lemondtak a biztosíték által garantált hitelből egy 12 milliós összeg visszafizetéséről, és ennek következtében a hitel tekintetében fennálló kockázatuk teljes egészében garantáltá vált, oly módon, hogy „a hitelek maradványösszegét követezsképpen 100%-ig fedezte a Bajorország által nyújtott biztosíték”. Emellett felidéztek a biztosíték által garantált hitelek változásának történetét. Ebből kiderül, hogy a reorganizációs megállapodás keretében történt lemondást megelőzően a Bajorország által garantált hitelek teljes összege 58,4 millió EM volt. Azt követően, hogy a bankok lemondtak egy 12 millió DEM összegű hitel visszafizetéséről, hogy Bajorország a biztosíték keretében beavatkozott egy 3 millió DEM-es összeggel, és hogy az LfA a PA-nak megítélt egy 2 millió DEM összegű kölcsönt a hitelek törlesztésére, a biztosíték által garantált összeg 41,4 millió DEM-re csökkent.

107 Ezen információk fényében, amelyeket a Bizottság nem cáfolt érdemben, és amelyeknek az ügy iratai között található dokumentumok sem mondanak ellent, meg kell állapítani, hogy a Bizottság lényegét tekintve helytelenül állapította meg a megtámadott határozat 30. preambulumbekzdésében, hogy a biztosíték által garantált összeg 52,72-ről 54,7 millió DEM-re emelkedett.

- 108 Ami e ténybeli tévedés következményeit illeti, hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 30. preambulumbekzdésében szereplő megállapítás alapján ítélte úgy, hogy a Bajorország által nyújtott biztosíték címén visszafizetendő támogatás összege 54,7 millió DEM-re emelkedett (a megtámadott határozat 89–93. és 123. preambulumbekzdése). Mindebből az következik, hogy a fenti ténybeli tévedés következményeképpen a Bizottság tévesen határozta meg a visszafizetendő támogatás összegét.
- 109 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság egyúttal úgy véli, nincs birtokában valamennyi információnak, amely lehetővé tenné, hogy a megtámadott határozat megalapozottságát felülvizsgálja, így hivatalból fel kell vetnie a megtámadott határozat megfelelő indokolásának hiányára vonatkozó jogalapot e kérdéskör vonatkozásában (e tekintetben lásd a Bíróság által a C-166/95. P. sz., Bizottság kontra Daffix ügyben 1997. február 20-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-983. o.] 24. pontját, az Elsőfokú Bíróság által a T-61/89. sz., Dansk Pelsdyravlerforening kontra Bizottság ügyben 1992. július 2-án hozott ítélet [EBHT 1992., II-1931. o.] 129. pontját és a T-44/00. sz., Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ügyben 2004. július 8-án hozott ítélet [EBHT 2004., II-2233. o.] 210. pontját). Ugyanis a megtámadott határozat 30., 32. és 89. preambulumbekzdésében szereplő indokolás akadályát képezi az Elsőfokú Bíróság által végzendő felülvizsgálatnak, amennyiben nem világítja meg pontos és koherens módon azt, hogy a Bizottság miként állapított meg összefüggést egyrészt a 65,58-ról 54,7 millió DEM-re csökkent bankhitelek összege (a megtámadott határozat 30. preambulumbekzdése), másrészt az LfA által nyújtott, a hitelek 80%-áról azok 100%-ára emelkedett biztosíték összege (a megtámadott határozat 30. és 32. pontja), harmadrészt az 52,72-ről 54,7 millió DEM-re emelkedett biztosíték összege (a megtámadott határozat 30. és 89. preambulumbekzdése) között, amely összefüggés az egyes támogatások értékére vonatkozó számításainak alátámasztását szolgálta, és a fenti 109. pontban említett téves következtetéshez vezetett. Emellett a megtámadott határozatban a Bizottság nem adott választ a Németországi Szövetségi Köztársaság azon érveire, amelyeket a német hatóságok 1996. január 18-i és 1999. március 30-i leveleikben adtak elő, és amelyek szerint a Bajorország által nyújtott hitelek végül a TAB vásárolta meg 15 millió DEM összegért, sem pedig azon álláspontját nem indokolta, amely ezen ügyletnek a kérdéses támogatások értékére és visszatérítésére gyakorolt esetleges kihatására vonatkozott. E körülmények között meg kell állapítani, hogy e különböző kérdésekben a Bizottság egyúttal az EK 253. cikkben előírt indokolási kötelezettséget is megsértette.

110 Ezek után meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság a pénzügyi támogatások jogi értékelése során egyúttal megsértette-e az EK 87. cikk (1) és (2) bekezdését. E tekintetben fel kell idézni, hogy Tübingia azt állítja, a Bizottság helytelenül állapította meg, hogy nem tartották tiszteletben a Bajorország által történő biztosítéknyújtásról szóló szabályozásban lefektetett feltételeket, egyrészt azzal, hogy az eredeti biztosítékot egy 100%-ot fedező biztosítékká alakították, másrészt azzal, hogy az e biztosíték által garantált hitelekkel a Pilz-csoport javára visszaéltek. Tübingia szerint így alaptalan a Bizottság azon következtetése, amely szerint a Bajorország által nyújtott biztosíték kezdetektől fogva összeegyeztethetetlen volt a közös piaccal.

111 Először is fel kell idézni, hogy a megtámadott határozat 89–93. preambulumbekkezdésében a Bizottság kifejtette indokait, amelyek alapján elrendelte a Bajorország által nyújtott biztosíték jelentette támogatás összegének visszatérítését. Így azt követően, hogy a 89. preambulumbekkezdésben hangsúlyozta, a német hatóságok által rendelkezésre bocsátott hiányos információk nem tették lehetővé az eredeti biztosíték átalakításával kapcsolatos kétségek elosztatását, a Bizottság megállapította, hogy a Bajorország által nyújtott támogatásokra vonatkozó szabályok követelményeivel ellentétben „a kérdéses támogatás nyilvánvalóan nem azon beruházás finanszírozását szolgálta, amely a támogatási kérelem tárgyát képezte, és a beruházó saját forrásaival nem vett részt megfelelő mértékben a beruházás finanszírozásában” (90. és 91. preambulumbekkezdés). Emellett megállapította, hogy a német hatóságok beismerése, mely szerint a garantált hitelekből nagyrészt a Pilz-csoport vállalkozásai részesültek előnyben, lehetővé teszi annak megállapítását, hogy a támogatást visszaélészerűen használták fel (92. preambulumbekkezdés). Ezért arra a megállapításra jutott, hogy „a támogatás nem egy CD-üzem felépítéséhez kapcsolódó beruházást szolgált, hanem a Pilz-csoport egészét, így azt az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében visszaélészerűen használták fel”, és hogy „[k]övetkezésképpen a támogatás nem összeegyeztethető az EK-Szerződéssel, meg kell semmisíteni, és azt a német hatóságoknak vissza kell téríteni” (93. preambulumbekkezdés).

112 Először is ezen indokokból világosan kitűnik, hogy a Bajorország által nyújtott biztosíték keretében adott támogatás visszaélészerű felhasználása miatt ítélte úgy a Bizottság, hogy a támogatást vissza kell téríteni. Amint azt a Bizottság jogosan jegyzi

meg, az eredeti biztosíték 100%-osra változtatására csak másodlagosan hivatkozik, és semmiképpen nem ez képezi a Bizottság által e körben végzett értékelés alapját.

- 113 Másodszor, hangsúlyozni kell, hogy a visszaélésszerű felhasználás fogalma közvetlenül az EK 88. cikk (2) bekezdéséből ered, amely megállapítja, hogy „[h]a a Bizottság – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott [...] támogatást visszaélésszerűen használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani”. Emellett a 659/1999 rendelet 1. cikkének g) pontja szerint a „támogatással való visszaélés” fogalma azt takarja, ha a „kedvezményezett a támogatást az e rendelet 4. cikkének (3) bekezdése vagy 7. cikkének (3) vagy (4) bekezdése szerint hozott határozatok megsértésével használja fel”.
- 114 E rendelkezésekből az következik, hogy annak megállapításához, hogy egy engedélyezett támogatási rendszerrel összhangban nyújtott támogatást visszaélésszerűen használtak-e fel, a Bizottságnak azt kell bizonyítania, hogy a támogatás felhasználása megsértette e támogatási rendszert abban a formájában, ahogyan azt a Bizottság engedélyezte, azaz megsértette az e támogatási rendszerre vonatkozó nemzeti szabályokat, vagy azon kiegészítő feltételeket, amelyeket a tagállam a támogatási rendszer Bizottság által történő engedélyeztetése során elfogadott.
- 115 Meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a Bizottság világosan bizonyította, hogy a Bajorország által nyújtott támogatást úgy használták fel, hogy az megsértette a Bajorország által történő biztosítéknyújtásról szóló szabályozást. Először felidézte a megtámadott határozat 90. preambulumbekkezdésében, hogy e támogatási rendszer értelmében Bajorország beruházások (építkezések, bővítések stb.) finanszírozásához szükséges hitelek fedezete érdekében nyújt biztosítékot, és hogy e biztosíték elnyerésének feltétele, hogy az abban részesülő vállalkozás megfelelő arányban vegyen részt saját forrásaival a projekt finanszírozásában, valamint hogy a projekt teljes finanszírozása érdekében a vállalkozásnak ügyelnie kell arra, hogy a kamatok és

a hitelek visszafizetésére határidőn belül sor kerüljön. Ezt követően megállapította egyrészt, hogy „a kérdéses támogatás jelentősebb része nyilvánvalóan nem azon beruházás finanszírozására szolgált, mint amely a támogatási kérelem tárgyát képezte, és a befektető a beruházás finanszírozásában nem vett részt megfelelő arányban saját forrásaival” (91. preambulumbekzdés), másrészt hogy „ezen állami biztosítékkal támogatott hitelek [...] nagy részben csak a Pilz-csoport társaságai számára jelentettek előnyt” (92. preambulumbekzdés).

116 A fentiek értelmében nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy a biztosítéket eredetileg a támogatásra vonatkozó szabályoknak megfelelően nyújtották. Ugyanis amint azt a Bizottság joggal állapította meg, nem a támogatás nyújtásának eredeti körülményei, hanem annak az engedélyezett támogatás szabályait sértő későbbi felhasználása valósította meg a támogatás visszaélésszerű alkalmazását. Emellett egyértelműen kiténik az EK 88. cikk (2) bekezdésének első albekezdéséből, hogy a támogatással való visszaélés megállapítása a közös piaccal való összeegyeztethetlenség különálló és független tényezője, amely ezen oknál fogva önmagában igazolja a Bizottság határozatát, amellyel a támogatás megszüntetését vagy módosítását írja elő. Tübingia állításával szemben ezért a Bizottság a megtámadott határozatban jogszerűen nem szerepeltette azon indokokat, amelyek a Bajorország által nyújtott biztosíték közös piaccal fennálló összeegyeztethetlenségét lettek volna hivatottak bizonyítani. Emellett az is következik ebből, hogy a Bizottság e tekintetben eleget tett az EK 253. cikkből eredő indokolási kötelezettségének.

117 Mindezek alapján, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani Tübingia azon érveit, amelyek az EK 87. cikk állítólagos megsértésére vonatkoznak.

118 A fentiek fényében a megtámadott határozat 1. cikkét meg kell semmisíteni azon részében, amelyben a Bizottság az albrechtsi CD-üzem építéséhez nyújtott állami támogatások között Bajorország által nyújtott biztosíték címén megjelölt egy 54,7 millió DEM-es összeget.

C – A Bajorország (az LfA) által a PBK-nak nyújtott, 3 millió DEM összegű tartozáselengedésről

1. A felek érvei

- 119 Türingia azt állítja, hogy a Bizottság tévesen állapította meg a megtámadott határozat 96. preambulumbekzdésében, hogy a PBK támogatásban részesült annak következtében, hogy az LfA elengedte a 3 millió DEM-es, e vállalkozással szemben fennálló követelését. Kifejti, hogy e megállapítás során ugyanis a Bizottság eltekint attól a ténytól, hogy ezt az összeget egyszer már figyelembe vette mint támogatást, a Bajorország által nyújtott – nevezetesen az 54,72 millió DEM-es összegű – biztosíték keretében. Amint azt a német hatóságok az eljárás folyamán, az 1995. március 3-i és az 1999. március 30-i levélben a Bizottsággal tudatták, a PBK e tartozása éppen azáltal keletkezett, hogy az eredeti biztosíték által garantált hitelek csökkentése érdekében egy ekkora összeget megfizettek a bankok részére.
- 120 Azt állítja tehát, hogy a Bizottság értékelési hibát vétett, amikor azt állapította meg a megtámadott határozatban, hogy a 3 millió DEM összegű tartozás elengedése az LfA által új támogatásnak minősül. Kifejti, hogy – amint az előző pontban kiemelésre került – e pénzügyi támogatás azon bankhitelek visszafizetésére szolgált, amelyeket az albrechti CD-üzem megépítése céljából folyósítottak, és amelyek a Bajorország által nyújtott biztosíték körébe tartoztak. Akárhogy is, a Bizottság megsértette az indokolási kötelezettségét, amennyiben nem jelölte meg azon indokokat, amelyek miatt úgy ítélte meg, hogy a 3 millió DEM-es tartozás elengedése az LfA által a PBK javára a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatást jelent.
- 121 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, teljes egészében vitatja Türingia érvelését a 3 millió DEM-es tartozáselengedést illetően. Először is arra hívja fel a figyelmet, hogy nem vétett ténybeli vagy jogi hibát e pénzügyi támogatással összefüggésben, mivel nem a biztosíték címén történt lehívást minősítette új

támogatásnak, hanem az e lehívás nyomán született tartozás későbbi elengedését. Emellett hangsúlyozza, hogy bár e tartozáselengedést támogatásnak minősítette a hivatalos vizsgálati eljárás megindításakor, nevezetesen a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozat 9. oldalán szereplő táblázatban, a német hatóságok ezt követően nem emeltek kifogást e tekintetben. Ezenkívül a Bizottság úgy véli, eleget tett indokolási kötelezettségének e támogatás tekintetében. Rámutat, hogy a megtámadott határozat 96. preambulumbekkezdésében a német hatóságok által átadott hiányos információk alapján megállapította, hogy egy olyan támogatásról van szó, amelyet jogalap nélkül nyújtottak, és amely ezért összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

122 Az LfA 3 millió DEM-es tartozásának elengedését illetően, amely a PBK-val szemben állt fenn, Tübingia ténybeli tévedésre, nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

123 Előzetesen fel kell idézni, hogy a megtámadott határozat 96. preambulumbekkezdésében a Bizottság megállapította, hogy „[a] 3 millió DEM-es tartozás visszafizetéséről történő lemondást [...] ugyancsak visszatérítendő, összeegyeztethetetlen támogatásnak kell minősíteni, mivel azt jogalap nélkül nyújtották”.

124 Tübingia szerint ez a megállapítás ténybeli tévedésen és téves jogi értékelésen alapul, amennyiben – mind a Bajorország által nyújtott biztosíték teljes összegét (54,7 millió DEM), mind azon tartozás összegét figyelembe véve, amelynek a PBK által történő visszatérítéséről ez utóbbi lemondott (3 millió DEM) – a Bizottság kétszer vette figyelembe ugyanazon támogatást. A Bizottság mindenesetre megsértette az indokolási kötelezettségét, mivel nem fejtette ki, hogy a tartozáselengedést miért minősítette a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak.

- 125 E tekintetben fel kell idézni, hogy egy támogatás esetében mind annak fennállását, mind annak mértékét a nyújtásának időpontjában fennálló körülmények alapján kell megítélni. Ennek megfelelően az a tény, hogy egy állami biztosítékot érvényesítenek a kedvezményezett vállalkozás teljesítésének elmaradása esetén, nem befolyásolja e biztosítéknak az EK 87. cikk szerinti megítélését, és nem keletkeztet új támogatást.
- 126 Igaz ugyanakkor, hogy bizonyos esetekben támogatásnak minősülhet az a tény, hogy az állami biztosíték nyújtója egyoldalúan lemond azon jogairól, amelyek megilletik a kedvezményezettel szemben a biztosíték érvényesítését követően. Ez a helyzet különösen akkor, ha az állami biztosíték nyújtója nem racionális gazdasági szereplőként jár el, minden lehetséges lépést megtéve azon összeg visszatérítése érdekében, amelyet a biztosíték címén ki kellett fizetnie. Emellett amennyiben az eredetileg a hitelbiztosíték által garantált tartozás elengedése a biztosíték lehívását követően véglegessé válik, és így a kedvezményezett tartozásának közvetlen csökkenését eredményezi, ez külön támogatásnak minősülhet, mivel további gazdasági kedvezményt jelent mind a hitelbiztosítékhoz, mind annak lehívásához képest.
- 127 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a Bizottság csak a bírósági eljárás során jelezte, hogy nem a biztosíték címén megvalósult lehívást minősítette külön támogatásnak, hanem az e lehívás nyomán született tartozás későbbi elengedését. Mindenesetre meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat 31. és 96. preambulumbekzdése sem a felek, sem az Elsőfokú Bíróság számára nem teszi lehetővé a jog által megkívánt mértékben az e tekintetben előadott érvelés megértését, és így nem teszi lehetővé az Elsőfokú Bíróság számára a Bizottság azon indokainak felülvizsgálatát, amelyek alapján e határozat elfogadásakor úgy ítélte meg, hogy a tartozáselengedés olyan új támogatást képez, amely különbözik a Bajorország által nyújtott biztosítéktól vagy az annak lehívása címén figyelembe vett támogatástól. Egyébként az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a Bizottság által az Elsőfokú Bíróság előtt folyó peres eljárás során előadott magyarázatok fő szabály szerint nem orvosolhatják a megtámadott határozat elégtelen indokolását (lásd e tekintetben a Bíróság által a C-329/93., C-62/95. és C-63/95. sz., Németország és társai kontra Bizottság ügyben 1996. október 24-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-5151. o.] 47. és 48. pontját, az Elsőfokú Bíróság által a T-371/94. és T-394/94. sz., British Airways és társai és British Midland Airways kontra Bizottság ügyben 1998. június 25-én hozott ítélet [EBHT 1998., II-2405. o.] 116–119. pontját, valamint a T-93/02. sz., Confédération nationale du Hítel mutuel kontra Bizottság ügyben 2005. január 18-án hozott ítélet [EBHT 2005., II-146. o.] 123–126. pontját).

- 128 Így anélkül, hogy meg kellene vizsgálni azt a kérdést, hogy a Bizottság valóban kétszer vette-e figyelembe ugyanazon támogatást, az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a Bizottság semmiképpen sem érthette volna be annyival, hogy a megtámadott határozat 96. preambulumbekzdésében megállapítja, hogy a tartozás visszafizetéséről való lemondás a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatás, mivel azt „jogalap nélkül nyújtották”.
- 129 Ebből az következik, hogy – anélkül, hogy szükséges volna a Tüningia által e tekintetben felvetett további kifogások vizsgálata – ez utóbbi joggal hivatkozik arra, hogy a Bizottság megsértette az EK 253. cikk alapján fennálló indokolási kötelezettségét az LfA által a PBK-nak nyújtott 3 millió DEM-es tartozáselengedés támogatásnak minősítése tekintetében.
- 130 A fentiek fényében a megtámadott határozat 1. cikkének (1) bekezdését meg kell semmisíteni azon részében, amelyben a Bizottság az albrechtsi CD-üzem építéséhez, működtetéséhez és konszolidálásához nyújtott állami támogatások között a PBK javára történő tartozáselengedés címén megjelölt egy 3 millió DEM-es összeget.

D – A Tüningia, illetőleg Bajorország által a közös vállalkozásnak, illetőleg a PA-nak nyújtott, 63,45 millió DEM és 19,42 millió DEM összegű szubvencióról és beruházási adókedvezményről

1. A felek érvei

- 131 Tüningia azt állítja, hogy a Bizottság különböző ténybeli tévedéseket, értékelési hibákat vétett, valamint megsértette indokolási kötelezettségét a Tüningia, illetőleg Bajorország által nyújtott szubvenciók és beruházási adókedvezmények vonatkozásában.

- 132 Először is azt állítja, hogy amennyiben a Bizottság a megtámadott határozat 88. preambulumbekzdésében megállapította, hogy a Tüvingia által nyújtott beruházási szubvenció alapján született egy, a CD Albrechts vonatkozásában 32,45 millió DEM összegű visszatérítési kötelezettséget megállapító határozat, helytelenül írja elő a megtámadott határozat 2. cikkében valamennyi adókedvezmény, nevezetesen 63,45 millió DEM visszatérítését.
- 133 Azt állítja továbbá, hogy ellentétben azzal, amit a Bizottság a megtámadott határozat 87. és 88. preambulumbekzdésében megállapított, az albrechtsi CD-üzem építéséhez nyújtott szubvenciók és beruházási adókedvezmények meglévő támogatások voltak, amelyek megfeleltek a támogatás nyújtására vonatkozó, a Bizottság által korábban jóváhagyott szabályoknak, nem pedig új támogatások, amelyek a közös piaccal összeegyeztethetetlenek azon tényből kifolyólag, hogy azokat egy állítólagos, a befektetési eszközöknek a kapcsolt vállalkozások körében történő támogatására vonatkozó tilalom megsértésével nyújtották. Arra hivatkozik, hogy általánosságban sem a beruházási adókedvezményekről szóló törvény, sem a TIC-program szabályai, sem a közösségi jog nem tartalmaz ilyen tartalmú tilalmat. Megjegyzi, hogy még ha a TIC-program szabályai rendelkeznének is a befektetési eszközöknek a kapcsolt vállalkozások körében történő támogatására vonatkozó tilalomról, a jelen ügyben e tilalmat betartották, hiszen a támogatások folyósítását megelőzően minden esetben megkivánták a közös vállalkozástól annak megerősítését, hogy a szubvenciók nem a befektetési eszközöknek a kapcsolt vállalkozások körében történő támogatására szolgálnak. Állítása szerint ezek a körülmények egyértelműen kitűnnek a Landgericht Mühlhausen mellett működő ügyész 1998. április 9-i vádiratából, amelyet a Bizottságnak az 1999. szeptember 28-i levél mellékleteként megküldtek. Emellett véleménye szerint nem állítható az, hogy az albrechtsi CD-üzem építésére vonatkozó szerződés megkötésének időpontjában a közös vállalkozás és a Pilz Construction közötti viszonyt „kapcsolt vállalkozások” viszonyának lehet nevezni, mivel ezen időpontban a Pilz-csoport csak a közös vállalkozás kisebbségi tulajdonosa volt. Ennek megfelelően úgy véli, hogy a szubvenciók nyújtására a TIC-program szabályainak megfelelően került sor, ezért egy engedélyezett támogatási rendszerbe illeszkedik, következésképpen összeegyeztethető a közös piaccal. Állítása szerint ugyanis csak a szubvenciók egy részének a Pilz-csoport javára történő fordítása eredményezte a beruházási szubvenciók egy részének a TIC-program szabályaival, és így a közös piaccal való összeegyeztethetlenségét. E tekintetben egyébként vitatja a Bizottság azon állítását, mely szerint a

hivatalos vizsgálati eljárás folyamán a német hatóságok nem bizonyították, hogy a szubvenciók egy részét szabályszerűen használták fel. Utal rá, hogy az erre vonatkozó információ szerepel a Landgericht Mühlhausen mellett működő ügyész 1998. április 9-i vádiratában (10–12. o.).

134 Ami a beruházási adókedvezményeket illeti, Thüringia azt állítja, hogy a Bizottság elmulasztotta az azok nyújtására vonatkozó feltételek megállapítását, és ezért helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy a kapcsolt vállalkozások körében történő támogatásra vonatkozó állítólagos tilalom kizárta az ilyen adókedvezmények nyújtását. A beruházási adókedvezményekről szóló törvény nem tartalmaz ilyen tilalmat, ellenkezőleg, jogot biztosít a befektetőnek e kedvezmények folyósítására függetlenül attól, hogy ki a befektetési eszközök nyújtója. Emellett a Bizottság nem vette figyelembe, hogy a befektetési adókedvezmények egy része, nevezetesen egy 6,137 millió DEM-es összeg egy visszatérítési kérelem tárgyát képezte, és hogy a fennmaradó összeg tekintetében a törvény által előírt feltételek kétséget kizáróan teljesültek.

135 Végül Freistaat Thüringen vitatja az ODS azon megállapítását, mely szerint a szubvenciók és beruházási adókedvezmények nem lettek volna nyújthatóak, mivel a beruházási projekt 1989. augusztus 29-én, azaz Németország újraegyesítését megelőzően indult. Állítása szerint amellett, hogy ez a megállapítás téves, megállapítható, hogy a tervezési bizottság által 1991. január 25-én hozott, a TIC-program szerinti támogatások nyújtásának részletes szabályait meghatározó határozat lehetővé tette olyan projektek támogatását is, amelyek 1990. július 1-jét, így 1990. október 3-át is megelőzően indultak (a Bundestag kiadványai, 12/185, 4. melléklet). Emellett hangsúlyozza, hogy a beruházási adókedvezményekre vonatkozó szabályozás a Német Demokratikus Köztársaság területén már az újraegyesítést megelőzően hatályban volt, és az újraegyesítést követően az első időkben hatályában fenntartották a német egység megteremtéséről szóló, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság között 1990. augusztus 31-én kötött szerződés értelmében (BGBl. 1990 II., 889. o.).

136 A Bizottság vitatja, hogy tévedett volna a tényeket és a minősítést illetően a szubvenciók és a beruházási adókedvezmények vonatkozásában.

137 Először is megállapítja, hogy érthetetlen Freistaat Thüringen azon állítása, mely szerint nem vette figyelembe az ez utóbbi által a TIC-program szabályainak megfelelően a szubvenciók és beruházási adókedvezmények vonatkozásában kifejezetten előírt feltételt, mivel éppen e feltétel figyelembevételével indokolta e támogatásokat illető jogi álláspontját (a megtámadott határozat 87. és 88. preambulumbekezdése). Egyebekben úgy ítéli meg, hogy egy ilyen feltétel előírása logikusnak tekinthető, mivel, még ha nem is létezik általános tilalom a kapcsolt vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat illetően, mindenképpen indokolt megtiltani állami támogatások folyósítását, amennyiben egy központosított pénzgazdálkodási rendszer keretében e pénzeszközöket automatikusan nem eredeti céljukra használják fel, és ezért a vállalkozáscsoport olyan tagjaihoz kerülnek, amelyek nem felelnek meg az e szubvenciók nyújtására előírt feltételeknek (mint jelen esetben a Pilsz-csoport vállalkozásai). Rámutat, hogy amennyiben az EK 87. cikk (3) bekezdése értelmében engedélyezett szubvenciókat olyan vállalkozásnak folyósítják, amelyek központosított pénzgazdálkodási rendszerben működnek, e szubvenciókat kivételes esetben eleve jogellenesnek kell tekinteni, és ezért vissza kell téríteni. A Bizottság szerint egy ilyen rendszer ugyanis eleve kizárja, hogy a szubvenciókat céljuknak megfelelően használják fel. Álláspontja szerint az, hogy Thüringia elrendelte a beruházáshoz nyújtott szubvenciók visszatérítését, annak elismerését jelenti, hogy a közös vállalkozás e támogatásokat rosszul használta fel. Emellett amennyiben Thüringia azt állítja, hogy a szubvenciók fennmaradó részét szabályszerűen használták fel, ezt bizonyítani kell. Megjegyzi, hogy a közigazgatási eljárás során sem a német szövetségi hatóságok, sem Thüringia, sem a felek bármelyike nem volt képes bizonyítani, hogy a szubvenciók legalább egy része a vállalkozás kiépítésére, bővítésére, átalakítására vagy racionalizálására szolgált.

138 Ezt követően arra hivatkozik, hogy mivel a német hatóságok nem juttatták el hozzá Thüringia azon határozatát, amellyel ez utóbbi a támogatások visszatérítését írta elő, nem volt más választása, mint hogy kizárólag azon információkra alapítsa határozatát, amelyekkel a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában rendelkezett, nevezetesen a Landgericht Mühlhausen mellett működő ügyész 1998. április 9-i vádiratában szereplőkre. Álláspontja szerint e dokumentumból az derül ki, hogy Thüringia hatóságai a visszatérítendő támogatások összegének kiszámítása során helytelenül indultak ki abból a feltételezésből, hogy a visszaélészerűen felhasznált összeg alacsonyabb, mivel a visszatérítendő összeg meghatározásának időpontjában nem tudhatták, hogy a kapcsolt vállalkozásoknak nyújtott támogatások tilalmát a teljes projekt vonatkozásában megsértették, és ennélfogva semmilyen szubvenciót

nem lett volna szabad nyújtani. Ebből azt a következtetést vonja le, hogy a megtámadott határozatban joggal állapította meg, hogy a nyújtott támogatás egészét jogellenesnek kell minősíteni, és ezért vissza kell téríteni. Álláspontja szerint annál is inkább helyénvaló ez a megállapítás, mivel a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában nem állt rendelkezésére olyan információ, amelyből az derült volna ki, hogy a Tübingia által követelt 32,45 millió DEM-es összeget ténylegesen visszatérítették.

139 Tübingia azon érvelésére válaszul, mely szerint nem volt tekintettel arra a lehetőségre, hogy az albrechtsi CD-üzemet a regionális támogatási rendszer keretében is szubvencionálhatták, felidézi, hogy a szubvenciók és beruházási adókedvezmények megítélése során a regionális állami támogatásokra vonatkozó iránymutatásokat vette alapul (A Bizottság közleménye a regionális állami támogatásokról szóló iránymutatásról [HL 1998. C 74., 9. o.], melyet legutóbb a regionális állami támogatásokról szóló iránymutatás módosításáról szóló közlemény [HL 2000. C 258., 5. o] módosított, a továbbiakban: a regionális állami támogatásokról szóló iránymutatás), így e kérdés további vitatása felesleges.

140 Végül úgy véli, hogy amennyiben egyrészt nem vitatott, hogy a beruházási adókedvezményeket céljuktól eltérően használták fel a központosított pénzgazdálkodási rendszer keretében, másrészt nem bizonyították az adókedvezmények egy részének szabályos felhasználását, elő kell írni ezen adókedvezmények egészének visszatérítését, mivel ezeket nyújtásuktól kezdve összeegyeztethetetlennek kell minősíteni. Megállapítja, hogy még ha egy 6,4 millió DEM-es, 2,2 millió DEM-mel növelt összeget már vissza is követeltek (a megtámadott határozat 79. preambulumbekzdése), nem rendelkezik információval ezen összeg tényleges megfizetését illetően, ezért a teljes összeg visszatérítését írta elő, nevezetesen 19,42 millió DEM-ét. Emellett úgy véli, nem felel meg a valóságnak Tübingia azon érve, mely szerint nem nyilatkozott a beruházási adókedvezményekről. Megállapítja, hogy nyilatkozott e kérdéstről, hiszen a megtámadott határozat 94. preambulumbekzdésében – utalva korábbi preambulumbekzdésekre – megállapította ezen adókedvezmények összeegyeztethetlenségét, mégpedig a német hatóságok nyilatkozataira alapozva, amelyekből azt a következtetést lehetett levonni, hogy e pénzeszközöket nem a beruházási projektekre fordították, hanem a teljes Pilz-csoport működésének fenntartására, így tehát azokat visszaélészerűen használták fel.

- 141 Az ODS csatlakozik a Bizottság által a szubvenciók és beruházási adókedvezmények tekintetében kifejtettekhez. Hangsúlyozza emellett, hogy létezik egy további érv, amely alátámasztja a Bizottság azon álláspontját, mely szerint a szubvenciók és beruházási adókedvezmények, amelyeket a közös vállalkozásnak, majd a PA-nak nyújtottak, nem voltak összeegyeztethetőek a beruházási adókedvezményről szóló törvénnyel és a TIC-program szabályaival, amelyeket a Bizottság jóváhagyott. Ugyanis maga Thüringia is megerősítette, hogy e támogatásokat az újraegyesítést megelőzően nyújtották, vagyis egy olyan időpontban, amikor e támogatási rendszerek még nem voltak hatályban Thüringiában (a TIC-program 1.2., 3.2. és 2.9.2. pontja, valamint a regionális állami támogatásokról szóló iránymutatás 4.2. pontja).

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 142 A jelen kifogás keretei között külön szükséges vizsgálni azon érveket, amelyeket Thüringia az általa nyújtott szubvenciók és beruházási adókedvezmények vonatkozásában adott elő, és azokat, amelyeket a Bajorország (az LfA) által nyújtott szubvenciók és beruházási adókedvezmények vonatkozásában adott elő. A megtámadott határozatban ugyanis a Bizottság e két támogatás tekintetében különböző indokolással élt.

a) A Thüringia által nyújtott szubvenciókról és beruházási adókedvezményekről

- 143 A megtámadott határozat 1. cikkének (1) bekezdése értelmében a Thüringia által nyújtott szubvenciók és beruházási adókedvezmények összeegyeztethetetlenek az EK-Szerződéssel, amennyiben azokat az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében visszaélészerűen használták fel.

- 144 A visszaélészerű felhasználás fogalma közvetlenül az EK 88. cikk (2) bekezdéséből adódik, amely megállapítja, hogy „[h]a Bizottság – azt követően, hogy felszólította az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott [...] támogatást visszaélészerűen használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani”. A 659/1999 rendelet 1. cikkének g) pontja értelmében egy támogatást akkor használnak fel visszaélészerűen, ha azt „a kedvezményezett [a] rendelet 4. cikkének (3) bekezdése vagy 7. cikkének (3) vagy (4) bekezdése szerint hozott határozatok megsértésével használja fel”.
- 145 E rendelkezésekből az következik, hogy annak bizonyításához, hogy egy engedélyezett támogatási rendszer keretében nyújtott támogatást visszaélészerűen használtak fel, a Bizottságnak azt kell bizonyítania, hogy ezt a támogatást vagy az e támogatási rendszerre vonatkozó nemzeti szabályok, vagy azon kiegészítő feltételek megsértésével használtak fel, amelyeket a tagállam elfogadott, amikor a Bizottság e rendszert jóváhagyta.
- 146 A jelen ügyben a megtámadott határozat 87. preambulumbekkezdésében a Bizottság a következőképpen indokolta azon megállapítását, mely szerint a Tübingia által nyújtott szubvenciókat és beruházási adókedvezményeket visszaélészerűen használták fel:

„A német igazságügyi hatóságok vizsgálatai szerint a Pilz-csoport érintett vállalkozásai között a csoporton belüli áru- és szolgáltatáscsere történt 109 millió DEM összegben. Így a beruházási projekt egésze nem részesülhetett volna támogatásban, mivel megsértették a befektetési eszközök kapcsolt vállalkozások körében történő támogatására vonatkozó tilalmat. Következésképpen e szubvenció, amelyet tévesen nyújtottak a [TIC-program és a] beruházási adókedvezményekről szóló törvény alapján 1991-ben és 1992-ben, 63,45 millió DEM összegben nem összegegyeztethető a programmal, és nem tekinthető olyannak, mint ami [egy engedélyezett támogatási rendszer] hatálya alá tartozik.”

A Bizottság ennek következtében arra az álláspontra jutott, hogy ezt a támogatást, amelyet a Pilz-csoport központosított pénzgazdálkodási rendszerén keresztül vettek

fel, a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell tekinteni, és vissza kell téríteni. Emellett utalt rá, hogy Thüringia 1995. július 27-i határozatával csak 32,5 millió DEM visszatérítését rendelte el, így fennmarad 30,95 millió DEM visszatérítése (88. preambulumbekendés).

147 Ezen indokokból következik, hogy az áruk és szolgáltatások Pilz-csoporton belüli forgalma és a pénzeszközök központosított pénzgazdálkodási rendszernek köszönhető nem megfelelő felhasználása miatt ítélte úgy a Bizottság a megtámadott határozatban, hogy fennáll a befektetési eszközök kapcsolt vállalkozások körében történő támogatására vonatkozó tilalom megsértése, és hogy következésképpen a támogatásokat az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében visszaélészerűen használták fel.

148 Fel kell idézni, hogy írásbeli beadványában Thüringia azt állította – anélkül, hogy azt a Bizottság kifejezetten vitatta volna –, hogy ez a tilalom nem szerepel sem a TIC-program szabályaiban, sem a beruházási adókedvezményekről szóló törvényben, amelyeket a Bizottság mint támogatási szabályokat elfogadott, hanem olyan többletfeltételt jelent, amelyektől Thüringia a szubvenciók és adókedvezmények egyes tételei folyósítását függővé tette, annak elkerülése érdekében, hogy azokat a Pilz-csoport más vállalkozásainak támogatására használják fel. A Landgericht Mühlhausen mellett működő ügyész vádirata, amelyet a Bizottságnak a közigazgatási eljárás folyamán megküldtek, ugyancsak erre vonatkozó jelle utal.

149 Mivel e támogatási tilalom nem szerepelt sem a vonatkozó támogatási szabályok között, sem pedig a szabályok felülvizsgálatára vonatkozó határozatokban, a Bizottság nem állapíthatta meg a támogatás visszaélészerű felhasználását egyedül e tilalom megsértésére alapozva. Ugyanis – amint az kiemelésre került a fenti 145. pontban – annak bizonyításához, hogy egy jóváhagyott támogatási rendszer keretében nyújtott támogatást visszaélészerűen használtak fel, a Bizottságnak azt kell bizonyítania, hogy e támogatást vagy az e támogatásra vonatkozó nemzeti szabályok, vagy azon további szabályok megsértésével használták fel, amelyeket a tagállam a támogatási rendszer jóváhagyásával egy időben fogadott el. Ezzel szemben

egy a támogatás nyújtója által egyoldalúan meghatározott egyszerű kiegészítő feltétel, amely nem szerepelt a Bizottság által jóváhagyott támogatási szabályok között, nem tekinthető az EK 88. cikk (2) bekezdésének első albekezdése értelmében vett, a támogatás visszaélészerű felhasználását elégségesen megalapozó körülménynek.

150 Igaz ugyan, hogy általában hasznos lehet, hogy a jelen ügyben fennállóhoz hasonló esetekben, amikor a kedvezményezett egy olyan vállalkozáscsoport tagja, amelyen belül központosított pénzgazdálkodási rendszer működik, a szubvenciók és egyéb támogatások nyújtását olyan szigorú tilalomhoz kössék, amely kizárja, hogy a támogatást a vállalkozáscsoport más vállalkozásainak javára fordítsák. A Landgericht Mühlhausen mellett működő ügyész vádiratából is az derül ki, hogy éppen emiatt tette Thüringia a támogatás nyújtását e feltételtől függővé. Ugyanakkor önmagában az, hogy kívánatos lett volna megfelelő rendelkezés szerepeltetése a támogatásra vonatkozó szabályok között, nem írhatja felül azt a tényt esetünkben, hogy ilyen rendelkezés sem a támogatásra vonatkozó szabályok között, sem a Bizottság határozatában nem szerepelt, így ennek figyelmen kívül hagyása nem valósíthatja meg az EK 88. cikk (2) bekezdésének első albekezdése szerinti visszaélészerű felhasználást anélkül, hogy ez meg ne kérdőjelezné a Bizottság által e rendelkezés alapján gyakorolt felülvizsgálat kiszámíthatóságát.

151 Ebből következik, hogy Thüringia joggal állítja, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát vétett, amikor úgy ítélte meg, hogy egyedül az azok nyújtásakor előírt tilalom megsértése miatt a Thüringia által nyújtott szubvenciókat és beruházási adókedvezményeket az EK 88. cikk (2) bekezdésének első albekezdése értelmében visszaélészerűen használták fel.

152 A fentek fényében – anélkül, hogy szükséges volna a Freistaat Thüringen által előadott további kifogások vizsgálata – a megtámadott határozat 1. cikkének (1) bekezdését meg kell semmisíteni azon részében, amelyben a Bizottság a közös piaccal összeegyeztethetetlennek ítélt támogatások között Freistaat Thüringen által nyújtott szubvenció és beruházási adókedvezmény címen megjelölt egy 63,45 millió DEM-es összeget.

b) A Bajorország (az LfA) által nyújtott szubvenciókról és beruházási adókedvezményekről

153 A megtámadott határozat 93–95. preambulumbekzdéséből az derül ki, hogy a Bajorország által nyújtott szubvenciók és beruházási adókedvezmények tekintetében a Bizottság a következő megállapításokat tette:

„[a] támogatás nem a CD-üzem megépítésére irányuló beruházási projektnek hajtott előnyt, hanem a Pilz-csoport egészének, tehát azt [...] az EK [...] 88. cikk (2) bekezdése értelmében visszaélészerűen használták fel.

Ez érvényes a teljes 19,42 millió DEM-es összegre, amelyet a beruházási adókedvezményekről szóló törvény vagy a TIC-program rendelkezései alapján nyújtottak.

A német hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy megtették a német jogszabályok által előírt lépéseket annak érdekében, hogy a Pilz-csoport csődeljárása keretében a támogatás visszatérítésre kerüljön.”

154 Tübingia joggal állítja e bizonytalan és nem túl részletes indokolásról, hogy az EK 253. cikkének megsértését jelenti, hiszen egyáltalán nem tartalmaz utalást arra nézve, hogy a Bizottság milyen indokok alapján vélte úgy, hogy a Bajorország által nyújtott szubvenciókat és beruházási adókedvezményeket a TIC-program és a beruházási adókedvezményekről szóló törvény megsértésével nyújtották.

155 Nem elegendő megállapítani, amint az a megtámadott határozat 95. preambulumbekzdéséből kiderül, hogy a német hatóságok tájékoztatták a Bizottságot, hogy megtették a német jogszabályok által előírt lépéseket a támogatás visszatérítése érdekében. Függetlenül attól, hogy a Bizottság ezen intézkedést egyáltalán tekintheti-e úgy, hogy a német hatóságok ezzel elismerték a kérdéses támogatások szabálytalan felhasználását, ez nem menti fel a Bizottságot az EK 253. cikk szerinti indokolási kötelezettsége alól, amely itt a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetlenségére vonatkozik.

156 Az állandó ítélkezési gyakorlatból az olvasható ki, hogy az EK 253. cikk által előírt indoklásból világos és egyértelmű módon ki kell tűnnie az aktust kibocsátó intézmény érvelésének oly módon, hogy egyrészt az érdekeltek a jogaik védelme érdekében megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, és meggyőződhetnek arról, hogy a határozat megalapozott-e, vagy sem, illetve másrészt, hogy a közösségi bíróság jogi felülvizsgálatot gyakorolhasson (a Bíróság által a C-350/88. sz., Delacre és társai kontra Bizottság ügyben 1990. február 14-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-395. o.] 15. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Emellett ami a hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett érdekeltek fogalmát illeti, a Bíróság megállapította, hogy az indokolási kötelezettséget a címzettek vagy egyéb, a jogi aktus által az EK 230. cikk értelmében közvetlenül és személyükben érintett személyeknek a magyarázathoz fűződő érdekei alapján kell megítélni (a Bíróság 296/82 és 318/82. sz., Hollandia és Leeuwarder Papierwarenfabriek kontra Bizottság egyesített ügyekben 1985. március 13-án hozott ítéletének [EBHT 1985., 809. o.] 19. pontja, a fenti 127. pontban hivatkozott Confédération nationale du Hítel mutuel kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 68. pontja). Kiténik tehát, hogy valamely, az állami támogatások tárgykörében hozott határozat indokolásának követelményét nem csupán annak a tagállamnak az érdekeire tekintettel kell értékelni, amely a határozat címzettje, mivel ez az érdek szűkebb körű lehet különleges körülmények hatására, mint amilyen egyes ténybeli vagy jogi kérdések vitatása a közigazgatási eljárás során, vagy éppen ennek hiánya (a fenti 127. pontban hivatkozott British Airways és társai és British Midland Airways kontra Bizottság ügyben 1998. június 25-én hozott ítélet 92. pontja). Következésképpen amennyiben a megtámadott határozat a felperest az EK 230. cikk negyedik albekezdése értelmében közvetlenül és személyében érinti, amint ez a helyzet Tübingia esetében, joggal kívánhatja meg, hogy e határozat indokolása az EK 253. cikknek való megfelelés érdekében tartalmazza valamennyi olyan ténybeli és jogi elemet, amelyre alapították.

- 157 Ebből az következik, hogy a Bizottság megsértette az őt az EK 253. cikk alapján terhelő kötelezettséget, mivel nem jelölte meg azon indokokat, amelyek alapján úgy ítélte meg, hogy a Bajorország által nyújtott szubvenciókat és beruházási adókedvezményeket a TIC-program és a beruházási adókedvezményekről szóló törvény megsértésével használták fel.
- 158 A fentiek fényében – anélkül, hogy szükséges volna a Thüringia által e tekintetben előadott további kifogások vizsgálata – a megtámadott határozat 1. cikkének (1) bekezdését meg kell semmisíteni a Bajorország által nyújtott szubvencióra és beruházási adókedvezményre vonatkozó részében.

E – A THA által a Robotronnak és a közös vállalkozásnak nyújtott biztosítékról

1. A felek érvei

- 159 Thüringia állítása szerint a Bizottság tévesen állapította meg a megtámadott határozat 97–99. preambulumbekkezdésében, hogy a THA által nyújtott biztosíték és az ez alapján történő későbbi helytállás nem a Bizottság által előzőleg jóváhagyott támogatási rendszerrel összeegyeztethető meglévő támogatás, hanem olyan új támogatás, amely összeegyeztethetetlen a közös piaccal. Először is megállapítja, hogy mivel a THA a közös vállalkozás számára annak privatizációja megkönnyítése céljából képezte e biztosítékot, ezt a biztosítékot az első és a második THA-programnak megfelelően nyújtották (amelyeket a Bizottság 1991. szeptember 26-i és 1992. december 8-i levelével hagyott jóvá), ezért meglévő támogatást jelent, nem újat. Megállapítja, hogy az első THA-program szövege világosan rendelkezik arról, hogy a THA jogosult volt olyan támogatásokat képezni, amely tulajdonában álló vállalkozások kötelezettségeinek fedezésére szolgáltak, a „vállalkozások” kifejezés alatt pedig a leányvállalatokban és a közös vállalkozásokban birtokolt részesedéseket is érteni kell. Állítása szerint pontosan erről van szó a jelen esetben, mivel a Robotron és a közös vállalkozás javára képzett biztosíték lehetővé tette a Robotron

– egy közvállalkozás – többségi tulajdonában lévő üzletrészek átadását a PBK – egy magánvállalkozás – részére úgy, hogy kizárta az első részéről az esetleges kártérítési igényeket. Emellett azt állítja, hogy Robotron igazgatótanácsa elnökének nyilatkozatai – amelyeket a Bizottság a megtámadott határozat 98. preambulumbekkezdésében idéz annak bizonyítékául, hogy a THA célja kezdettől a Robotron felszámolása, és nem privatizációja volt –, nem bírnak jelentőséggel, mivel azokat nem a biztosíték nyújtásakor tették, hanem később, amikor a Robotron felszámolása szóba került. Tübingia álláspontja szerint a közös vállalkozás létrehozásáról szóló szerződések aláírására és a biztosíték nyújtására jóval Németország újraegyesítését megelőzően került sor, vagyis egy olyan időpontban, amikor egyrészt a Robotron még ténylegesen bízott benne, hogy egyszer még – a közös vállalkozáson keresztül – a piacgazdaság részese és a korábbi Német Demokratikus Köztársaságban a CD-gyártásban vezető lehet, másrészt az esetleges felszámolás nem volt aktuális.

160 Tübingia másodrészt vitatja a Bizottság azon állítását, mely szerint a THA-programokat – beleértve azon részüket, amelyekben az e programokban foglalt különböző támogatások nyújtásának feltételeit rendezik – megszorítóan kellene értelmezni. Azt állítja, hogy egyrészt – amint bizonyította – a Robotronnak és a közös vállalkozásnak nyújtott biztosíték minden kétséget kizáróan megfelelt a THA-programban a támogatások nyújtására meghatározott feltételeknek, még ha azokat megszorítóan kell is értelmezni, a Bizottság ezen álláspontja nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy amikor a Bizottság a programokat jóváhagyta, valamennyi érintett fél – ideértve a Bizottságot is – egyetértett abban, hogy a THA-ban foglalt, példátlan feladat a közösségi jog támogatások vizsgálatára vonatkozó szabályainak nagyvonalú alkalmazását kívánta meg (lásd Van Miert, K.: *Markt, Macht, Wettbewerb. Meine Erfahrungen als Kommissar in Brüssel*, Deutsche Verlagsanstalt Stuttgart/München, 2000, 243. és azt követő oldalak). Állítása szerint a Bizottság nem módosíthatja egyoldalúan ezt a megállapodást.

161 Harmadrészt, Tübingia azt állítja, hogy a biztosítékot Németország újraegyesítését megelőzően képezték, így azt vagy nem lehet állami támogatásnak tekinteni, vagy olyan támogatásnak kell tekinteni, amely már létezett az újraegyesítést megelőzően, ami a Szerződés rendelkezéseinek hatályát kiterjesztette a korábbi Német Demokratikus Köztársaság területére.

162 Negyedrészt, a biztosíték lehívása tekintetében Türingia azt állítja, hogy a THA által a reorganizációs megállapodás keretében kifizetett 120 millió DEM nem jelent állami támogatást, mivel a THA e tekintetben úgy járt el, mint ahogy hasonló helyzetben a piacgazdaság keretei között egy magánbefektető is eljárna. Türingia megállapítja, hogy e kifizetés lehetővé tette, hogy véglegesen szabaduljon a több mint 160 millió DEM-es biztosíték jelentette kötelemből, így 40 millió DEM-et takarított meg.

163 Ötödrészt, Türingia úgy véli, a THA biztosítéka által garantált hitelekkel történő visszaélés a Pilz-csoport javára nem kérdőjelezi meg azt a tényt, hogy e támogatás eredetileg összeegyeztethető volt a közös piaccal. Türingia szerint csak azáltal váltak visszaélésszerűen felhasznált támogatássá, és így a közös piaccal összeegyeztethetlenné, hogy e pénzeszközöket a Pilz-csoport nem az albrechtsi CD-üzem megépítésére használta fel. Emellett megállapítja, hogy a pénzeszközök e részéből nem a közös vállalkozás részesült, hanem a Pilz-csoport, és ezért kizárólag ez utóbbtól kell azt visszakövetelni.

164 Hatodrészt, Türingia megállapítja, hogy az ODS állításával ellentétben a Bizottság 1991. szeptember 18-i sajtóközleményében nem állította azt, hogy a közös vállalkozások ki vannak zárva a THA-programból, és hogy a THA-programra vonatkozó szabályokat megszorítóan kell értelmezni. Ezzel összhangban Türingia úgy véli, az ODS által hivatkozott, Schütte által jegyzett cikk nem bizonyítja, hogy az e programra vonatkozó szabályokat megszorítóan kellene értelmezni, mivel a szerző csak annyit állított, hogy a THA biztosítékot nyújthat azon vállalkozásoknak, amelyek tulajdonában állnak – és éppen ez a helyzet a közös vállalkozás esetében. Türingia szerint mindez azt jelenti, hogy a THA nyújthatott biztosítékot azon tevékenységek tekintetében, amelyek tulajdonrésze körébe estek.

- 165 Végül, Thüringia azt állítja, hogy a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét, mivel nem jelölte meg azokat az okokat, amelyek miatt a THA által a biztosíték címén tett intézkedések állami támogatásnak minősültek volna. Állítása szerint ez az indokolás annál is inkább szükséges lett volna, mivel a THA ekkor a piac szabályainak megfelelően járt el. A határozat azért is sérti az indokolási kötelezettséget, mert nem jelöli meg azt, hogy a Bizottság miért véli úgy, hogy a biztosíték nem egyeztethető össze a THA-programmal, és hogy miért volnának rá alkalmazandóak az állami támogatások vizsgálatára vonatkozó közösségi szabályok, annak ellenére, hogy e kötelezettségvállalást azt megelőzően írták alá, hogy e szabályok hatálya kiterjedt volna a korábbi Német Demokratikus Köztársaság területére.
- 166 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, vitatja, hogy mérlegelési hibát vétett volna, és hogy megsértette volna indokolási kötelezettségét, amikor a megtámadott határozat 97–99. preambulumbekzdésében azt állapította meg, hogy a THA biztosítéka összeegyeztethetetlen a közös piaccal.
- 167 Először is azt állítja, hogy Thüringia tévesen véli úgy, hogy a közös vállalkozásnak nyújtott biztosíték összeegyeztethető volt a THA-programokkal. Szerinte a THA-programok eltérést jelentenek azon általános szabálytól, amelynek értelmében egy vállalkozás privatizációját szolgáló, állam által nyújtott támogatások olyan állami támogatásnak minősülnek, amelyek fő szabályként összeegyeztethetetlenek a közös piaccal.
- 168 A Bizottság szerint Thüringia nem ismeri el a „privatizáció” fogalmának e megszorító értelmezését, amikor azt állítja, hogy a THA-program hatálya alá tartoznak az olyan, egy közös vállalkozás számára kedvező intézkedések, amelyek egy részes közvállalkozás privatizációja érdekében történnek. A THA-programok nem rendelkeznek olyan eltérésről, amely egy közös vállalkozás privatizációjával lenne kapcsolatos (az eljárást megindító határozat 3.1.1. pontja). A Bizottság szerint ennek az a magyarázata, hogy egy közös vállalkozás helyzete jelentősen különbözik egy közvállalkozásától, amely állami biztosíték nélkül nem rendelkezik hozzáféréssel a magán-tőkepiacokhoz, hiszen egy közös vállalkozás fizetőképessége nemcsak azon közvállalkozástól függ, amelynek részben tulajdonában áll, hanem magántulajdono-

saitól is. Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy a THA-program szabályainak alkalmazása szempontjából döntő feltétel nem teljesül egy közös vállalkozás útján történő privatizáció esetében, mivel az ilyen vállalkozásnak nyújtott támogatás révén annak magántulajdonosai is előnyhöz jutnak, annak ellenére, hogy ezek helyzete eltér a THA tulajdonában álló vállalkozásokra jellemző sajátos helyzettől. A Bizottság szerint ez a megállapítás még inkább helytálló abban az esetben, ha – mint a jelen esetben is – egy központosított pénzgazdálkodási rendszer a közös vállalkozáson belül felerősíti annak kockázatát, hogy az állami támogatásokkal a magántulajdonosok javára visszaélnek.

- 169 Másrészt, a Bizottság úgy véli, hogy Tübingia megállapításai a közös vállalkozás létrehozásának gazdasági szükségességét tekintve nem relevánsak. Még ha a két vállalkozás egyesülése gazdasági logikát követett volna is, ez közömbös azon kérdés szempontjából, hogy a közös vállalkozás érdekében tett intézkedések a THA-program hatálya alá tartoznak-e. Állítása szerint ugyanez érvényes Tübingia azon megállapítására, mely szerint a Robotron már az újraegyesítést megelőzően kötelezettséget vállalt a közös vállalkozás létrehozására. Szerinte az egyedüli döntő tényező a kedvezményezett vállalkozás helyzete a támogatás nyújtásának időpontjában.
- 170 Harmadrészt, a Bizottság vitatja Tübingia azon állítását, mely szerint a THA biztosítékát Németország újraegyesítését megelőzően nyújtották volna, és ezért az vagy nem minősül támogatásnak, vagy meglévő támogatásnak minősül. Megállapítja, hogy a támogatást 1992-ben, vagyis az újraegyesítést követően nyújtották.
- 171 Negyedsorban, a Bizottság úgy véli, Tübingia tévesen állítja, hogy a 120 millió DEM átutalása a bankoknak nem minősül támogatásnak, mivel az állítólag megfelelt egy magánbefektető által a piacgazdaságban követett logikának. A Bizottság állítása szerint ha egy biztosíték állami támogatásnak minősül, akkor nincs jelentősége, hogy

a támogatás nyújtója később a piaci logikával összhangban járt el (az Elsőfokú Bíróság által a T-234/95. sz., DSG kontra Bizottság ügyben 2000. június 29-én hozott ítélet [EBHT 2000., II-2603. o.] 162. pontja). Emellett rámutat, hogy a megtámadott határozat 99. preambulumbekzdésében kifejezetten figyelembe vette, hogy a THA csak 120 millió DEM-et folyósított, hiszen csak ezen összeg tekintetében rendelte el a visszatérítést.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

172 Tüningia a THA által nyújtott biztosíték kapcsán mérlegelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

173 E tekintetben fel kell idézni, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 97–99. preambulumbekzdésében kifejtette azon érveit, amelyek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a THA által nyújtott, 190 millió DEM összegű támogatást az EK-Szerződéssel összeegyeztethetetlen támogatásnak kell minősíteni.

174 Először is megállapította, hogy az eljárást megindító határozatban kifejezte kételyeit azt illetően, hogy a THA által nyújtott biztosíték, amely 190 millió DEM-t garantált, és amelyből 120 millió DEM-et le is hívtak, esetleg nem tartozik az első vagy a második THA-program hatálya alá (a megtámadott határozat 97. preambulumbekzdése). A megtámadott határozat 98. preambulumbekzdésében a következőket állapította meg:

„E kételyek felerősödtek az eljárás során, különösen a Robotron igazgatótanácsának elnöki székébe a THA által annak idején kinevezett Henzler úr álláspontja nyomán [...] melyet a német igazságügyi hatóságokkal szemben fejtett ki. Henzler úr azt

állította, hogy a cél kezdettől fogva a Robotron [...] felszámolása volt, kis vállalkozásokra darabolva, amelyeket később privatizálni lehetett volna. Egy ilyen nagyságrendű beruházás nem felelt volna meg e célnak. A Robotron saját tőkéjének rendelkezésre bocsátása érdekében 20 millió DEM összegű hitel felvételére kényszerült, ami ellentmondott a megfelelő gazdálkodásra vonatkozó elveknek. Mint a Robotron vezetője úgy vélte, a Robotron nem volt birtokában a megfelelő kompetenciának a CD-gyártás terén, ez a magyarázat arra, hogy a Robotron csak azzal a feltétellel írta alá a szerződéseket, hogy a Pilz az üzem elkészültét követően visszavásárolja a Robotron tulajdonrészét annak névértékén, beleértve az esedékes bankkamatokat is.”

- 175 Először is, mint megalapozatlant, el kell utasítani Tüingia azon érvelését, mely szerint a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát vétett, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott biztosítékot nem az első és második THA-programmal összhangban nyújtották.
- 176 Ugyanis, amint az a Bíróság által a C-277/00. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-3963. o.) 22–24. pontjából következik, a THA tevékenységeinek a Bizottság által elfogadott keretszabályozása egy sor eltérést tartalmaz az EK 87. cikk (1) bekezdésében meghatározott, az állami támogatások közös piaccal való összeegyeztethetlenségét jelentő alapelvtől. Ezen eltérések elfogadásával a Bizottság célja a THA – a maga nemében egyedülálló szervezet – feladatának megkönnyítése volt, mely a korábbi Német Demokratikus Köztársaság vállalkozásainak szerkezetátalakítása és e vállalkozásoknak a tervgazdaságból a piacgazdaságba történő átmenetének biztosítása volt. Mindebből az következik, hogy a THA támogatási programok keretében a „privatizáció” fogalmát – mint az EK 87. cikk (1) bekezdésében meghatározott, az állami támogatások közös piaccal való összeegyeztethetlenségét jelentő alapelvtől való eltérést jelentő szabályozás alkalmazásának feltételét – megszorítóan kell értelmezni. Ezen értelmezés körében az e szabályozás értelmében vett privatizáció csak akkor engedhető meg, ha egy magánbefektető olyan tulajdonrészt szerez egy már létező közzvállalkozásban, amely lehetővé teszi e vállalkozás irányításának átszállását. E tekintetben ugyancsak fel kell idézni, hogy a Bizottság 1991. szeptember 26-i levele, amellyel az első THA-programot jóváhagyta, a privatizáció keretében nyújtott támogatások előzetes jóváhagyásának feltételeként egyértelműen megjelölte, hogy e támogatásoknak az érintett vállalkozás korábbi tevékenysége folytatásának biztosítását kell szolgálnia.

- 177 Hangsúlyozni kell, hogy a jelen esetben a THA biztosítékát egy új tevékenység, nevezetesen CD-gyártást folytatni kívánó vállalkozás Thüringiában történő létrehozása céljából nyújtották, amelyet egy közös vállalkozás formájában kívántak létrehozni, amelynek egyik tagja a korábbi Német Demokratikus Köztársaság egy vállalkozása, másik tagja pedig a Németországi Szövetségi Köztársaság egy vállalkozása. Nyilvánvaló, hogy egy ilyen ügylet nem tekinthető privatizációnak a THA fent ismertetett programjai értelmében. Ellentétben az e programok alá tartozó privatizációval, amely egy vállalkozásnak a tervgazdaságból a piacgazdaságba történő átmenetét szolgálja, az új vállalkozás létrehozása lehetővé teszi egy új üzleti terv végrehajtását új eszközök bevonásával és új kereskedelmi tevékenység folytatásával.
- 178 El kell utasítani Thüringia azon megállapítását is, mely szerint a biztosítékot azt megelőzően nyújtották, hogy a Szerződés rendelkezései hatályba léptek volna az új Landokban, azaz 1990. október 3-a előtt. Egyrészt erre vonatkozóan nincs írásos bizonyíték, másrészt viszont a német hatóságok 1995. március 3-i leveléből az derül ki, hogy a biztosítékot 1992-ben nyújtották.
- 179 A fentiekből az következik, hogy a Bizottság helyesen állapította meg azt, hogy a THA biztosítékát nem az első és a második THA-programmal összhangban nyújtották, és hogy ezért nem tekinthető meglévő támogatásnak. Következésképpen a nyilvánvaló mérlegelési hibára alapított jogalapot, mint megalapozatlant, el kell utasítani.
- 180 Ugyancsak a fentiekből következik az, hogy Thüringia állításával szemben a Bizottság kellően indokolta határozatát e tekintetben. Amint az az ügy irataiból kiderül, meg kell állapítani, hogy a közigazgatási eljárás során és az eljárást megindító határozat 3.1.1. pontjában tett előzetes megállapítások nyomán sem a Németországi Szövetségi Köztársaság, sem Thüringia nem mutatott fel semmit – leszámítva azon érvelést, mely szerint a nyújtott biztosíték a Bizottság által jóváhagyott első és második THA-program hatálya alá tartozott –, ami azt bizonyította volna, hogy nem támogatásról van szó, vagy hogy legalábbis e támogatás összeegyeztethető a közös piaccal, és nem visszaélészerűen került felhasználásra. Csak a bírósági eljárás során hivatkozott Thüringia olyan tényezőkre, amelyekkel bizonyítani kívánta, hogy szóban forgó

támogatások nyújtása egy, a piacgazdaságban működő magánbefektető eljárásának felelt meg. Mivel azonban a közigazgatási eljárás során nem hivatkoztak ilyen tényezőkre, amelyek tekintetében a bizonyítás terhe a Németországi Szövetségi Köztársaságra hárul, az Elsőfokú Bíróság álláspontja szerint a Bizottság jogszerűen korlátozhatta indokolását a megtámadott határozatban azon tényezőre, hogy a támogatás nem volt összhangban a THA-programok jóváhagyásáról szóló levelében foglalt feltételekkel (ilyen értelemben lásd a Bíróság által a C-261/89. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1991. október 3-án hozott ítélet [EBHT 1991., I-4437. o.] 20. és azt követő pontjait).

- 181 Következésképpen az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalapnak sem lehet helyt adni.
- 182 A fentiek fényében az e támogatások vonatkozásában Tüvingia által előterjesztett jogalapokat, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani.

F – A TAB által a PA-nak nyújtott 25 millió DEM-es hitelről

1. A felek érvei

- 183 Tüvingia úgy véli, hogy a Bizottság tévesen állapította meg a megtámadott határozat 33. preambulumbekzdésében, hogy a TAB a PA-nak 25 millió DEM-es hitelt nyújtott abból a célból, hogy ez áthidalja az utóbbi fizetési nehézségeit. Megállapítja, hogy amint az a német hatóságok 1995. március 3-i és 1996. január 18-i leveleiből is kiderül, e hitel kizárólag azt a célt szolgálta, hogy a reorganizációs megállapodás keretében visszafizetésre kerüljön azon bankhitelek egy része, amelyeket a THA biztosítéka garantált. Később vitatja, hogy ez a hitel állami támogatásnak minősülne, és még inkább azt, hogy olyan új támogatásról lenne szó, amely a közös piaccal

összeegyeztethetetlen. Azt állítja, hogy mivel e hitelt abból a célból folyósították, hogy a THA biztosítéka által garantált bankhitelek egy részét visszafizessék, és mivel a Bizottság szerint ez a biztosíték állami támogatásnak minősül, a Bizottság tévesen gondolja azt, hogy az e biztosíték lehívása keretében kifizetett összegek szintén állami támogatásnak minősülnek, hiszen ebben az esetben ugyanazon összeget kétszer is állami támogatásnak minősítené. Emellett úgy véli, hogy ha a biztosíték nyújtása – amint ezt már bizonyította – a Szerződéssel összeegyeztethető meglévő támogatásnak minősül, ugyanez igaz a szóban forgó pénzügyi támogatásra, amelyet a biztosítékból eredő kötelezettségek teljesítése érdekében folyósítottak. Elismeri ugyanakkor, hogy ez a következtetés értelemszerűen csak annyiban helytálló, ha a THA által nyújtott biztosíték által garantált hitelek valóban az albrechtsi CD-üzem megépítését szolgálták. Emellett Tübingia megállapítja, hogy a 25 millió DEM-es hitelt nem lehet szerkezetátalakítási támogatásnak minősíteni, mivel a szóban forgó támogatás nyújtásának időpontjában a PA nem küzdött nehézségekkel. Végül azt állítja, hogy a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét, amennyiben nem jelölte meg azokat az indokokat, amelyek alapján azt állapította meg, hogy a 25 millió DEM-es hitel a PA-nak és az albrechtsi CD-üzemnek nyújtott állami támogatás, miközben e hitelek nem szolgáltak más célt, csak az albrechtsi CD-üzem megépítése érdekében felvett és kizárólag a Pilz Constructionnak folyósított bankhitelek visszafizetését.

- 184 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, úgy véli, hogy a Tübingia által a szóban forgó támogatással összefüggésben előadott érvelést, mint megalapozatlant, el kell utasítani. Először is megjegyzi, még ha a német hatóságok 1995. március 3-i levele a szóban forgó hiteleket a tartozások visszafizetésére szolgáló kölcsönnek minősítik is, a megfelelő összegeket mindenesetre egy, az 1997. április 17-i levélben szereplő táblázatban az „eszközök” címszó alá sorolták. A Bizottság ezt követően rámutat, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az állam által nyújtott pénzügyi támogatás célja közömbös a támogatáskénti minősítés szempontjából, mivel kizárólag az intézkedés jelentette kedvező hatás számít. Ugyancsak megjegyzi, hogy az a tény, hogy a THA oldalán más közjogi szervek (a TIB és az LfA) is felléptek a biztosítékból eredő kötelezettségek teljesítése érdekében, nem befolyásolja a THA biztosítékának állami támogatásként való minősítésének és a közös piaccal való összeegyeztethetőségének kérdését. A Bizottság szerint e fellépések egyetlen következménye az volt, hogy a THA-nak 156 millió DEM helyett 120 milliót kellett kifizetnie.

185 Végül vitatja, hogy megsértette volna indokolási kötelezettségét e pénzügyi támogatás vonatkozásában. A Bizottság azt állítja, hogy mivel e támogatást az eljárást megindító határozatban már eleve jogellenes szerkezetátalakítási támogatásnak minősítette, és mivel nem kapott ezt megkérdőjelező információkat, nem volt semmi oka arra, hogy a megtámadott határozatban ettől eltérő megállapításra jusson. Különösen arra mutat rá, hogy mivel a német hatóságok által nyújtott információkból az derült ki, hogy a PA nehézségekkel küzdő vállalkozás volt (lásd az 1996. január 18-i és az 1997. április 17-i leveleket), e támogatást a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás fényében vizsgálta, és azt állapította meg, hogy jogellenes szerkezetátalakítási támogatásról volt szó, mivel nem állt rendelkezésre olyan terv, amely ésszerű határidőn belül biztosította volna a vállalkozás rentabilitását és életképességét (a megtámadott határozat 104–111. preambulumbekzdése).

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

186 Tübingia a szóban forgó pénzügyi támogatással kapcsolatban ténybeli tévedésre, nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

187 Fel kell idézni, hogy a megtámadott határozat 33. preambulumbekzdésében a Bizottság megállapította, hogy „[a] fizetési nehézségek áthidalása érdekében a TAB a PA részére már 1993 októberében engedélyezett egy 25 millió DEM-es kamatozó hitelt, amelyet 1994 márciusában egy 20 millió DEM-es hitel követett, amelynek a célja a THA által garantált hitel visszafizetése volt”. Ezt követően a megtámadott határozat 104–111. preambulumbekzdésében kifejti azon indokokat, amelyek alapján úgy ítélte meg, hogy e támogatást olyan szerkezetátalakítási támogatásnak kell tekintetni, amelyet a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatást megsértve nyújtottak, és hogy ezért az a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatás.

188 Türingia szerint ez a megállapítás ténybeli tévedésen alapul, mivel a TAB által nyújtott 25 millió DEM-es hitel célja nem a fizetési nehézségek áthidalása volt, hanem kizárólag a reorganizációs megállapodás keretében a THA biztosítéka által garantált bankhitelek egy részének visszafizetését szolgálta.

189 E tekintetben fel kell idézni, hogy az eljárást megindító határozat 2.2.2. pontjának (1) bekezdésében a Bizottság jelezte, hogy „1993. szeptember 29-én a TAB a közös vállalkozásnak 20 millió [DEM] összegű hitelt nyújtott 7%-os kamattal, legkésőbb 1996. március 21-i visszafizetéssel a fizetési nehézségek áthidalására, valamint egy 25 millió [DEM] összegű hitelt 7%-os kamattal, legkésőbb 1996. március 31-i visszafizetéssel a THA által garantált hitelek visszafizetésére”. Ezt a ténymegállapítást, amely különbözik a megtámadott határozat 33. preambulumbekkezdésében szereplőtől, az ügy iratai alátámasztják. A német hatóságok 1995. március 3-i és 1996. január 18-i leveleiből ugyanis az derül ki, hogy a 25 millió DEM-es hitelt 1994 márciusában a THA által garantált hitelek egy részének visszafizetéséhez nyújtották. Emellett az érintett felek által a formális eljárás megindítását követően tett nyilatkozatokból nem derül ki, hogy ezek kérték volna ezen, az eljárást megindító határozatban szereplő tényállítás helyesbítését.

190 E körülmények között meg kell állapítani, hogy azon információk alapján, amelyekkel a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában rendelkezett, a Bizottságnak tudnia kellett, hogy a 25 millió DEM-es hitel nem a fizetési nehézségek áthidalását szolgálta 1993 októberében, hanem azt 1994 márciusában nyújtották a THA által garantált hitelek egy részének visszafizetéséhez. Következésképpen a Bizottság ténybeli hibát vétett e pénzügyi támogatás tekintetében.

191 Mindenesetre az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy még ha egy vitatott jogi aktus preambulumbekkezdése hibás ténybeli állítást is tartalmaz, e fogyatékoság nem vezet a jogi aktus megsemmisítéséhez, ha a megtámadott határozat egyéb preambulumbekkezdései tartalmaznak olyan indokokat, amelyek megalapozottságát alátámasztják (lásd ilyen értelemben az Elsőfokú Bíróság által a

T-129/95., T-2/96. és T-97/96. sz., Neue Maxhütte Stahlwerke et Lech-Stahlwerke kontra Bizottság ügyben 1999. január 21-én hozott ítélet [EBHT 1999., II-17. o.] 160. pontját és a T-35/01. sz., Shanghai Teraoka Electronic kontra Bizottság ügyben 2004. október 28-án hozott ítélet [EBHT 2004., II-3663. o.] 167. és azt követő pontjait). A jelen ügyben a TAB által 1993 szeptemberében és 1994 márciusában nyújtott hitelek összegének összekeverése nem volt kihatással e támogatások Bizottság általi megítélésére. Ugyanis a Bizottság által e támogatások közös piaccal fennálló összeegyeztethetőségének vizsgálata kapcsán előadott érvek azonosak, nevezetesen a Bizottság információi szerint e támogatásokat a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatást megsértve nyújtották. Így a fent bemutatott, a 20 millió DEM-es és a 25 millió DEM-es hitelt érintő ténybeli tévedés nem igazolja a megtámadott határozat e tekintetben történő megsemmisítését.

192 Másodsorban Thüringia vitatja, hogy a 25 millió DEM-es hitel állami támogatásnak minősülne, és még inkább azt, hogy olyan új támogatásról lenne szó, amely a közös piaccal összeegyeztethetetlen. Azt állítja, hogy mivel e hitelt abból a célból folyósították, hogy a THA biztosítéka által garantált bankhitelek egy részét viszszafezzék, és mivel a Bizottság szerint ez a biztosíték állami támogatásnak minősül, a Bizottság tévesen gondolja azt, hogy az e biztosíték lehívása keretében kifizetett összegek szintén állami támogatásnak minősülnek, hiszen ebben az esetben ugyanazon összeget kétszer is állami támogatásnak minősítené.

193 Ez az érvelés nem foghat helyt.

194 Egyrészt meg kell állapítani, hogy – amint az a megtámadott határozat 90. preambulumbekzdéséből kitűnik – a THA által nyújtott biztosíték teljes összegéből, nevezetesen 190 millió DEM-ből, kizárólag „azon 120 millió DEM-es összeget kell visszatéríteni, amelyre vonatkozóan a biztosítékot érvényesítették, mivel csak ez került kifizetésre”. E körülmények között a 25 millió DEM-es hitel állami támogatásnak minősítése nem veti fel a kétszeres minősítést azon támogatással összevetve, amelyet az említett biztosíték címén vettek figyelembe.

- 195 Másrészt hangsúlyozni kell, hogy – amint az a fenti 175–179. pontból kitűnik – a THA biztosítékát nem az első és második THA-programmal összeegyeztethető módon nyújtották, ezért az nem minősíthető meglévő támogatásnak. Emellett még ha a THA biztosítéka ilyenek minősülne is, e minősítés önmagában nem teszi lehetővé azon következtetés levonását, hogy meglévő támogatásnak minősülne egy, a PA-nak egy közvállalkozás által abból a célból nyújtott hitel, hogy az e biztosíték által garantált hitelek egy részét visszafizesse.
- 196 Emellett el kell utasítani Tüvingia azon érvét, mely szerint a 25 millió DEM-es hitelt nem lehet szerkezetátalakítási támogatásnak minősíteni, mivel a szóban forgó támogatás nyújtásának időpontjában a PA nem küzdött nehézségekkel.
- 197 Először is a felek nem vitatják, hogy a reorganizációs megállapodás 1994 márciusában történő megkötését megelőzően a PA pénzügyi helyzete tragikus volt. Amint az a német hatóságok 1995. március 3-i leveléből kitűnik, a vállalkozás eladásainak visszaesése és termelési kapacitásainak gyenge kihasználtsága jelentős veszteségeket eredményezett, és fizetőképességének drámai mértékű romlásához vezetett. Ezt a helyzetet igazolja a TAB által 1993 októberében nyújtott támogatás is, amely a fizetési nehézségek áthidalására szolgált.
- 198 Emellett meg kell állapítani, hogy – amint az Tüvingia írásbeli beadványaiból kitűnik – éppen e helyzet orvosolása érdekében írták alá mind a magán-, mind a közjogi szervek 1994. március 7-én a reorganizációs megállapodást. E megállapodás célja ugyanis a PA tartozásainak jelentős csökkentése volt túlélésének biztosítása érdekében. A körben a messze legfontosabb intézkedés a THA által a biztosíték keretében való helytállás volt 120 millió DEM összeggel. Ez az összeg, valamint a TIB és a TAB által a PA-nak nyújtott egyéb hitelek lehetővé tették a közös vállalkozásnak nyújtott bankhitelek nagy részének visszafizetését. A TAB, a TIB és az LfA ugyancsak különféle intézkedéseket fogantatosított egyrészt a PBK-nak nyújtott bankhitelek fennmaradó részének visszafizetése, másrészt a PA fizetőképességének helyreállítása érdekében.

199 Így mindezen tényezők alapján a Bizottság joggal jutott arra a következtetésre a megtámadott határozatban, hogy a 25 millió DEM-es hitel nyújtásakor a PA fizetési nehézségekkel küzdött. Ezt nem gyengíti Thüringia azon állítása, mely szerint a reorganizációs megállapodás nyomán tett különféle intézkedések következtében a vállalkozás pénzügyi helyzete igen pozitívnak mutatkozott. Ugyanis a PA szerkezetátalakításának alapjául szolgáló körülmények ismeretében a Bizottság logikusan következtethetett arra, hogy ez a tényező önmagában nem lehetett elegendő annak megállapításához, hogy a PA már nem volt nehéz helyzetben. Ez a következtetés annál is inkább adódhatott, hogy később nyilvánvalóvá vált, a társaság könyveiben szereplő eszközök értéke jelentős mértékben felül volt értékelve. Emellett – amint az a megtámadott határozat 36. és 37. preambulumbekzdéséből kitűnik – a reorganizációs megállapodás megkötését követően alig hat hónappal a PA újra fizetési nehézségekkel nézett szembe, ami arra kényszerítette a TAB-ot és az LfA-t, hogy újabb hiteletet nyújtson neki. Egyébként – amint azt maga Thüringia is hangsúlyozza keresetlevelének 356. és 360. pontjában – a PA-t a Pilsz-csoport közvetlenül fenyegető csődjéből, valamint azon tényből eredő kockázat is terhelte, hogy a Pilsz-csoport vállalkozásaival szemben fennálló követeléseit behajthatatlannak kellett minősíteni.

200 Egyebekben az Elsőfokú Bíróság rámutat, hogy a reorganizációs megállapodás megkötésének időpontjában a közjogi szervek még nem tudtak a különböző könyvelési manipulációkról, és arról, hogy a támogatásokkal a Pilsz-csoport visszaélt. Ugyanakkor ezen ismeretek hiánya nem teszi lehetővé azon következtetés levonását, hogy a különböző támogatások nyújtásának időpontjában ezek a szervezetek úgy vélhették, hogy ezen intézkedéseket követően a PA már nem volt nehéz helyzetben. Hangsúlyozni kell, hogy a reorganizációs megállapodás megkötésének időpontjában a PA-t jellemző katasztrofális helyzet ismeretében bármely, a piacgazdaságban tevékenykedő, kellően körültekintő befektető először is alaposan tanulmányozta volna a vállalkozás gazdasági helyzetét, és megkövetelte volna egy életképes szerkezetátalakítási terv elkészítését, mielőtt ilyen nagyságrendű hiteletet nyújt neki, és *a fortiori*, mielőtt felvásárolja. Meg kell állapítani, hogy a Bizottság több felhívása ellenére a német hatóságok nem nyújtottak tájékoztatást arról, hogy bármilyen szerkezetátalakítási terv készült volna (a megtámadott határozat 108. preambulumbekzdése). Ilyen körülmények között Thüringia nem hivatkozhat e közjogi szervek ismereteinek hiányára azon állításának alátámasztása érdekében, mely szerint az 1994 márciusában rendelkezésükre álló információk alapján azt gondolhatták, hogy a PA nem nehéz helyzetben lévő vállalkozás.

201 Ilyen körülmények között a Bizottság joggal állapította meg, hogy a szerkezetátalakítási támogatások nyújtásának időpontjában a PA nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült, és hogy következésképpen a 25 millió DEM-es hitel a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás fényében kellett megítélnie.

202 Végül Tübingia tévesen hivatkozik az indokolási kötelezettség megsértésére. Igaz ugyan, hogy a megtámadott határozat csak kevés jelzést tartalmaz arra nézve, hogy milyen indokok alapján kell a PA-t nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak tekinteni, ugyanakkor az eljárást megindító határozatban a Bizottság világosan jelezte, hogy „a vitatott határozatok célja nyilvánvalóan nem a regionális fejlődés elősegítése [volt], hanem a nehéz helyzetben lévő vállalkozások szanálása és szerkezetátalakítása”, így ahhoz, hogy a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak minősülhessenek, meg kellett volna felelniük a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatásban foglalt feltételeknek. Meg kell azonban állapítani, hogy az érintett felek e minősítésre nem reagáltak. Ebből az következik, hogy a Bizottság nem volt köteles tovább részletezni e kérdést a megtámadott határozatban. Ez a megállapítás annál is inkább adódik, mivel az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében nincs előírva, hogy az indokolásnak minden vonatkozó ténybeli és jogi elemet fel kellene tüntetnie, mivel azt a kérdést, hogy valamely jogi aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikkében foglalt előírásoknak, annak összefüggéseire és az adott tárgykörre vonatkozó jogszabályok egészére figyelemmel kell vizsgálni (a Bíróság által a C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontja). Ugyanezen okokból kifolyólag, és Tübingia érvelésével szemben a Bizottság nem volt köteles arra, hogy a megtámadott határozatban bemutassa azon indokokat, amelyek alapján arra a következtetésre jutott, hogy többek között a 25 millió DEM-es hitel olyan támogatást jelentett, amelynek kedvezményezettje az albrechtsi CD-üzem.

203 A fentiek fényében az e támogatások vonatkozásában Tübingia által előterjesztett jogalapokat, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani.

G – A TAB által a PA-nak nyújtott 20 millió DEM-es hitelről

1. A felek érvei

204 Tüvingia először is azt állítja, hogy a Bizottság által a megtámadott határozat 33. preambulumbekzdésében tett megállapítással ellentétben a 20 millió DEM-es hitelt a TAB a PA-nak 1993 októberében nyújtotta, nem 1994 márciusában. Emellett hangsúlyozza, hogy ez a hitel az utóbbi fizetőképességének helyreállítását szolgálta, nem pedig a THA biztosítéka által garantált bankhitelek egy részének visszafizetését. Állítása szerint a megtámadott határozat sérti az EK 87. cikk (1) bekezdését annak megállapításával, hogy e hitel a PA-nak nyújtott állami támogatás, amelyet ez utóbbi köteles visszafizetni. Úgy véli, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban tett megállapítással ellentétben e hitelt nem a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás fényében kell vizsgálni, mivel a PA nem volt ilyen helyzetben. Emellett azt állítja, hogy a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét, amennyiben nem jelölte meg azokat az indokokat, amelyek alapján azt állapította meg, hogy az albrechtsi CD-üzem volt e pénzügyi támogatás kedvezményezettje, és hogy az olyan, állami alapokból juttatott előnyt jelent, amelyet a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás fényében kell vizsgálni.

205 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, úgy véli, hogy a Tüvingia által a szóban forgó pénzügyi támogatással összefüggésben előadott érvelést, mint megalapozatlant, el kell utasítani.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

206 Meg kell állapítani, hogy a Tüvingia által a TIB nyújtotta 20 millió DEM-es hitel vonatkozásában előadott érvelés nagyrészt azonos a 25 millió DEM-es hitel esetében előadottakkal.

207 Következésképpen a fenti 186–205. pontban kifejtett indokok alkalmazhatók e pénzügyi támogatásra is, így az e tekintetben Tüningia által előterjesztett jogalapokat, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani.

H – *A TIB által a PBK-nak fizetett 3 millió DEM-es vételárról*

1. A felek érvei

208 Tüningia azt állítja, hogy a Bizottság értékelése során nem volt figyelemmel arra a tényre, hogy e pénzügyi támogatást azt követően nyújtották, hogy a PA-t társasági tartozásainak nagy részétől megszabadították, ami az eszközöket 250 millió DEM-re, a tartozását pedig 100 millió DEM-re változtatta. Tüningia szerint a Bizottságnak e körülményből – amelyet a német hatóságok 1999. március 30-i levelükben kifejezetten tudomására hoztak – azt a következtetést kellett volna levonnia, hogy e pénzügyi támogatás nyújtása megfelelt egy piacgazdasági magánbefektető magatartásának, és következésképpen nem minősül állami támogatásnak. Emellett úgy véli, hogy mivel e vételarat a Pilsz-csoport egy vállalkozásának utalták át, és abból a PA egyáltalán nem részesült, egyedül e csoport vállalkozásait kell visszatérítésre kötelezni. Végül állítása szerint a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét, amennyiben nem jelölte meg azokat az indokokat, amelyek alapján azt állapította meg, hogy a TIB és a TAB által folyósított 3 millió DEM-es vételár a PA-nak és az albrechthi CD-üzemnek nyújtott állami támogatás.

209 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, vitatja Tüningia azon állítását, mely szerint tévesen feltételezte egy állami támogatás fennállását. Felidézi, hogy bár a német hatóságoknak az 1996. november 25-i levelében feltett kérdések kifejezetten annak megállapítására irányultak, hogy az átvétel a piaci feltételeknek megfelelően történt-e, e hatóságok nem tettek észrevételt e tekintetben, és nem is továbbították a reorganizációs megállapodás egy példányát, csak jelezték, hogy a vételár tárgyalások során alakult ki. E tekintetben úgy véli, hogy lehetetlen volt ellenőriznie a vállalkozás jövőbeli rentabilitására vonatkozó pozitív várakozások helytállóságát. Emellett azt

állítja, hogy arra alapozta megállapítását, mely szerint egy magánbefektető nem vásárolta volna fel a PA-t, és hogy a vételár állami támogatásnak minősül, hogy a PA ebben az időpontban nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült. Azt állítja, hogy a rendelkezésére álló információkból nem derült ki, hogy a támogatásokat egy szerkezetátalakítási terv keretében nyújtották volna, amely ésszerű határidőn belül biztosította volna a vállalkozás rentabilitását és hosszú távú életképességét. Épp ellenkezőleg, ezek az információk azt mutatták, hogy a bankhiteleket nagyrészt rendezték a THA által kifizetett 120 millió DEM-ből, és hogy a PA támogatását vagy megmentését szolgáló intézkedéseket szinte kizárólag állami forrásból fedezték. Emellett megállapítja, hogy a vételárat az eljárást megindító határozattól kezdődően a jogellenes szerkezetátalakítási támogatások közé sorolta a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás alapján. Végül hangsúlyozza, hogy e minősítést alátámasztották a német hatóságok, amikor megerősítették, hogy a fizetőképességet szolgáló támogatások feltétlenül szükségesek voltak (az 1996. január 18-i levél), és hogy a PA nem maradhatott volna fenn a szanalást szolgáló összegek folyósítása nélkül (az 1997. július 14-i levél).

210 A Bizottság, amelyet e tekintetben is támogat az ODS, ugyancsak vitatja azt az állítást, mely szerint e tekintetben megsértette indokolási kötelezettségét. Azt állítja, hogy mivel e pénzügyi támogatásokat az eljárás megindításáról szóló határozatban már nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak nyújtott jogellenes szerkezetátalakítási támogatásnak minősítette, és mivel nem kapott a német hatóságoktól ezzel ellentétes információkat (az 1996. január 18-i és az 1997. április 17-i levél), nem volt rá oka, hogy a megtámadott határozatban más következtetésre jusson (104–111. preambulumbekzdés).

211 Az OSD megjegyzi még, hogy úgy tűnik, Thüringia összetéveszti az indokolási kötelezettség követelményét azzal a kérdéssel, hogy a Bizottság helyesen vizsgálta-e meg a tényeket. Hangsúlyozza, hogy a Bizottság által megállapított tények esetleges pontatlansága nem az indokolási kötelezettség körébe esik, mivel a Bizottság joggal vélelmezhetette azok pontosságát, hiszen azok a Németországi Szövetségi Köztársaság által továbbított információkon alapultak. Azt állítja, hogy mivel ezen információ-

kból nyilvánvaló volt, hogy az érintett intézkedések állami támogatásnak minősülnek, a Bizottság nem volt köteles az EK 87. cikk (1) bekezdésének valamennyi tényállási elemét részleteiben és kifejezetten vizsgálni, elegendő volt egy összefoglaló indokolás.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

²¹² Tüningia a szóban forgó pénzügyi támogatással kapcsolatban ténybeli tévedésre, nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

²¹³ Ami a ténybeli tévedést és a nyilvánvaló értékelési hibát illeti, Tüningia lényegében azt állítja, hogy a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában rendelkezésére álló információk alapján a Bizottságnak azt kellett volna megállapítania, hogy a TIB által a PA üzletrészéért fizetett 3 millió DEM-es vételár a piaccal összeegyeztethető volt.

²¹⁴ E tekintetben fel kell idézni, hogy az eljárást megindító határozatban a Bizottság kifejtette, hogy „[a] TAB és a TIB 1994 márciusában összesen 15 millió [DEM-et] folyósított a [PA] felvásárlás[a] keretében” és hogy „[e]zen összegből 3 millió márka volt TIB által [a PBK-nak] az üzletrészekért fizetett vételár” (az eljárást megindító határozat 2.2.2. pontjának második albekezdése). Ezt követően a pénzügyi támogatásokra vonatkozó előzetes értékelésében hangsúlyozta, hogy a 3 millió DEM-es vételár – a többi kifizetéshez hasonlóan – kétségkívül az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül (az eljárást megindító határozat 3. pontjának második albekezdése). Emellett kifejezetten felkérte a Németországi Szövetségi Köztársaságot e vételár részletes számításának bemutatására (az eljárást megindító határozat mellékletének 4. kérdése).

- 215 1999. március 30-i levelükkel a német hatóságok állást foglaltak e kérdésben. Hangsúlyozták egyrészt, hogy a vételárat nem számítások formájában közölték, hanem az tárgyalás eredménye volt, másrészt hogy e pénzügyi támogatás nem a PA-nál realizálódott, hanem a Pilz-csoportnál. Emellett hangsúlyozták, hogy a mérleg pozitív állapota miatt, valamint a reorganizációs megállapodás nyomán bekövetkezett nagymértékű adósságsökkenés miatt a TIB és a TAB ezen időszakban vélhette úgy, hogy egy ilyen nagyságrendű kötelezettségvállalás igazolható, mivel a vállalkozás eszközeinek értéke jóval meghaladta tartozásainak értékét. E hatóságok szerint ez a következtetés annál is inkább helytálló, hogy e szervezetek ekkor még nem tudtak a Pilz úr által elkövetett könyvelési manipulációkról.
- 216 A Bizottság joggal ítélte úgy meg, hogy ezen információk nem változtathatnak azon megállapításán, hogy a vételárat állami támogatásnak kell minősíteni.
- 217 Ugyanis a német hatóságok nem szolgáltattak olyan információt, amely lehetővé tette volna a 3 millió DEM-es vételár meghatározása módjának ellenőrzését. E tekintetben nem bír jelentőséggel az a tény, hogy a felek tárgyalása során alakult ki a vételár. Másrészt a fenti 199. pontban kifejtett indokok miatt a német hatóságok tévesen hivatkoztak a közös vállalkozás eszközeinek a reorganizációs megállapodás megkötését követő értékére, és arra, hogy a TIB és a TAB nem tudott azon manipulációkról, amelyeket ezen eszközök tekintetében a vételár igazolása érdekében elkövettek. Ez a következtetés annál is inkább adódik, hogy a megtámadott határozat meghozatalának időpontjában rendelkezésére álló információk alapján a Bizottság joggal vonhatta le azt a következtetést, hogy a felvásárlás időpontjában, azaz 1994 márciusában egy piacgazdaságban tevékenykedő kellően körültekintő befektető úgy ítélte volna meg, hogy a PA nehéz helyzetben volt (lásd a fenti 196–202. pontot).
- 218 Ugyanakkor Thüringia joggal hivatkozik arra, hogy a Bizottság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a pénzügyi támogatást közvetlenül a PBK-nak folyósították. Ugyanis a Bizottság semmivel nem bizonyította, hogy e pénzügyi támogatást a PA vagy a CD

Albrechts szerkezetátalakítására szánták volna. Következésképpen a megtámadott határozat 1. cikkének (2) bekezdésében a Bizottság tévesen állapította meg e támogatás tekintetében, hogy a „[CD Albrechts] szerkezetátalakítását szolgálta”. Végül a Bizottság a megtámadott határozatban nem adott olyan indokolást, amely bizonyította volna, hogy a PA oldalán előnyt jelentett e pénzügyi támogatás, ami igazolná, hogy e támogatás visszatérítésére kötelezzék.

- 219 Tekintettel a támogatás kedvezményezettjének kilétét illető ténybeli tévedésre és az EK 253. cikket sértő, e tekintetben hiányzó indokolásra a megtámadott határozat 1. cikkének (2) bekezdését meg kell semmisíteni azon részében, amelyben a Bizottság azt állapította meg, hogy a 3 millió DEM-es vételár a „[CD Albrechts] szerkezetátalakítására szánt” támogatásnak minősül.

I – A TAB által a PA-nak nyújtott 12 millió DEM-es tőke-hozzájárulásról

1. A felek érvei

- 220 Tübingia először is azt állítja, hogy a Bizottság különböző ténybeli tévedéseket követett el e pénzügyi támogatást illetően. Azt állítja, hogy a Bizottság elmulasztotta megállapítani azt, hogy – amint az a német hatóságok 1996. január 18-i és 1999. március 30-i leveleiből kiderül – a 12 millió DEM-es tőke-hozzájárulás 7,6 millió DEM-es részében a THA biztosítéka által garantált bankhitelek visszafizetését szolgálta, amelyet közvetlenül a Pilz Construction számára folyósítottak. Ami a hozzájárulás fennmaradó részét, nevezetesen 4,4 millió DEM-et illeti, Tübingia azt állítja, hogy ezen összegekkel fizetetlen és hátralékos tartozások címén visszaéltek a Pilz-csoport javára a PA és e csoport között kötött ügyvezetési és szállítási megállapodás alapján.

221 Tübingia azt állítja továbbá, hogy e ténybeli tévedések miatt a Bizottság értékelési hibákat is vétett, valamint megsértette indokolási kötelezettségét a szóban forgó pénzügyi támogatással kapcsolatban. Hangsúlyozza, hogy mivel a tőke-hozzájárulás 7,6 millió DEM-es részében a THA biztosítéka által garantált bankhitelek egy részének visszafizetését szolgálta, nem minősül állami támogatásnak, és különösen nem a közös piaccal összeegyeztethetetlen új támogatásnak. Azt állítja, hogy mivel a tőke-hozzájárulást abból a célból folyósították, hogy a THA biztosítéka által garantált bankhitelek egy részét visszafizessék, és mivel a Bizottság szerint ez a biztosíték állami támogatásnak minősül, a Bizottság tévesen gondolja azt, hogy az e biztosíték lehívása keretében kifizetett összegek szintén állami támogatásnak minősülnek, hiszen ebben az esetben ugyanazon összeget kétszer is állami támogatásnak minősítené. Emellett úgy véli, hogy ha a biztosíték nyújtása – amint ezt már bizonyította – a Szerződéssel összeegyeztethető meglévő támogatásnak minősül, ugyanez igaz a szóban forgó pénzügyi támogatásra, amelyet a biztosítékból eredő kötelezettségek teljesítése érdekében folyósítottak. Elismeri ugyanakkor, hogy ez a következtetés értelemszerűen csak annyiban helytálló, ha a THA által nyújtott biztosíték által garantált hitelek valóban az albrechtsi CD-üzem megépítését szolgálták.

222 Ami a fennmaradó 4,4 millió DEM-et illeti, Tübingia szerint a Bizottság ugyancsak értékelési hibát vétett, és megsértette indokolási kötelezettségét, mivel a megátadott határozatban azt állapította meg, hogy ezen összeg a PA-nak nyújtott állami támogatás. Azt állítja, hogy a Bizottság által a megátadott határozatban tett megállapítással ellentétben e pénzügyi támogatást nem a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás fényében kell megítélni, mivel a PA nem volt ilyen helyzetben. Emellett azt állítja, hogy a PA sohasem részesült e pénzügyi támogatásból, mivel az a Pilz-csoportnak az ügyvezetési és szállítási megállapodás alapján szállított termékek előállításának finanszírozására szolgált, amelyeket végül nem fizettek ki. Mindezek alapján úgy véli, hogy ha e pénzügyi támogatás állami támogatásnak minősül, úgy kizárólag a Pilz-csoport vállalkozásai kötelezhetőek annak visszatérítésére.

223 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, úgy véli, hogy a Tübingia által a 12 millió DEM-es tőke-hozzájárulással összefüggésben előadott érvelést, mint megalapozatlant, el kell utasítani.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

224 Tüningia a szóban forgó kifogás keretében ténybeli tévedésre, nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

225 Először is el kell utasítani azon, Tüningia által előterjesztett érvelést, amellyel azt kívánta bizonyítani, hogy a Bizottság ténybeli tévedést követett el a TIB által a PANAK nyújtott 12 millió DEM-es tőke-hozzájárulással kapcsolatban, amikor elmulasztotta megállapítani egyrészt, hogy e pénzügyi támogatás a THA biztosíték által garantált hitelek visszafizetésére szolgált, másrészt, hogy e pénzügyi támogatás 4,4 millió DEM-es részével visszaéltek a Pilz-csoport javára.

226 Fel kell idézni, hogy az eljárást megindító határozatban a Bizottság kifejtette, hogy a közös vállalkozás TIB és TAB által történő felvásárlása keretében folyósított 15 millió DEM összegből 3 millió DEM volt a társasági részesedések vételára, „míg a fennmaradó 12 millió [DEM] a közös vállalkozásba bevitt tőke-hozzájárulás volt”, és hogy „[e] 12 millió [DEM-ből] 7,6 millió [DEM] a THA biztosítéka által garantált kölcsön visszafizetését szolgálta, és a 4,4 milliót forgótőkeként használták fel (az eljárást megindító határozat 2.2.2. pontjának második albekezdése).

227 1999. március 30-i levelükben a német hatóságok megerősítették e ténymegállapítást. Emellett az ügy irataiból nem derül ki az, hogy ezt a többi érdekelt vitatta volna.

- 228 Ilyen körülmények között a Bizottság a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában rendelkezésére álló információkra tekintettel joggal állapította meg a megtámadott határozat 34. preambulumbekzdésében, hogy a közös vállalkozás TIB és TAB által történő felvásárlása során ez utóbbiak összesen 15 millió DEM-et folyósítottak, amelyből 3 millió DEM-et a TIB a PBK-nak a társasági részesedések vételáraként folyósított, 12 millió DEM-et pedig a TIB a PA tőkéjéhez történő hozzájárulásként folyósított.
- 229 Tüvingia tévesen állítja, hogy a Bizottság elmulasztotta megállapítani, hogy e pénzügyi támogatás egy 7,6 millió DEM-es része a THA biztosítéka által garantált hitelek visszafizetését szolgálta. Annak vizsgálata nélkül, hogy a Bizottság ténylegesen megfeledezett-e e tény figyelembevételéről, elég azt megállapítani, hogy e hiányosság, amennyiben valóban fennállna, semmiben nem befolyásolná e tekintetben tett megállapításait. Amint az kiemelésre került a fenti 194. pontban, kizárt, hogy a THA biztosítéka által garantált hitelek visszafizetése érdekében nyújtott pénzügyi támogatásokat kétszer is figyelembe vették volna, hiszen a megtámadott határozat csak a THA által a biztosíték lehívása keretében ténylegesen kifizetett összegeket minősítette állami támogatásnak.
- 230 Végül, ami Tüvingia azon állítását illeti, hogy a Bizottság elmulasztotta azon tény figyelembevételét, hogy e pénzügyi támogatás 4,4 millió DEM-es részével visszaéltek a Pilz-csoport javára, utalni kell a Tüvingia által a megtámadott határozat 2. cikkében szereplő visszatérítési utasítás jogszerűségével összefüggésben előadott érvelés keretében e kifogás vonatkozásában tett megállapításokra (lásd az alábbi 307–348. pontot).
- 231 Másodsorban, mivel megállapítást nyert, hogy a Bizottság nem követett el ténybeli tévedést e pénzügyi támogatás tekintetében, meg kell vizsgálni azon, Tüvingia által előadott különféle érveket, amelyekkel a nyilvánvaló értékelési hibát és az indokolási kötelezettség megsértését kívánja bizonyítani e pénzügyi támogatás tekintetében.

- 232 E tekintetben Türingia tévesen állítja, hogy a Bizottság értékelési hibát vétett, és megsértette az indokolási kötelezettségét, amikor új támogatásnak minősítette a pénzügyi támogatást, amely 7,6 millió DEM-es részében a THA által garantált hitelek visszafizetését szolgálta. Önmagában az a tény, hogy a TIB folyósította e pénzügyi támogatást, amely a THA által garantált hitelek visszafizetésére szolgált, arra enged következtetni, hogy nem az e biztosíték címén történő intézkedésről van szó. Ebből pedig az következik, hogy igenis új támogatásról van szó.
- 233 Mindenesetre a Bizottság joggal minősítette e pénzügyi támogatást nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak nyújtott szerkezetátalakítási támogatásnak. Amint az a fenti 196–202. pontban kiemelésre került, a PA-t e hitel nyújtásának időpontjában nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak lehetett minősíteni. Okkal feltételezhető, hogy egy, a TIB-bel azonos helyzetben lévő magánvállalkozás nem nyújtott volna tőkehozzájárulást egy olyan nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak, mint a PA, de legalábbis nem tette volna ezt anélkül, hogy alapos vizsgálatnak ne vetette volna alá a vállalkozás gazdasági helyzetét, és hogy ne állt volna rendelkezésre egy szerkezetátalakítási terv. Emellett, bár az eljárást megindító határozatban e pénzügyi támogatást állami támogatásnak minősítették, a német hatóságok a közigazgatási eljárás során nem vitatták e minősítést. Végül, amint az fentebb kiemelésre került, a Bizottság az EK 253. cikk követelményeivel összhangban álló, kimerítő indokolást nyújtott e támogatás közös piaccal fennálló összeegyeztethetlenségének bizonyítása érdekében.
- 234 A fentiek fényében az e támogatások vonatkozásában Türingia által előterjesztett jogalapokat, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani.

J – A PA társasági részesedésének a TIB és a TAB által történő megszerzéséről

1. A felek érvei

- 235 Türingia azt állítja, hogy a Bizottság tévesen állapította meg a megtámadott határozatban, hogy a megtámadott határozat 35. preambulumbekzdésében említett

33 millió DEM-es összeg pénzügyi támogatásnak minősül. Azt állítja, hogy ezen összeg ugyanis a PA jegyzett tőkéjének felel meg. Emellett nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

- 236 A 2004. május 5-i tárgyaláson a Bizottság elismerte, hogy tévesen állapította meg a megtámadott határozatban, hogy a PA társasági részesedésének a TIB és a TAB által 33 millió DEM-ért történő megszerzése állami támogatásnak minősül. Ennek megfelelően elfogadta, hogy a megtámadott határozat e részében megsemmisítésre kerüljön.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 237 A Bizottság által a 2004. május 5-i tárgyaláson tett nyilatkozatokra tekintettel, amelyek feljegyzésre kerültek a tárgyalási jegyzőkönyvbe, az e tekintetben felvetett többi kifogás vizsgálata nélkül meg lehet állapítani, hogy a Bizottság ténybeli tévedést követett el, amikor a PA társasági részesedésének a TIB és a TAB által 33 millió DEM-ért történő megszerzését állami támogatásnak minősítette.

- 238 A fentiekre tekintettel a megtámadott határozat 1. cikkének (2) bekezdését meg kell semmisíteni azon részében, amelyben a Bizottság a CD Albrechts társaság szerkezetátalakítására szánt összegegyeztetetlen állami támogatások között a PA társasági részesedésének megszerzése címén megjelölt egy 33 millió DEM-es összeget.

K – Az LfA által a PA-nak nyújtott 2 millió DEM-es hitelről

1. A felek érvei

239 Tüningia azt állítja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban helytelenül nem vette figyelembe, és nem indokolta kellően azt a tényt, hogy az LfA által a PA-nak nyújtott 2 millió DEM összegű hitelt nem e társaságnak folyósították, hanem kizárólag a PBK-nak nyújtott és Bajorország által garantált bankhitelek visszafizetésére szolgált. Állítása szerint mivel a biztosíték teljes összegét (54,7 millió DEM-et) a Bizottság már állami támogatásként könyvelte el, e hitel állami támogatáskénti minősítése azt jelentené, hogy ugyanazon összeget kétszer vennék figyelembe mint állami támogatást. Emellett úgy véli, a Bizottság értékelési hibát vétett, amikor a megtámadott határozatban – minden indokolás nélkül – azt állapította meg, hogy az LfA által nyújtott 2 millió DEM-es hitel új támogatásnak minősül. Végül azt állítja, a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét, mivel nem jelölte meg azon indokokat, amelyek alapján azt állapította meg, hogy az LfA által a PA-nak nyújtott 2 millió DEM-es hitel a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül.

240 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, úgy véli, hogy a Tüningia által a szóban forgó pénzügyi támogatással összefüggésben előadott érvelést, mint megalapozatlant, el kell utasítani.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

241 Tüningia a szóban forgó pénzügyi támogatással kapcsolatban ténybeli tévedésre, nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

242 E tekintetben először is meg kell vizsgálni, hogy – amint azt Tüvingia állítja – a Bizottság valóban ténybeli tévedést követett-e el, amikor nem vette figyelembe, hogy az LfA által a PA-nak nyújtott 2 millió DEM-es hitel a Bajorország biztosítéka által garantált bankhitelek visszafizetésére szolgált.

243 Fel kell idézni, hogy az eljárást megindító határozat 2.2.2. pontjának harmadik albekezdésében a Bizottság a következő megállapításokat tette:

„1994. március 8-án Bajorország az LfA [...] közvetítésével két kölcsönszerződést kötött a közös vállalkozás javára, melyek közül az egyik 2 millió [DEM], a másik 7 millió [DEM] összegű volt; ellenértéküket mindkét esetben 7%-ban határozták meg, a visszafizetésüknek pedig legkésőbb 1996. március 31-ig, illetőleg 1996. március 30-ig kellett megtörténnie. Az első kölcsönt a [Bajorország] által garantált hitel visszafizetésére használták fel.”

244 Ebből az idézetből világosan kitűnik, hogy a Bizottság tisztában volt azzal, hogy az LfA által nyújtott 2 millió DEM-es hitel a garantált hitelek visszafizetésére szolgált.

245 Ezt követően meg kell állapítani, hogy a közigazgatási eljárás során sem a német hatóságok, sem a többi érdekelt fél nem fogalmazott meg olyan észrevételt, amely ezen információt helyesbítette volna. Ellenkezőleg, 1999. március 30-i levelükkel a német hatóságok megerősítették az eljárást megindító határozatban e tekintetben tett megállapítások helyállóságát.

246 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában rendelkezésre álló információk alapján a Bizottságnak tudnia kellett, hogy a 2 millió DEM-es hitel a Bajorország által garantált hitelek egy részének visszafizetésére szolgált.

247 Mindenesetre – ellentétben a 3 millió DEM-es tartozáselengedés kapcsán tett megállapításokkal (lásd a fenti 123–130. pontot) – e tévedés nincs kihatással a határozat jogszerűségére, mivel a jelen ügyben mindenképpen kizárt, hogy ugyanazon előny kétszeres értékeléséről legyen szó. Önmagában az a tény, hogy e pénzügyi támogatás a Bajorország által garantált hitelek visszafizetésére szolgált, nem enged arra következtetni, hogy az e biztosíték címén történő intézkedésről van szó. E hitelt a PA számára kifejezetten azért nyújtották, hogy a biztosíték által garantált hitelek egy részét visszafizethesse. Bár e hitel nyújtása lehetővé teszi garantált hitelek visszafizetését, ez nem azt jelenti, hogy ebben az esetben egy meglévő biztosíték címén történő intézkedésről lenne szó, hanem hogy új támogatásról van szó.

248 Másrészt Tübingia helytelenül állítja, hogy a Bizottság ténybeli tévedést követett volna el, és megsértette volna indokolási kötelezettségét, amikor azt állapította meg, hogy e hitelt egy nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak nyújtották, és amikor e hitelt a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősítette. E tekintetben fel kell idézni, hogy a hitel nyújtásának időpontjában a PA-t nehéz helyzetben lévőnek lehetett minősíteni (lásd a fenti 196–202. pontot). Okkal feltételezhető, hogy egy, az LfA-val azonos helyzetben lévő magánvállalkozás nem nyújtott volna újabb hitelt egy olyan nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak, mint a PA, de legalábbis nem tette volna ezt anélkül, hogy alapos vizsgálatnak ne vetette volna alá a vállalkozás gazdasági helyzetét, és hogy ne állt volna rendelkezésére egy szerkezetátalakítási terv. Emellett, bár az eljárást megindító határozatban e pénzügyi támogatást állami támogatásnak minősítették, a német hatóságok később nem vitatták e minősítést. Végül, amint az kiemelésre került a fenti 202. pontban, a Bizottság kimerítő indokolást nyújtott a PA nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak történő minősítése, és következképpen a támogatás közös piaccal fennálló összeegyeztethetlensége tekintetében.

249 A fentiek fényében az e pénzügyi támogatások vonatkozásában Tübingia által előterjesztett jogalapokat, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani.

L – A TIB által a PA-nak nyújtott 3,5 millió DEM-es tagi kölcsönről

1. A felek érvei

250 Türingia azt állítja, hogy a megtámadott határozat sérti az EK 87. cikk (1) bekezdését és az indokolási kötelezettséget annak megállapításával, hogy a 3,5 millió DEM-es tagi kölcsön a PA-nak nyújtott állami támogatás, amely a közös piaccal összeegyeztethetetlen. Úgy véli, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban tett megállapítással ellentétben e kölcsönt nem a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás fényében kell vizsgálni, mivel a PA nem volt ilyen helyzetben. Emellett megjegyzi, hogy – amint az a német hatóságok 1999. március 30-i leveléből kitűnik – a TIB által a PA-nak nyújtott 3,5 millió DEM-es tagi kölcsönrel visszaéltek a Pilz-csoport javára a központosított pénzgazdálkodási rendszeren keresztül.

251 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, úgy véli, hogy a Türingia által a szóban forgó pénzügyi támogatással összefüggésben előadott érvelést, mint megalapozatlant, el kell utasítani.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

252 Türingia a szóban forgó pénzügyi támogatással kapcsolatban ténybeli tévedésre, nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

253 Először is meg kell állapítani, hogy Türingia nem vitatja a megtámadott határozat 35. preambulumbekzdésében foglalt megállapítást, mely szerint a TIB 1994 áprilisában 3,5 millió DEM-es tagi kölcsönt nyújtott a PA-nak.

254 Ezt követően meg kell állapítani, hogy Tüningia helytelenül állítja, hogy a Bizottság jogban való tévedést követett volna el, vagy megsértette volna indokolási kötelezettségét, amikor alkalmazta a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatást, és e hitel a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősítette. Amint az kiemelésre került a fenti 196–202. pontban, a hitel nyújtásának időpontjában a PA-t nehéz helyzetben lévőnek lehetett minősíteni. Okkal feltételezhető, hogy egy, a TIB-bel azonos helyzetben lévő magánvállalkozás nem nyújtott volna hitelt egy olyan nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak, mint a PA, de legalábbis nem tette volna ezt anélkül, hogy alapos vizsgálatnak ne vetette volna alá a vállalkozás gazdasági helyzetét, és hogy ne állt volna rendelkezésére egy szerkezetátalakítási terv. Emellett, bár az eljárást megindító határozatban e pénzügyi támogatást állami támogatásnak minősítették, a német hatóságok később nem vitatták e minősítést. Végül, amint az kiemelésre került a fenti 202. pontban, a Bizottság kimerítő indokolást nyújtott a PA nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak történő minősítése, és következésképpen a támogatás közös piaccal fennálló összeegyeztethetlensége tekintetében.

255 Végül, ami Tüningia azon állítását illeti, hogy a Bizottság elmulasztotta azon tény figyelembevételét, hogy e pénzügyi támogatással visszaéltek a Pilsz-csoport javára, utalni kell a Tüningia által a megtámadott határozat 2. cikkében szereplő vizsgálati utasítás jogszerűségével összefüggésben előadott érvelés keretében e kifogás vonatkozásában tett megállapításokra (lásd az alábbi 307–347. pontot).

256 A fentiek fényében az e pénzügyi támogatások vonatkozásában Tüningia által előterjesztett jogalapokat, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani.

M – Az LfA által a Pilsz-csoportnak nyújtott 15 millió DEM-es hitelről

1. A felek érvei

257 Tüningia azt állítja, hogy a Bizottság az LfA által nyújtott 15 millió DEM-es hitellel kapcsolatban nyilvánvaló értékelési hibát vétett, mivel ezt közvetlenül a Pilsz-

csoportnak nyújtották, így annak visszatérítését nem lehet a közös vállalkozástól vagy annak jogutódjaitól követelni. Emellett azt állítja, hogy a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét, mivel nem jelölte meg azon indokokat, amelyek alapján e hitel olyan állami támogatást jelentene, amelynek a PA vagy a CD Albrechts a kedvezményezettje.

- 258 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, úgy véli, hogy a Tübingia által a szóban forgó pénzügyi támogatással összefüggésben előadott érvelést, mint megalapozatlant, el kell utasítani. Állítása szerint nincs jelentősége annak, hogy a 15 millió DEM-es hitelt a Pilz-csoportnak szánták, mivel működtetési hitelről volt szó – amely azt az időszakot volt hivatva áthidalni, ameddig a közös vállalkozást nem privatizálják –, így annak a PA egyaránt kedvezményezettje volt.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 259 Tübingia a szóban forgó pénzügyi támogatással kapcsolatban nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.
- 260 Tübingia joggal állapítja meg, hogy a Bizottság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy e pénzügyi támogatást közvetlenül a Pilz-csoportnak folyósították. A Bizottság semmivel nem támasztotta alá, hogy e pénzügyi támogatást a PA vagy a CD Albrechts szerkezetátalakítására szánták volna.
- 261 Ezt a megállapítást nem befolyásolja az a tény, hogy – amint azt a Bizottság a megtámadott határozat 37. preambulumbekzdésében megállapította – a

15 millió DEM-es hitel célja a Pilz-csoport támogatása volt a PA felvásárlójának színre lépéséig. Emellett, hogy a Bizottság semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá e megállapítását, az sem bizonyosodott be, hogy a PA ténylegesen kedvezményezettje volt e támogatásnak. Így a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát vétett, amikor azt állapította meg, hogy e hitel kedvezményezettje a PA.

- 262 A fentiekből az következik, hogy anélkül, hogy szükséges volna az indokolási kötelezettségre vonatkozó kifogás vizsgálata, a megtámadott határozat 1. cikkének (2) bekezdését meg kell semmisíteni azon részében, amelyben a Bizottság azt állapította meg, hogy a 15 millió DEM-es hitel a „[CD Albrechts] szerkezetátalakítására szánt” támogatásnak minősül.

N – A TAB által a CD Albrechtsnek nyújtott 15 millió DEM-es hitelről

1. A felek érvei

- 263 Tüningia azt állítja, hogy – amint az a német hatóságok 1999. március 30-i leveléből is kiderül – a TAB által a CD Albrechtsnek nyújtott 15 millió DEM-es hitellel visszaéltek a Pilz-csoport javára. Megállapítja azt is, hogy e hitelt visszafizették. Emellett azt állítja, hogy a Bizottság megsértette az EK 87. cikk (1) bekezdését, mikor a megtámadott határozatban azt állapította meg, hogy a 15 millió DEM-es hitel a PA-nak nyújtott állami támogatás. Úgy véli, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban tett megállapítással ellentétben e kölcsönt nem a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás fényében kell vizsgálni, mivel a PA, később a CD Albrechts nem volt ilyen helyzetben a hitel folyósításának időpontjában. Emellett azt állítja, hogy a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét, mivel nem jelölte meg azon indokokat, amelyek alapján e hitel olyan állami támogatást jelentene, amelynek a PA vagy a CD Albrechts a kedvezményezettje.

264 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, úgy véli, hogy a Thüringia által a szóban forgó pénzügyi támogatással összefüggésben előadott érvelést, mint megalapozatlant, el kell utasítani.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

265 Thüringia a szóban forgó pénzügyi támogatással kapcsolatban ténybeli tévedésre, nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

266 E tekintetben először is azt kell megállapítani, hogy Thüringia semmilyen bizonyítékkal nem szolgált arra nézve, hogy e hitelt már részben vagy egészben visszafizették volna. Azt sem bizonyította, hogy a közigazgatási eljárás során tájékoztatták volna a Bizottságot e visszatérítésről.

267 Másrészt Thüringia helytelenül állítja, hogy a Bizottság tévedett volna a jogban, és megsértette volna indokolási kötelezettségét, amikor azt állapította meg, hogy e hitel szerkezetátalakítási állami támogatás, amely a közös piaccal összeegyeztethetetlen. A fenti 196–202. pontban kifejtett okok miatt a CD Albrechtset – a korábbi PA-t – a hitel nyújtásának időpontjában nehéz helyzetben lévőnek lehetett minősíteni. Okkal feltételezhető, hogy egy, a TAB-bal azonos helyzetben lévő magánvállalkozás nem nyújtott volna újabb hitelt egy olyan nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak, mint a CD Albrechts, de legalábbis nem tette volna ezt anélkül, hogy alapos vizsgálatnak ne vetette volna alá a vállalkozás gazdasági helyzetét, és hogy ne állt volna rendelkezésére egy szerkezetátalakítási terv. Emellett, bár az eljárást megindító határozatban e pénzügyi támogatást állami támogatásnak minősítették, a német hatóságok később nem vitatták e minősítést. Végül, amint az kiemelésre került a fenti 202. pontban, a Bizottság kimerítő indokolást nyújtott a CD Albrechts nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak történő minősítése, és következőképpen a támogatás közös piaccal fennálló összeegyeztethetlensége tekintetében.

- 268 Végül, ami Tüningia azon állítását illeti, hogy a Bizottság elmulasztotta azon tény figyelembevételét, hogy e pénzügyi támogatással visszaéltek a Pilz-csoport javára, utalni kell a Tüningia által a megtámadott határozat 2. cikkében szereplő visszatérítési utasítás jogszerűségével összefüggésben előadott érvelés keretében e kifogás vonatkozásában tett megállapításokra (lásd a lenti 318–344. pontot).
- 269 A fentiek fényében – figyelemmel e kifogás későbbi vizsgálatára is – az e pénzügyi támogatások vonatkozásában Tüningia által előterjesztett jogalapokat, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani.

O – Az LfA által a CD Albrechtsnek nyújtott 7 millió DEM-es hitelről

1. A felek érvei

- 270 Tüningia először is azt állítja, hogy a Bizottság több ténybeli tévedést követett el a 7 millió DEM-es hitel tekintetében. A megtámadott határozat 36. és 73. preambulumbekezdésében tett megállapításokkal ellentétben az LfA által a PA-nak nyújtott 7 millió DEM-es hitel nem ez utóbbi társaság támogatását szolgálta. Felhívja a figyelmet arra, hogy a reorganizációs megállapodás megkötését követően e hitel 2 millió DEM-es részét a PBK-nak nyújtott és Bajorország által garantált, lejárt bankhitelek kamatai visszafizetésére használták fel. Állítása szerint mivel a biztosíték teljes összegét (54,7 millió DEM-et) a Bizottság már állami támogatásként könyvelte el, a hitel e részének állami támogatásként való minősítése azt jelentené, hogy ugyanazon összeget kétszer vennék figyelembe mint állami támogatást.

271 Emellett Thüringia úgy véli, hogy a Bizottság különböző jogi hibákat vétett, és megsértette indokolási kötelezettségét e pénzügyi támogatás tekintetében. Különösen vitatja, hogy ez a hitel állami támogatásnak minősülne, és még inkább azt, hogy olyan új támogatásról lenne szó, amely a közös piaccal összeegyeztethetetlen. Azt állítja, hogy mivel e hitelt abból a célból folyósították, hogy a THA biztosítéka által garantált bankhitelek egy részét visszafizessék, és mivel a Bizottság szerint ez a biztosíték állami támogatásnak minősül, a Bizottság tévesen gondolja azt, hogy az e biztosíték lehívása keretében kifizetett összegek szintén állami támogatásnak minősülnek, hiszen ebben az esetben ugyanazon összeget kétszer is állami támogatásnak minősítené. Emellett úgy véli, hogy ha a biztosíték nyújtása – amint ezt már bizonyította – a Szerződéssel összeegyeztethető meglévő támogatásnak minősül, ugyanez igaz a szóban forgó pénzügyi támogatásra, amelyet a biztosítékból eredő kötelezettségek teljesítése érdekében folyósítottak. Végül azt állítja, hogy a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét, amennyiben nem jelölte meg azokat az indokokat, amelyek alapján azt állapította meg, hogy a 7 millió DEM-es hitel a CD Abrtechtsnek nyújtott, a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatás, miközben e hitel 5 millió DEM-es része nem szolgált más célt, csak az albrechtsi CD-üzem megépítése érdekében felvett és kizárólag a Pilz Constructionnak folyósított bankhitelek visszafizetését, míg 2 millió DEM-es része lehetővé tette az e biztosíték által garantált hitelek kamatainak visszafizetését.

272 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, úgy véli, hogy a Thüringia által a szóban forgó pénzügyi támogatással összefüggésben előadott érvelést, mint megalapozatlant, el kell utasítani.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

273 Thüringia a szóban forgó pénzügyi támogatással kapcsolatban különböző ténybeli tévedésekre, nyilvánvaló értékelési hibára és az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.

274 E tekintetben először is meg kell vizsgálni, hogy – amint azt Türingia állítja – a Bizottság valóban ténybeli tévedést követett-e el, amikor nem vette figyelembe, hogy az LfA által a PA-nak nyújtott 7 millió DEM-es hitel egyrészt 2 millió DEM-es részében a Bajorország biztosítéka által garantált bankhitelek jövőbeli kamatainak biztosítására, másrészt 5 millió DEM-es részében a THA biztosítéka által garantált hitelek egy részének visszafizetésére szolgált.

275 E tekintetben fel kell idézni, hogy az eljárást megindító határozatban a Bizottság a következő megállapításokat tette:

„1994. március 8-án Bajorország az LfA [...] közvetítésével két kölcsönszerződést kötött a közös vállalkozás javára, melyek közül az egyik 2 millió [DEM], a másik 7 millió [DEM] összegű volt; ellenértéküket mindkét esetben 7%-ban határozták meg, a visszafizetésüknek pedig legkésőbb 1996. március 31-ig, illetőleg 1996. március 30-ig kellett megtörténnie. Az első kölcsönt a [Bajorország] által garantált hitel visszafizetésére használták fel. Ami a második kölcsönt illeti, 5 millió [DEM-et] a THA biztosítéka által garantált hitelek összegének csökkentésére, a fennmaradó 2 millió [DEM-et] pedig forgatókekeként használták fel.”

276 Ebből az idézetből világosan kitűnik, hogy a Bizottság a hivatalos eljárás megindulását megelőzően tisztában volt azzal, hogy az LfA által nyújtott 7 millió DEM-es hitel 5 millió DEM-es része a THA által garantált hitelek visszafizetésére szolgált. Úgy tűnik azonban, hogy az eljárás e szakaszában nem rendelkezett tudomással arról a tényről, hogy e második 7 millió DEM-es kölcsön fennmaradó 2 millió DEM-es része a Bajorország biztosítéka által garantált bankhitelek jövőbeli kamatai kifizetésére szolgált.

- 277 Meg kell állapítani, hogy a közigazgatási eljárás során a német hatóságok észrevételeket fogalmaztak meg e kölcsön felhasználását illetően. 1999. március 30-i levelükben a német hatóságok először is hangsúlyozták, hogy e kölcsön 5 millió DEM-es része nem a Bajorország, hanem a THA által garantált hitelek visszafizetésére szolgált. Emellett a hatóságok jelezték, hogy a fennmaradó 2 millió DEM-et magánbankokban helyezték el a jövőbeli kamatok kifizetésének biztosítása céljából.
- 278 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat elfogadásának időpontjában rendelkezésre álló információk alapján a Bizottságnak tudnia kellett, hogy a 7 millió DEM-es hitel egyrészt 5 millió DEM-es részében a THA biztosítéka által garantált hitelek egy részének visszafizetésére, másrészt 2 millió DEM-es részében a Bajorország biztosítéka által garantált bankhitelek jövőbeli kamatai kifizetésének biztosítására szolgált.
- 279 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy az ilyen értelmű megállapítás hiánya a megtámadott határozatban nem befolyásolja annak e pénzügyi támogatás tekintetében fennálló jogszerűségét.
- 280 Még ha a Bizottság figyelembe is vette volna azt, hogy a 7 millió DEM-es hitel 5 millió DEM-es részét a THA által garantált hitelek visszafizetésére fordították, e körülmény nem befolyásolhatta volna e pénzügyi támogatás kapcsán tett megállapításait, mivel – a fenti 194. pontban kifejtett okok miatt – a THA által garantált hitelek visszafizetése céljából nyújtott pénzügyi támogatásokat meg kell különböztetni azon összegektől, amelyeket ugyanezen biztosíték címén folyósítanak.
- 281 Emellett Thüringia tévesen állítja, hogy a Bizottság értékelési hibát vétett, és megsértette az indokolási kötelezettségét, amikor új támogatásnak minősítette a pénzügyi támogatást, amely 5 millió DEM-es részében a THA által garantált hitelek

egy részének visszafizetését szolgálta. Önmagában az a tény, hogy e pénzügyi támogatás a Bajorország által garantált hitelek visszafizetésére szolgált, nem enged arra következtetni, hogy az e biztosíték címén történő intézkedésről van szó. E hitelt a közös vállalkozás számára kifejezetten azért nyújtották, hogy a biztosíték által garantált hitelek egy részét visszafizethesse. Bár e hitel nyújtása lehetővé teszi garantált hitelek visszafizetését, ez nem azt jelenti, hogy ebben az esetben egy meglévő biztosíték címén történő intézkedésről, hanem hogy új támogatásról van szó.

282 Végül a szóban forgó pénzügyi támogatás 2 millió DEM-es részének a Bajorország által garantált bankhitelek jövőbeli kamatai kifizetésének biztosítására szolgáló felhasználását illetően Tübingia nem bizonyította, hogy e körülmény mennyiben befolyásolná a Bizottság által e pénzügyi támogatás tekintetében tett megállapítást, vagyis hogy a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül, mivel azt a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás megsértésével nyújtották.

283 A fentiek fényében az e pénzügyi támogatás vonatkozásában Tübingia által előterjesztett érvelést, mint megalapozatlant, teljes egészében el kell utasítani.

P – A TAB által a CD Albrechtsnek nyújtott 9,5 millió DEM-es hitelről

1. A felek érvei

284 Tübingia azt állítja, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság nem volt figyelemmel arra a tényre, hogy e hitelt teljes egészében visszafizették. Hangsúlyozza, hogy ez volt az egyetlen hitel, amelynek a kedvezményezettje valóban a CD

Albrechts volt, mivel 1994 decemberében végleg megszakadt a kapcsolat a Pilz-csoporttal. Azt állítja, hogy a Bizottságnak e hitel megítélése során figyelemmel kellett volna lennie a piaccgazdaságra jellemző befektetői magatartásra, azaz figyelembe kellett volna vennie azon pénzügyi nehézségeket, amelyekkel a CD Albrechtsnek a Pilz-csoport által elkövetett jogellenes cselekmények következtében szembe kellett néznie.

- 285 A Bizottság kifejti, hogy nem bocsátottak rendelkezésére olyan információkat, amelyek a visszatérítésre vonatkoztak volna, ennek megfelelően joggal vélhette úgy, hogy e hiteleket még nem fizették vissza.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 286 Ami Türingia érvelését illeti e pénzügyi támogatással kapcsolatban, meg kell állapítani, hogy Türingia semmilyen bizonyítékkal nem szolgált arra nézve, hogy e pénzügyi támogatást teljes egészében visszafizették volna. Egyébként, még ha bizonyítani is tudná e visszafizetés megtörténtét, ez nem változtatna azon a tényen, hogy e bizonyítékait a közigazgatási eljárás során nem terjesztette elő, ezért nem róható fel a Bizottságnak, hogy ezt a megtámadott határozatban nem vette figyelembe. Végül Türingia azon érvei, amelyeket a magánbefektetők racionális magatartására alapít, nem foghatnak helyt, mivel – figyelemmel a fenti 218. pontban tett megállapításokra – a jelen ügyben az a kérdés, hogy a TAB ügy járt-e el, mint egy magánbefektető, nem befolyásolja a támogatás közös piaccal fennálló összeegyeztethetőségét, így nem bír jelentőséggel.

- 287 A fentiek fényében az e pénzügyi támogatások vonatkozásában Türingia által előterjesztett jogalapokat, mint megalapozatlanokat, el kell utasítani.

Q – Az összesen 21,3 millió DEM összegű kamatokról

1. A felek érvei

288 Tübingia először is azt állítja, hogy a Bizottság megsértette indokolási kötelezettségét e kamatok tekintetében. Állítása szerint a Bizottság a megtámadott határozat egyetlen részében tesz megállapításokat vagy szolgálat magyarázatot a 21,3 millió DEM-es összeg számítására vonatkozóan, amely összeg a különböző pénzügyi támogatások után járó kamatok meg nem fizetéséből adódna. Tübingia szerint ez annál is inkább meglepő, hogy a reorganizációs megállapodás keretében a biztosítékok felszabadítása érdekében folyósított összegek már jelentős mértékű kamattartalommal bírtak. Tübingia úgy véli, hogy mivel a megtámadott határozat előírja, hogy a visszatérítendő összegek után kamatot kell fizetni, a Bizottságnak világosan meg kellett volna határoznia, hogy milyen kamatokról van szó, és hogy ezeknek mért volt kedvezményezettje a közös vállalkozás vagy annak valamely jogutódja. Álláspontja szerint a Bizottság nem érthette volna be annyival, hogy egyszerűen csak utalt a tagállam által rendelkezésére bocsátott információkra.

289 Emellett Tübingia vitatja a Bizottság azon állítását, mely szerint ez utóbbi a német hatóságok tájékoztatása alapján volt kénytelen előírni 21,3 millió DEM összegben a kamatokból származó előnyök visszatérítését. Egyrészt a Bizottság semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá, hogy a német hatóságok ilyesmit megerősítettek volna, másrészt még ha a német hatóságok tettek is volna ilyen nyilatkozatot – amit Tübingia vitat –, ez nem igazolhatja a kamatok összegének számítására vonatkozó tényleges megállapítások hiányát.

290 Egyebekben Tübingia azt állítja, hogy a Bizottság megsértette az EK 87. cikk (1) bekezdését, mikor a megtámadott határozatban átalányösszegeként 21,3 millió DEM-ben határozta meg a kamatokból származó előnyöket, amelyekből állítása szerint a közös vállalkozás és annak jogutódjai részesültek.

- 291 A Bizottság, amelyet e tekintetben az ODS támogat, úgy véli, hogy a Tüvingia által a 21,3 millió DEM-es kamatok jelentette előnyökkel összefüggésben előadott érvelés egészét, mint megalapozatlant, el kell utasítani.
- 292 Először is arra mutat rá, hogy kénytelen volt azon információk alapján határozni, amelyeket a német hatóságok a rendelkezésére bocsátottak, és amelyek értelmében az 1993 és 1998 közötti időszakban a különböző kifizetések következtében legalább 21,3 millió DEM kamat formájában nyújtott előny realizálódott (a megtámadott határozat 40. preambulumbekzdése). Emellett megjegyzi, hogy Tüvingia megjegyzése a visszatérítési utasítás alapján fizetendő kamatokkal kapcsolatban téves, mivel a 21,3 millió DEM-es összeg csak azon kamatkedvezményeket tartalmazza, amelyeket a vállalkozásnak megítéltek, vagyis amelyek önmagukban is támogatásnak minősülnek. Álláspontja szerint ezeket meg kell különböztetni azon kamatoktól, amelyeket a támogatások folyósításának napjától kell megfizetni, és amely a megtámadott határozat 2. cikkének (2) bekezdése értelmében a regionális támogatások szubvencióegyenértékére irányadó referencia-kamatláb alapján számítandó.
- 293 Egyébként visszautasítja Tüvingia azon állítását, mely szerint átalányösszegként határozta volna meg a kamat formájában nyújtott előny összegét legalább 21,3 millió DEM-ben, anélkül hogy tekintettel lett volna arra a tényre, hogy a kifizetések különböző vállalkozásokat érintettek, és hogy e kedvezményeket részben már más összegek meghatározásakor figyelembe vették. Felhívja a figyelmet arra, hogy a támogatások összegének meghatározása szempontjából nem a pénzügyi támogatások végleges címzettje a döntő egy vállalkozáscsoporton belül, hanem a tényleges címzett, azaz jelen esetben a közös vállalkozás és jogutódjai. Egyébként a Bizottság hangsúlyozza, hogy a kamatok formájában nyújtott kedvezményeknek a megtámadott határozatban szereplő végleges összege nem téves számításokon alapul, hanem – amint az a megtámadott határozat 40. preambulumbekzdéséből kiderül – a német hatóságok által rendelkezésére bocsátott tájékoztatáson.
- 294 Végül vitatja, hogy megsértette volna indokolási kötelezettségét a kamatok formájában nyújtott kedvezmények tekintetében. Azt állítja, hogy a német

hatóságoktól származó világos információk hiányában kénytelen volt bízni a 21,3 millió DEM-es összeg helyénvalóságában, amely – amint az a megtámadott határozat 40. preambulumbekzdéséből kiderül – a német hatóságok állítása szerint az a teljes kamatkedvezmény, amelyben a közös vállalkozás és annak jogutódjai részesültek. Egyébként jelzi, hogy e kedvezményt a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatásokról szóló iránymutatás fényében mérték fel, és ennek alapján minősítették jogellenes szerkezetátalakítási támogatásnak. Végül, ami Tüvingia azon állítását illeti, amely szerint a Bizottság nem jelölte meg, mennyiben vette figyelembe a kamat formájában nyújtott előny összegének megállapítása során azt a tényt, hogy két hitel a hitelek lejárt kamatainak kifizetésére szolgált, a Bizottság azt állítja, hogy a rendelkezésére álló információk alapján nem volt más választása, mint hogy arra a következtetésre jusson, hogy olyan kölcsönökről volt szó, amelyeket nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott jogellenes szerkezetátalakítási támogatásnak kell minősíteni.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

²⁹⁵ Az Elsőfokú Bíróság által írásban feltett egyik kérdésre adott válaszában a Németországi Szövetségi Köztársaság kiemelte, hogy szervezeti egységei nem juttattak el a Bizottsághoz olyan adatokat, amelyekből azt a következtetést lehetne levonni, hogy az albrechtsi CD-üzem projektje keretében nyújtott kamat formájában nyújtott előny legalább 21,3 millió DEM-et tett ki az 1993 és 1998 közötti időszakban. Emellett arra is rámutatott, hogy ez a szám ellentmond a német kormány 1997. április 17-i levelében szereplő 14,9 millió DEM-nek.

²⁹⁶ A Bizottság az Elsőfokú Bíróság írásbeli kérdésére adott válaszában megerősítette, hogy nem tudja bizonyítani, hogy a német hatóságoktól valóban olyan adatokat kapott, amelyek szerint a szóban forgó támogatás elérte a 21,3 millió DEM-et.

297 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság ténybeli tévedést követett el, amikor azt állapította meg a megtámadott határozat 40. preambulumbekkezdésében, hogy „[a] német hatóságok tájékoztatása értelmében az 1993 és 1998 közötti időszakban e kifizetések következtében legalább 21,3 millió DEM kamat formájában nyújtott előny realizálódott”.

298 A fentiekből az következik, hogy anélkül, hogy szükséges volna a további kifogások vizsgálata, a megtámadott határozat 1. cikkének (2) bekezdését meg kell semmisíteni azon részében, amelyben a Bizottság az albrechtsi CD-üzem szerkezetátalakításához nyújtott támogatások között kamat formájában nyújtott előny címén megjelölt egy 21,3 millió DEM-es összeget.

III – *A megtámadott határozat 2. cikkének jogszerűségével kapcsolatos jogalapok*

A – *Előzetes megállapítások*

299 Tübingia a Németországi Szövetségi Köztársaság támogatásával előadja, hogy amennyiben a megtámadott határozat 2. cikkében a Bizottság elrendeli a támogatások visszatérítést az LCA-tól, a CDA-tól, és minden más olyan vállalkozástól történő visszatérítésre kötelez, „amelyekre a [PBK], a [közös vállalkozás] vagy a [PA] eszközeit és/vagy infrastruktúráját átruházták vagy átruházzák”, ez a rendelkezés – mivel az abban foglalt visszatérítési utasítás számos téves ténybeli megállapításon alapul – jogellenes, ellentétes az EK 87. cikk (1) bekezdésével és az EK 88. cikk (2) bekezdésével, megsérti az indokolási kötelezettséget és a védelemhez való jogot, és végül megsérti a jogbiztonság és az arányosság elvét.

300 Az Elsőfokú Bíróság először is Freistaat Thüringen arra vonatkozó érvelését vizsgálja, hogy a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt visszatérítési utasítás megsérti az EK 87. cikk (1) bekezdését és az EK 88. cikk (2) bekezdését.

B – Az EK 87. cikk (1) bekezdésének és az EK 88. cikk (2) bekezdésének megsértéséről

1. A felek érvei

301 Az EK 87. cikk (1) bekezdésének és az EK 88. cikk (2) bekezdésének megsértésére alapított jogalap alátámasztásaként Thüringia lényegében azt állítja, hogy a Bizottság nem követelheti a Németországi Szövetségi Köztársaságtól a támogatások azon vállalkozásoktól történő visszatérítését, amelyek nem részesültek a szóban forgó támogatásokból. Először rámutat arra, hogy a támogatásokkal nagyrészt a Pilz-csoport vállalkozásai javára éltek vissza, másodsor, hogy – miként azt a Bizottság a megtámadott határozat 103. preambulumbekkezdésében megállapította – az MTDA (a későbbi CDA) a CD Albrechts (a későbbi LCA) eszközeinek átvétele során nem részesült támogatásokban, mivel piaci árat fizetett, és harmadszor, hogy a támogatások egy részét közvetlenül a Pilz-csoportnak folyósították.

302 Ezenkívül azt állítja, hogy a Bizottság nem írhatja elő a támogatások harmadik személyektől történő visszatérítését visszaélés feltételezésére szorítkozva. Rámutat arra, hogy először is a Bizottság nem hozhat harmadik személyre kiterjedő hatályú visszatérítési utasítást, anélkül hogy bizonyítaná, hogy e harmadik személy részesült a támogatásban. Ezenkívül úgy ítéli meg, hogy a Bizottság által a visszaélés fennálltának megállapításához használt objektív kritériumok – az átruházás tárgya, a vételár, a korábbi vállalkozás és az átvevő tagjainak vagy tulajdonosainak azonossága, az átruházás lebonyolításának időpontja és annak kereskedelmi jellege –, amelyek a megtámadott határozat 118. preambulumbekkezdésében szerepelnek, a jelen esetben nem kielégítőek.

303 A Bizottság az ODS támogatásával vitatja a Thüringia által annak alátámasztására előadott érvelés egészét, miszerint annak előírásával, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság követelje a támogatásnak az LCA, a CDA és minden olyan vállalkozás általi visszatérítését, amelyre a közös vállalkozás eszközeit vagy infrastruktúráját a megtámadott határozat jogkövetkezményeinek kijátszása végett átruházták vagy átruházzák, a Bizottság megsértette az EK 87. cikk (1) bekezdését és az EK 88. cikk (2) bekezdését.

304 A Bizottság mindenekelőtt általános jelleggel kifejti a támogatások visszatérítésére kötelezett jogalanyok a kedvezményezett társaság társasági részesedései vagy eszközei átruházása esetében történő meghatározásával kapcsolatos álláspontját. E tekintetben annak megállapításával kezdi, hogy a kérdés nem vet fel különösebb problémát a társasági részesedés átruházása esetében, mivel a kedvezményezett társaság fennmarad, csupán tulajdonosai változnak. A Bizottság szerint az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy ez esetben a visszatérítési kötelezettség a támogatásokat kapott társasággal vagy jogutódaival szemben áll fenn, függetlenül a tulajdonosi szerkezetben bekövetkezett változásoktól és a visszatérítési kötelezettségnek az eladási feltételek meghatározása során történt esetleges figyelembevételétől. Rámutat arra, hogy a szubvencionált tevékenység végzésének folytatásával ugyanis a társaság továbbra is előnyre tesz szert a támogatásokból, fenntartva ezáltal a versenytorzulást. Ezt követően úgy véli, hogy nem merül fel több nehézség a kedvezményezett társaság eszközeinek az ugyanazon csoporthoz tartozó vállalkozásokra történt átruházása esetében sem. Rámutat arra, hogy ilyen esetben ugyanis a kedvezményezett társaságon felül a csoport azon vállalkozásai is kötelesek lesznek a támogatások visszatérítésére, amelyek az eszközök átruházásának köszönhetően a támogatásokból fakadó kedvező hatásokból hasznot húzhattak, miáltal gazdasági előnyre tettek szert. Másfelől, ami a kedvezményezett társaság eszközeinek harmadik vállalkozásoknak történő eladását illeti, a Bizottság különbséget tesz aszerint, hogy e javakat egyenként vagy „együttesen” adják-e el. Meglátása szerint, amikor a javakat egyenként adják el piaci áron, a vevők nem kötelesek a támogatások visszatérítésére, mivel az eszközök egyenkénti eladását követően a szubvencionált tevékenység megszűnt, és az eszközök átruházását megelőzően nyújtott támogatás ennél fogva már nem alkalmas arra, hogy hátrányosan érintse a kedvezményezett társaság versenytársait. Ezzel szemben a Bizottság úgy véli, hogy más a helyzet, amikor az eszközöket „együttesen” adják el úgy, hogy a vevő számára lehetővé válik a kedvezményezett társaság tevékenységének folytatása. A Bizottság szerint ebben az

esetben ugyanis a szubvencionált tevékenység folytatása rögzítheti a versenytorzulást, és ezért különös éberség szükséges annak elkerülése végett, hogy a kedvezményezett társaság javainak átruházása az eladott javak „biztonságba” helyezésével lehetővé tegye a visszatérítési kötelezettség alapvető megkerülését. Azt állítja, hogy ilyen visszaélés csak akkor zárható ki, ha azonkívül, hogy piaci áron megy végbe, a kedvezményezett társaság javainak „együttes” átruházása feltétel nélküli, a társaság valamennyi versenytársa számára elérhető eljárásban megy végbe.

305 Ezen elvek fényénél a Bizottság úgy ítéli meg, hogy helyesen járt el, amikor előírta a támogatásnak az LCA-tól és a CDA-tól történő visszatérítését, mivel:

- a CDA a támogatás eredeti kedvezményezettje gazdasági tevékenységeit folytatja azon „fertőzött” termelőeszközökkel, amelyeket a kapcsolódó vállalkozáscsoporton belül a TIB ellenőrzése alatt vett át;
- a CDA és az LCA továbbra is részesülnek a közös vállalkozásnak – valamint jogutódainak – jogellenesen nyújtott támogatásokból, amennyiben a támogatások nyújtásával előidézett versenytorzulás továbbra is kihat a CDA-ra és az LCA-ra;
- mindenesetre a 35,3 millió DEM összértékű, források átvállalásával kiegyenlített vételár (a megtámadott határozat 102. preambulumbekendése) egy és ugyanazon vállalkozáscsoporton belül maradt a TIB által mind a CDA, mind az LCA felett gyakorolt ellenőrzés következtében;
- egy gazdaságilag integrált vállalkozáscsoport esetében a vételár figyelembevétele ellentétes lenne azon, a Bizottságot terhelő kötelezettséggel, hogy megakadályozza határozatai megkerülését és a tagállamok azon kötelezettségével, hogy biztosítsák a határozatok rendelkezéseinek tiszteletben tartását (a megtámadott határozat 118. és 119. preambulumbekendése).

306 Végül a Bizottság rámutat arra, hogy Tüvingia téved, amikor arra hivatkozik, hogy a Bizottság nem írhatja elő azon támogatásoknak a CDA-tól, illetve az LCA-tól történő visszatérítését, amelyeket a Pilsz-csoportnak közvetlenül folyósítottak, vagy annak javára visszaéltek vele. A Bizottság meglátása szerint ugyanis e támogatások a közös vállalkozás vagy jogutódai tevékenységi körét érintik akkor is, ha ezt követően azonnal elvonták őket a Pilsz-csoport többi társasága javára. A Bizottság szerint aligha releváns e tekintetben, hogy e támogatások valójában nem gyarapították a közös vállalkozást. Rámutat arra, hogy miként a C-24/95. sz., Alcan Deutschland-ügyben 1997. március 20-án hozott ítéletben (EBHT 1997., I-1591. o.) a Bíróság kimondta, a gazdagodás eltűnésére alapított kifogás a támogatások visszatérítésével szemben nem hívható fel. Úgy véli, hogy a Bíróság jogi okfejtése irányadó a jelen esetben is, ahol az eszközök vállalkozáscsoporton belüli átruházási mechanizmusainak célja lényegében a gazdagodás eltűntetése a támogatás eredeti kedvezményezettjénél. Meglátása szerint ilyen esetben kizárt a gazdagodás eltűnésére alapított kifogás figyelembevétele; ellenkezőleg, a jogellenes előnyt a csoport azon vállalkozásainak teszi felróhatóvá, amelyek eredetileg nekik címzett támogatásokat kaptak. Ugyanígy úgy ítéli meg, hogy a TIB és a kapcsolódó vállalkozások sem hivatkozhatnak e kifogásra, mivel a támogatásokkal történt Pilsz-csoport általi visszaélés szintén felróható a közös vállalkozásnak és jogutódainak.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

307 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi jognak megfelelően, ha megállapítja a támogatások közös piaccal való összeegyeztethetlenségét, a Bizottság előírhatja valamely tagállamnak, hogy a támogatásokat a kedvezményezettektől követelje vissza (a Bíróság által a 70/72. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1973. július 12-én hozott ítélet [EBHT 1973., 813. o.] 13. és 20. pontja, valamint a fenti 176. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 73. pontja).

308 A jogellenes támogatás visszatérítés útján történő megszüntetése a jogellenesség megállapításának logikus következménye; célja a korábbi helyzet visszaállítása (a fenti 176. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ítélet 74. pontja).

- 309 E cél megvalósul akkor, amikor a szóban forgó – indokolt esetben késedelmi kamattal növelt – támogatásokat visszatérítik a kedvezményezett, vagy másként fogalmazva azon vállalkozások, amelyek abból ténylegesen részesültek (lásd ebben az értelemben a Bíróság által a C-303/88. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1991. március 21-én hozott ítélet [EBHT 1991., I-1433. o.] 57. és 60. pontját). A visszatérítéssel ugyanis a kedvezményezett elveszíti azt az előnyt, amellyel a piacon versenytársaihoz képest rendelkezett, és helyreáll a támogatás folyósítását megelőző helyzet (a Bíróság által a C-350/93. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1995. április 4-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-699. o.] 22. pontja).
- 310 Ebből következően a jogellenesen nyújtott állami támogatás visszatérítésének fő célja a jogellenes támogatással biztosított versenyelőny által okozott versenytorzulás kiküszöbölése (a fenti 176. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ítélet 76. pontja).
- 311 A megtámadott határozat 2. cikkében szereplő visszatérítési utasítás jogszerűségét ezen általános megfontolások fényénél kell vizsgálni.
- 312 E tekintetben külön kell vizsgálni az utasítás jogszerűségét, amennyiben előírja a támogatás egyrésztől az LCA-tól, másrésztől a CDA-tól történő visszatéríttetését. Ugyanis nem vitás, hogy szemben az LCA-val, a CDA nem tekintendő a közös vállalkozás és a PA közvetlen jogutódjának. A megtámadott határozatban a visszatérítési utasítás ez utóbbira történő kiterjesztése ugyanis a visszaélészerű helyzet meglétéén alapul.
- 313 Ami a támogatás LCA-tól történő visszatéríttetését illeti, Freistaat Thüringen azt állítja, hogy az utasítás jogellenes, amennyiben kiterjed egyrészt azon támogatásokra, amelyeket közvetlenül a Pilsz-csoportnak nyújtottak, másrészt azon támogatásokra, amelyekkel – jöllehet azokat a közös vállalkozásnak és a PA-nak nyújtották – a csoport javára visszaéltek.

- 314 E tekintetben meg kell állapítani, hogy – amint az a megtámadott határozat 32. és 39. preambulumbekzdésében szereplő táblázatokból kitűnik – a határozat 1. cikkében leírt támogatás ténylegesen magában foglal egy bizonyos számú támogatást, amelyeket közvetlenül a Pilz-csoportnak és a csoporthoz tartozó PBK vállalkozásnak nyújtottak. Különösen áll ez a PBK-nak Bajorország által 54,7 millió DEM összegben biztosíték címén nyújtott támogatásokra, a PBK-nak 3 millió DEM összegben tartozáselegendés címén nyújtott támogatásokra, a PBK-nak 3 millió DEM összegben a PA részeinek vételára címén nyújtott támogatásokra és a Pilz-csoportnak 15 millió DEM-es hitel címén nyújtott támogatásokra.
- 315 Az első két támogatást illetően nem vitás, hogy – jóllehet közvetlenül a PBK-nak nyújtották őket – e támogatások célja az albrechtsi CD-üzem építésének finanszírozása volt, ekként – a Pilz-csoport többi vállalkozása javára történt visszaéléstől eltekintve – a Bizottság elvileg helyesen járt el, amikor elrendelte az LCA-tól történő visszatérítésüket (lásd ebben az értelemben a Bíróság által a C-457/00. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 2003. július 3-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-6931. o.] 55–62. pontját).
- 316 Ami a 3 millió DEM-es vételarat és a 15 millió DEM-es hitelt illeti, meg kell állapítani, hogy – amint az a fenti 218. és 260. pontban megállapításra került – e támogatásokat közvetlenül a Pilz-csoportnak folyósították, és nem a közös vállalkozás vagy a PA szerkezetátalakítását célozták. Ennélfogva kizárt, hogy ez utóbbiakat a támogatások tényleges haszonélvezőinek lehessen minősíteni. Amint az megállapításra került a fenti 261. pontban, e következtetést nem rontja le, hogy – miként azt a Bizottság a megtámadott határozat 37. preambulumbekzdésében megállapította – a 15 millió DEM-es hitelnek a Pilz-csoportnak a PA átvételéig történő támogatását kellett szolgáltatnia. Ugyanis azon túlmenően, hogy a Bizottság semmiféle bizonyítékkal nem állt elő ezen állítás alátámasztására, nem állapítható meg, hogy a PA ténylegesen előnyhöz jutott a támogatás következtében.

- 317 Ennélfogva, amennyiben a Bizottság elrendeli az 1. cikkben leírt támogatásoknak az LCA-tól a PBK-nak a 3 millió DEM-es vételár címén nyújtott támogatásra, valamint a Pilz-csoportnak a 15 millió DEM-es hitel címén nyújtott támogatásra kiterjedően történő visszatérítését, a megtámadott határozat 2. cikke nem egyeztethető össze a jogellenes állami támogatások visszatérítésére irányadó elvekkel.
- 318 Ezt követően meg kell vizsgálni Freistaat Thüringen azon érvelését, miszerint a visszatérítési utasítás jogellenes annyiban, amennyiben kiterjed azon támogatásokra, amelyekkel – jóllehet azokat a közös vállalkozásnak és a PA-nak nyújtották – a csoport javára visszaéltek.
- 319 E tekintetben megállapítandó, hogy a megtámadott határozat számos, a megtámadott határozat 1. cikkében leírt támogatásoknak a Pilz-csoport javára történt visszaélésre vonatkozó megállapítást tartalmaz. Így kitűnik különösen a megtámadott határozat 27., 33., 38. és 63-75. preambulumbekzdéséből, hogy az albrechtsi CD-üzem építéséhez, konszolidálásához és szerkezetátalakításához nyújtott támogatások nagy részével visszaéltek a csoport vállalkozásai javára. E megállapításokból az is kiderül, hogy a támogatásokkal való visszaélésre az üzemépítés során nyújtott szolgáltatások túlszámlázásával, a Pilz-csoporton belül működő központosított pénzgazdálkodási rendszer segítségével, valamint a közös vállalkozás és a PA által a Pilz-csoportnak szállított áruk és nyújtott szolgáltatások ellenértékének meg nem fizetésével került sor.
- 320 Ugyanígy rögzítendő, hogy a Landgericht Mühlhausen mellett működő ügyészség vádirata – amelyet a német hatóságok a közigazgatási eljárás során becsatoltak – tartalmaz olyan elemeket, amelyek lehetővé teszik a Pilz-csoport javára történt támogatással való visszaélés mértékének legalább becslésszerű megállapítását. Szemben a Bizottság által előadottakkal, pusztán azon tényből, hogy a vádirat a Freistaat Thüringen befektetéséhez történt szubvenció- és támogatásnyújtás keretében elkövetett jogellenes eljárásokra vonatkozik, önmagában nem lehet arra következtetni, hogy az abban szereplő elemek irrelevánsak a Bizottság által

elvégzendő vizsgálat szempontjából. Ugyanis a vádirat különösen a csalás során alkalmazott különféle mechanizmusok leírásában és a megvalósított befektetések értékének meghatározásában pontos és hasznos jelzéseket tartalmaz a visszaélés mértékének meghatározásához.

- 321 Ilyen körülmények között úgy kell tekinteni, hogy – legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalakor – a Bizottság rendelkezésre állt helytálló és egybevágó bizonyítékok, amelyekből kitűnik, hogy a közös vállalkozás és a PA ténylegesen nem részesült az albrechtsi CD-üzem építésére, konszolidálására és szerkezetátalakítására szánt támogatások nagy részéből. Ezenkívül e jelek lehetővé tették az visszaélés mértékének legalább becslésszerű meghatározását.
- 322 Igaz – miként a Bizottság állítja –, hogy az iratok között nincs nyoma annak, hogy a német hatóságok pontos tájékoztatással látták volna el a támogatásnak a Pilsz-csoport javára való visszaélés mértékét illetően.
- 323 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy noha a Bizottság rendelkezik a szükséges eszközökkel (lásd ebben az értelemben a fenti 71. pontban hivatkozott Németország és Pleuger Worthington kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 29. pontját), az ügy iratai között nincs nyoma annak, hogy kérte volna a német hatóságoktól, hogy e tekintetben pontos tájékoztatással lássák el. Ugyanakkor – amint az az eljárást megindító határozatból kitűnik – legalább 1997 óta tudomással bírt a támogatások nagy részével való visszaélésről. Ennélfogva a Bizottság nem hivatkozhat arra, hogy a megtámadott határozat elfogadásakor rendelkezésre álló információkra tekintettel jogában állt előírni azon, az 1. cikkben leírt támogatások LCA-tól történő visszatérítését, amelyekkel kapcsolatban tudta vagy nem hagyhatta figyelmen kívül, hogy nem gazdagították a közös vállalkozást és a PA-t.
- 324 Ugyanígy el kell utasítani a Bizottság azon érvelését, miszerint a megtámadott határozat 2. cikkében szereplő visszatérítési utasítás kiterjesztését indokolja a közös vállalkozásnak és jogutódainak kapcsolódó vállalkozások olyan csoportjához történő

tartozása, amelyen belül belső mechanizmusok léteznek az eszközök átruházására. Ugyanis azon túlmenően, hogy a közös vállalkozás csupán 1992 októbere és 1993. december vége között volt a Pilz-csoport tagja, a megtámadott határozatban megismételt megállapításokból világosan következik, hogy a jelen esetben a csoporton belüli átruházási mechanizmusokat kizárólag e vállalkozás rovására, és nem annak javára alkalmazták. Ennélfogva nem állítható, hogy a csoporthoz tartozásánál fogva a közös vállalkozás ténylegesen részesült azon támogatásokból, amelyeknek nem volt kedvezményezettje.

325 Ennélfogva, amennyiben elrendeli az LCA-tól történő visszatérítését az 1. cikkben leírt támogatásoknak – köztük azoknak, amelyekről bebizonyosodott, hogy e vállalkozás ténylegesen nem volt kedvezményezettjük –, a megtámadott határozat 2. cikke nem felel meg a jogellenes állami támogatások visszatérítését szabályozó elveknek.

326 Ezt követően annyiban, amennyiben a megtámadott határozat 2. cikke elrendeli az említett határozat 1. cikkében leírt támogatás CDA-tól történő visszatérítését, a határozatból kitűnik, hogy a Bizottság megállapításait lényegében a határozat jogkövetkezményeinek megkerülésére vonatkozó szándék fennálltára alapította, mely szándék – a Bizottság szerint – objektíven abból következik, hogy a CDA részesül a korábban a PBK-nak, a közös vállalkozásnak, a PA-nak és a CD Albrechtsnek megítélt támogatásból, amennyiben használja e vállalkozások eszközeit, ezenkívül folytatja tevékenységüket (a megtámadott határozat 118. és 120. preambulumbekzdése).

327 Ez az érvelés nem foghat helyt.

328 Igaz – ahogy egyébként a német hatóságok és a Bizottság között a közigazgatási eljárás során lezajlott levélváltásból kitűnik –, hogy az LCA eszközei egy részének a CDA-ra történő átruházásának célja az LCA működtetése e részének az LCA túlélését fenyegető jogi és közgazdasági bizonytalanságoiktól mentes fejlesztésének

biztosításával történő megmentése volt. Ugyanígy a Bizottság és az ODS által a jelen eljárás során előadott különböző elemekből az a következtetés vonható le, hogy az eszközök átruházását követően a CDA ténylegesen a közös vállalkozás, a PA és a CD Albrechts tevékenységét folytatja.

- 329 Mindazonáltal ez az elem önmagában nem bizonyítja a visszatérítési utasítás jogkövetkezményeinek megkerülésére irányuló szándék jelen esetben történő fennálltát.
- 330 Ez a következtetés annál inkább megingathatatlan, mivel – miként azt a megtámadott határozat 103. preambulumbekzdése megállapítja – a CDA a piaci árnak megfelelő vételárat fizetett az LCA eszközeinek átvételéért, ennél fogva e művelet nem jár azzal, hogy a CDA megőrzi az LCA-nak nyújtott támogatások kedvezményéhez kapcsolódó tényleges versenyelőnyt (lásd ebben az értelemben a fenti 176. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ítélet 92. pontját).
- 331 Ilyen helyzetben nem lehet azt megállapítani – miként azt a Bizottság beadványaiban állította –, hogy a CDA aktívájának átvételét követően az LCA nem más, mint „üres kagylóhéj, amellyel szemben nem lehet a jogellenes támogatások visszatérítését elérni”.
- 332 Ugyanis tekintettel arra, hogy a jelen esetben az LCA a csődeljárás 2000. októberi megnyitása óta felszámolás alatt áll, emlékeztetni kell arra, hogy a támogatásokban részesült, csődbe jutott vállalkozásokra vonatkozó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a korábbi helyzet visszaállítása és a jogellenesen támogatásokból fakadó versenytorzulás kiküszöbölése fő szabályként elérhető az érintett támogatások visszatérítésére vonatkozó kötelezettségnek a felszámolás alatt álló vállalkozás forrásai közötti feltüntetésével, kivéve ha a támogatásokból más vállalkozások

részesülnek. Ezen ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az ilyen feltüntetés elégséges a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatások visszatérítését elrendelő határozat végrehajtásának biztosításához (lásd ebben az értelemben a Bíróság által a 52/84. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1986. január 15-én hozott ítélet [EBHT 1986., 89. o.] 14. pontját és a C-142/87. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1990. március 21-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-959. o.] 60. és 62. pontját).

333 Emellett a Németországi Szövetségi Köztársaság – anélkül, hogy a Bizottság vitatta volna – kijelentette, hogy egyrészt az eszközök csupán egy részét, nevezetesen az állóeszközöket, a termelési értékeket, a rövidtávon realizálható értékeket, valamint a műszaki know how-t és az értékesítést adták el a CDA-nak, és hogy másrészt ezen eljárási mód magasabb összeg bevételezését tette lehetővé, mint ami a szóban forgó vagyoni elemek egyenkénti eladásával elérhető lett volna.

334 E következtetésen mit sem változtat az a tény, hogy a vételárat a források átvételével egyenlítették ki. Meg kell ugyanis állapítani, hogy e fizetési forma a hitelezők helyzetére nézve nem hátrányos, miután a társaság eszközeinek csökkenését ellensúlyozta a források azonos mértékű csökkenése.

335 A Bizottság által a megtámadott határozat 118. preambulumbekzdésére tett utalás nem ronthatja le ezt az elemzést. Meg kell ugyanis állapítani, hogy e preambulumbekzdésben a Bizottság általános és szemléltető módon azon kritériumokat fejt ki, amelyeket annak eldöntéséhez alkalmaz, hogy egy adott művelet visszaélést rejt-e magában. Ezzel szemben e kitétel a kritériumok jelen esetre történő semmilyen alkalmazását sem tartalmazza.

336 Ennélfogva azt a következtetést kell levonni, hogy csupán a megtámadott határozatban feltüntetett ténybeli megállapítások alapján a Bizottság nem vonhatott le a visszatérítési utasítás joghatásainak a jelen esetben történő megkerülésére irányuló szándék fennállására vonatkozó következtetést.

- 337 Ami a Bizottság által beadványaiban és a tárgyalás folyamán előadott ténybeli elemeket illeti, elégséges annak megállapítása, hogy azok a megtámadott határozatban sehol sem szerepelnek, és ennélfogva nem hozhatók fel a visszatérítési utasítás CDA-ra történő kiterjesztésének indokolására.
- 338 Egyébként is, az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a különböző elemek a visszaélés jelen esetben történő fennállásának bizonyítását sem teszik lehetővé.
- 339 Ennek megfelelően a Bizottság helytelenül hivatkozik arra, hogy a jelen ügyben az eszközök átvételére a TIB-csoporton, vagyis egy kapcsolt vállalkozásokból álló csoporton belül került sor. Meg kell állapítani, hogy amellett, hogy egy állítólagos TIB-csoport létezését a megtámadott határozatban nem állapította meg, a Bizottság egyetlen bizonyítékot sem mutat be arra vonatkozóan, hogy az LCA és a CDA egy ilyen vállalkozáscsoporthoz tartozna, és különösen nem arra vonatkozóan, hogy e vállalkozásokat az eszközök átvételére szolgáló belső mechanizmusok kötnék össze. Ellenkezőleg, a Freistaat Thüringen és a CDA által e tekintetben tett nyilatkozatokból az derül ki, hogy a TIB – alapítókmányának megfelelően – mint tulajdonosi társaság járt el.
- 340 E tekintetben el kell vetni a Bizottság azon állítását is, miszerint az eszközök CDA általi átvétele nem felel meg a gazdasági logikának. Meg kell ugyanis állapítani, hogy a közigazgatási eljárás során a német hatóságok több alkalommal kiemelték, hogy az LCA eszközei egy részének CDA általi átvétele megfelel egy ilyen logikának. Ugyanakkor, noha „[az eszközök] átruházásának kereskedelmi jellege” a visszaélés fennállásának megállapításánál figyelembe veendő szempontok közé tartozik (a megtámadott határozat 118. preambulumbekézése), a Bizottság a megtámadott határozatban nem tüntetett fel egyetlen, a német hatóságok és a CDA álláspontjának megkérdőjelezésére alkalmas megfontolást sem.

- 341 Ugyanígy hangsúlyozni kell, hogy pusztán azon tényből, hogy az LCA-t és a CDA-t egyazon személy irányította az aktíva 1998. januári átvételekor, és hogy e művelettől kezdve az CDA a közös vállalkozás és a PA jogutódjaként lép fel a piacon, nem lehet azt a következtetést levonni, hogy az LCA eszközei átvételének célja a megtámadott határozat 2. cikkében szereplő visszatérítési utasítás megkerülése volt. Ezen elemek ugyanis nem elégségesek annak bizonyítására, hogy a CDA a megtámadott határozat végrehajtása megakadályozásának szándékával járt el.
- 342 Végül el kell vetni a Bizottság azon állítását, miszerint az LCA eszközeinek „együttes” átvétele nem nyílt és átlátható eljárásban zajlott, és hogy az LCA egyes versenytársai ennek következtében ki voltak zárva az eszközök megszerzéséből, amelyekkel az említett társaság gyakorolta a szubvencionált tevékenységeket. Ugyanis mind a megtámadott határozat, mind az ügy bizonyos iratai, valamint a Freistaat Thüringen és a CDA által a 2004. május 5-i tárgyalás során tett nyilatkozatok éppen ellenkezőleg arra utalnak, hogy az LCA eszközeinek CDA általi átvételére nem azonnal került sor, hanem megelőzték az LCA egészének harmadik személyeknek, köztük a beavatkozó ODS anyavállalatának történő eredménytelen eladási kísérletek (lásd ebben az értelemben a fenti 176. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ítélet 95. pontját).
- 343 A fentiekre figyelemmel azt a következtetést kell levonni, hogy a Bizottság nem bizonyította a megtámadott határozat jogkövetkezményeinek megkerülésére irányuló ügylet létét, amely megalapozhatta volna a CDA a közös vállalkozásnak és jogutódainak megítélt jogellenes támogatások visszatérítésére való kötelezését.
- 344 Következésképpen annyiban, amennyiben elrendeli, hogy a CDA és az LCA térítse vissza a PBK-nak, a közös vállalkozásnak, a PA-nak és a CD Albrechtsnek megítélt támogatásokat, a megtámadott határozat nem felel meg a jogellenes állami támogatások visszatérítésére irányadó elveknek.

- 345 Hasonló következtetés vonandó le annyiban, amennyiben a megtámadott határozat 2. cikke elrendeli az 1. cikkben leírt támogatás visszatérítését „minden más olyan vállalkozástól, amelyre [a PBK], [a közös vállalkozás] vagy [a PA] eszközeit és/vagy infrastruktúráját átruházták vagy átruházzák [az említett] határozat jogkövetkezményeinek megkerülése végett”. Elégséges ugyanis azt megállapítani, hogy a visszatérítési utasítás e vállalkozásokra történt kiterjesztése ugyanazon indokokon nyugszik, mint az utasítás CDA-ra történt kiterjesztése.
- 346 A fentiekre figyelemmel a jelen jogalapnak helyt kell adni.
- 347 Mindenesetre mivel az Elsőfokú Bíróság nem veheti át sem a Bizottság, sem a tagállam szerepét az utóbbinak visszatérítendő támogatás meghatározásában, a megtámadott határozat 2. cikkét ezért meg kell semmisíteni a visszatérítési utasítás egésze tekintetében, amennyiben az elrendeli a (3) bekezdésében meghatározott vállalkozástól történő visszatéríttetést. Következésképpen a megtámadott határozat 2. cikkét meg kell semmisíteni azon részében, amelyben elrendeli a megtámadott határozat 1. cikkében leírt támogatásnak a CDA és az LCA társaságtól és minden olyan egyéb vállalkozástól történő visszatéríttetését, amelyre a PBK, a közös vállalkozás vagy a PA eszközeit vagy infrastruktúráját a jelen határozat jogkövetkezményeinek kijátszása végett átruházták vagy átruházzák.
- 348 Ilyen körülmények között a Freistaat Thüringen által előadott további jogalapok vizsgálata nem szükséges.

A költségekről

- 349 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Bizottság pervesztes lett, ezért Freistaat Thüringen kérelmének megfelelően kötelezni kell költségek viselésére.

350 Az eljárási szabályzat 87. cikke 4. §-ának első bekezdése alapján az eljárásba beavatkozó tagállamok maguk viselik saját költségeiket. Következésképpen a Németországi Szövetségi Köztársaság maga viseli saját költségeit.

351 Az eljárási szabályzat 87. cikke 4. §-a harmadik albekezdésének értelmében az Elsőfokú Bíróság elrendelheti, hogy a beavatkozók maguk viseljék saját költségeiket. A jelen ügyben az ODS maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (kibővített harmadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) Az Elsőfokú Bíróság a Németország által a CDA Compact Disc Albrechts GmbH-nak (Freistaat Thüringen) nyújtott állami támogatásról szóló 2000. június 21-i 2000/796/EK bizottsági határozatot megsemmisíti, amennyiben:

- 1. cikkének (1) bekezdésében az albrechtsi CD-üzem (Freistaat Thüringen) építéséhez, működtetéséhez és konszolidálásához az R. E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG, a Pilz & Robotron GmbH &**

Co. Beteiligungs KG és a Pilz Albrechts GmbH társaságoknak megítélt támogatások között Bajorország által nyújtott biztosíték címén megjelölt egy 54,7 millió DEM-es összeget, tartozáselengedés címén megjelölt egy 3 millió DEM-es összeget, valamint Freistaat Thüringen és Bajorország által nyújtott szubvenció és beruházási adókedvezmény címén megjelölt egy 63,45 millió DEM-es és egy 19,42 millió DEM-es összeget;

- **1. cikkének (2) bekezdésében a CDA Compact Disc Albrechts GmbH társaság szerkezetátalakításához megítélt támogatások között a PA/CD Albrechts társasági tőkéje megszerzése címén megjelölt egy 33 millió DEM-es összeget, és kamat formájában nyújtott előny címén megjelölt egy 21,3 millió DEM-es összeget;**

- **1. cikkének (2) bekezdésében megállapítja, hogy a 3 millió DEM-es vételár és az LfA által nyújtott 15 millió DEM-es hitel a „CDA Compact Disc Albrechts GmbH szerkezetátalakítására szánt” támogatásnak minősül;**

- **2. cikkében előírja az 1. cikkben leírt támogatásnak a CDA Datenträger Albrechts GmbH és az LCA Logistik Center Albrechts GmbH társaságoiktól, valamint minden olyan egyéb vállalkozástól történő visszatéríttetését, amelyre az R. E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG, a Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG vagy a Pilz Albrechts GmbH társaságok eszközeit és/vagy infrastruktúráját a jelen határozat jogkövetkezményeinek kijátszása végett átruházták vagy átruházzák.**

2) Az Elsőfokú Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

- 3) Az Elsőfokú Bíróság a Bizottságot kötelezi saját költségeinek és a Freistaat Thüringen költségeinek viselésére. A Németországi Szövetségi Köztársaság és az ODS Optical Disc Service GmbH maguk viselik saját költségeiket.**

Azizi

García-Valdecasas

Cooke

Jaeger

Dehousse

Kihirdetve Luxembourgban, a 2005. október 19-i nyilvános ülésen

E. Coulon

hivatalvezető

J. Azizi

elnök

Tartalomjegyzék

Jogi háttér	II - 4189
A jogvita alapját képező tényállás	II - 4193
A – Általános háttér	II - 4194
1. A vállalkozás megalakulásának fázisa (1990–1992)	II - 4194
2. A szerkezetátalakítás fázisa (1993–1998)	II - 4196
3. Egyes eszközöknek az MTDA által megvásárlása	II - 4197
B – A közigazgatási eljárás lefolyása	II - 4197
C – Tényállás megállapítása és jogi minősítés	II - 4199
1. A Németországi Szövetségi Köztársaság által a megalakulási fázisában nyújtott pénzügyi támogatások	II - 4199
2. A szerkezetátalakítás fázisában nyújtott pénzügyi támogatások	II - 4203
3. A támogatások visszatérítéséről	II - 4206
4. A megtámadott határozat rendelkező része	II - 4207
Az eljárás és a felek kérelmei	II - 4209
A jogkérdésről	II - 4211
I – Előzetes észrevételek	II - 4211
II – A megtámadott határozat 1. cikkének jogszerűségéről	II - 4212
A – Annak lehetőségéről, hogy a megtámadott határozat a rendelkezésre álló információk alapján kerüljön elfogadásra	II - 4213
1. A felek érvei	II - 4213
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4214
	II - 4305

B – A Bajorország (az LfA) által a PBK-nak nyújtott biztosítékról	II - 4219
1. A felek érvei	II - 4219
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4222
C – A Bajorország (az LfA) által a PBK-nak nyújtott, 3 millió DEM összegű tartozáselengedésről	II - 4229
1. A felek érvei	II - 4229
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4230
D – A Thüringia, illetőleg Bajorország által a közös vállalkozásnak, illetőleg a PA-nak nyújtott, 63,45 millió DEM és 19,42 millió DEM összegű szubvencióról és beruházási adókedvezményről	II - 4232
1. A felek érvei	II - 4232
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4237
a) A Thüringia által nyújtott szubvenciókról és beruházási adókedvezményekről	II - 4237
b) A Bajorország (az LfA) által nyújtott szubvenciókról és beruházási adókedvezményekről	II - 4241
E – A THA által a Robotronnak és a közös vállalkozásnak nyújtott biztosítékról	II - 4243
1. A felek érvei	II - 4243
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4248
F – A TAB által a PA-nak nyújtott 25 millió DEM-es hitelről	II - 4251
1. A felek érvei	II - 4251
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4253
G – A TAB által a PA-nak nyújtott 20 millió DEM-es hitelről	II - 4259
1. A felek érvei	II - 4259
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4259

FREISTAAT THÜRINGEN KONTRA BIZOTTSÁG

H –	A TIB által a PBK-nak fizetett 3 millió DEM-es vételárról	II - 4260
	1. A felek érvei	II - 4260
	2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4262
I –	A TAB által a PA-nak nyújtott 12 millió DEM-es tőke-hozzájárulásról ...	II - 4264
	1. A felek érvei	II - 4264
	2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4266
J –	A PA társasági részesedésének a TIB és a TAB által történő megszerzéséről	II - 4268
	1. A felek érvei	II - 4268
	2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4269
K –	Az LfA által a PA-nak nyújtott 2 millió DEM-es hitelről	II - 4270
	1. A felek érvei	II - 4270
	2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4270
L –	A TIB által a PA-nak nyújtott 3,5 millió DEM-es tagi kölcsönről	II - 4273
	1. A felek érvei	II - 4273
	2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4273
M –	Az LfA által a Pilz-csoportnak nyújtott 15 millió DEM-es hitelről ...	II - 4274
	1. A felek érvei	II - 4274
	2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4275
N –	A TAB által a CD Albrechtsnek nyújtott 15 millió DEM-es hitelről ..	II - 4276
	1. A felek érvei	II - 4276
	2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4277
O –	Az LfA által a CD Albrechtsnek nyújtott 7 millió DEM-es hitelről ...	II - 4278
	1. A felek érvei	II - 4278
	2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4279
		II - 4307

P – A TAB által a CD Albrechtsnek nyújtott 9,5 millió DEM-es hitelről	II - 4282
1. A felek érvei	II - 4282
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4283
Q – Az összesen 21,3 millió DEM összegű kamatokról	II - 4284
1. A felek érvei	II - 4284
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4286
III – A megtámadott határozat 2. cikkének jogszerűségével kapcsolatos jogalapok .	II - 4287
A – Előzetes megállapítások	II - 4287
B – Az EK 87. cikk (1) bekezdésének és az EK 88. cikk (2) bekezdésének megsértéséről	II - 4288
1. A felek érvei	II - 4288
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 4291
A költségekről	II - 4301